

Be ta mbin be apostol ten Jesucristo

Le'a libr Hechos mke'a doctor Luc be ta mbin be xmen Jesús tso'o na ngok be ta'a nkea ndo' libr nsalea' Luc. Le'a libr Hechos ndadi'izh xte'e ned myak kwa'ad be xmen Cristo, cha dubtsa myakjunt bexa, no mbin bexa ti'in ten Dios. No nse'at-a xte'e mkea Jesús gibe'a, cha ndab angel ilengal Jesús, no xte'e ulen Espíritu ten Dios wizh Pentecostés, no xte'e mbin Pedr ti'in ten Dios, no xte'e mlundo' Jesús ndo' Pabl, cha mbin Pabl ti'in ten Dios. Le'a idub Hechos ndadi'izh cuent ten Espíritu ten Dios, nluu Espíritu wa xte'e juert nak Jesucristo, xa nak Xin Dios.

Jesús ndab ilen Espíritu ten Dios

¹ Le'a go Teófilo, le'a git ned mke'a na' ndo' go wa, mke'a na' cuent ten itea be ta mbin Jesús no be ta mluu xa, ² gast wizh mkea xa gibe'a. Le'a wizh wa mbidi'izh xa ndo' bexa na mti xa, ndab xa xte'e nsabndo' gun bexa, lak msa'a Espíritu ten Dios gab xa-yá ndo' bexa. ³ Tso'o na ngut Jesús, dub top ga'al wizh mlundo' xa ndo' bexa wa sian biaj, ndontsa uni'íka bexa le'a xa mbanka ndo' gealgut. No mbidi'izh xa ndo' bexa wa ná xte'e nibe'e Dios be men.

⁴ Le'a dub wizh wa gor na nso'no xa bexa wa, ndab xa ndo' bexa:

—Lá ika'an bega gezh Jerusalén ndee. Ndi kweas bega gast usa'a Tad Dios ta ndab xa usa'a xa, lakka mbidi'izh na' gun xa. ⁵ Le'a Juan ulalea'

be men no nits, parea yamer gal dub wizh le'a bega italea' nsea Espiritu ten Dios.

Jesús mkea gibe'a

⁶ We'e le'a bexa nde wats Jesús cha unabdi'izh, ndab bexa:

—Señor, ¿nat zha gun ga gan le'a beuna xa Israel inibe'egal nacion ten beuna ndee?

⁷ Le'a Jesús cha uka'ab ndab:

—Le'a bego lá nsabndo' ini'í pol yoo ta wa ni xá wizh na-yá, ta na gun Dios zha nlad xa. ⁸ Ná le'a Dios usa'a Espiritu ten na ndo' bega, cha gap bega juers gudi'izh bega ndo' be men itea be ta mbin na'. Li gudi'izh bega ndo' be men Jerusalén ndee no idub Judea ndee no Samaria no gast idub ndo' gizhliyo.

⁹ Tso'o na li ndab Jesús ta wa, cha mkea xa gibe'a, myo'o xa lat xkaw ndalen ndewi'i bexa wa. Cha lá ini'íta bexa xa. ¹⁰ Le'a gor na bi li ndewi'i bexa gibe'a sa nsea' Jesús wa, we'e le'a top xabgi'i nak lad nagud cha mlundo' sa wa, ¹¹ ndab bexa:

—Bego xa Galilea, ¿xta'an lba'ata ndewi'i bego gibe'a ba' zha? Le'a Jesús xa mto'o lat bego nsea' gibe'a ba' wa, le'a xa ba' le'aka ilen stub biaj lakka uni'í bega nsea' xa.

*Be xmen Jesús mti stub men yatso' sa uso'
Judas*

¹² We'e le'a bexa cha mka'an Bet Olivo wa, cha myach bexa Jerusalén. Le'a bet wa nde pa dub kilómetro gax wats Jerusalén. ¹³ Gor ulaya' bexa Jerusalén, cha ukea bexa cuart nde ga'ap gek ni'i sa ndencho bexa. Le'a ta wa Pedr no Jacob

no Juan no Ndres no Julip no Tomás no Bartol no Mateo no Jacob xin Alfeo no Simón xa partid Zelote no Judas wit Jacob. ¹⁴ Le'a bexa wa nsea pla be xagots nsea Marí xna'a Jesús nsea be wit Jesús, sian biaj nzhealbe bexa ndadi'izhno bexa Dios.

¹⁵ Le'a dub wizh le'a dub gayo'o ncho ga'al bexa ndangea ladna Jesús wa nzhealbe. We'e le'a Pedr cha ngwaso' lat bexa, cha ndab xa:

¹⁶ —Bego nak beuna xmen Jesús, juerska ngok cumplir ta ndab di'izh ten Dios, ta uní'i David sakndo' Espíritu ten Dios cuent ten Judas, xa usaned ndo' be men usen Jesús. ¹⁷ Le'a Judas wa no uyo'o cuent be ltsa'a besa no mbin xa ltsa'a ti'in ndun besa.

¹⁸ (Le'a med na uka'a Judas myun xa cuent Jesús wa usi'i bexa dub ble'a yo. Le'a sa wa cha msobgek Judas gast ngoch len xa. ¹⁹ Le'a be men ncho Jerusalén, gor na mbi'in bexa ta wa, cha msalea' bexa yo wa Acéldama di'izh ten bexa, dub di'izh gab Yo Ten.)

²⁰ Cha no ndab Pedr:

—Le'a libr ten Salmos nkeani'i ndab-a:

Ya'an nab lid xa,
yá na'anta ton yoo len-a.

No ndab-a:

Stub xa gun ti'in ndun xa wa.

²¹ 'Nat le'a beuna nsabndo' uti dub xabgi'i lat bexa na ukeseano besa idub ukeseano Jesús besa, ²² gast zha ulalea' Juan Jesús no gast zha

nsea' Jesús gibe'a. Le'a xa wa no yate lat besa, ndontsa no xa gudi'izh ndo' be men le'a Jesús mbanka ndo' gealgut.

²³ We'e cha mluu bexa top xabgi'i, dub xa nsalea' Kosé Barsabás no nsalea' xa Justo, no stub xa nsalea' Matí. ²⁴ Cha mbidi'izhno bexa Dios ndab bexa:

—Tad Dios, le'a go nchando' lado'o itea be men. Nat bluu go ndo' besa ná ton ndo' itop bexa ndee mti ga. ²⁵ Le'a xa wa yak dub xa gun ti'in ten go lak ndun besa ndee, gak xa dub apostol ten ga. Le'a ta wa ta mla'a Judas ke na mbin xa ta ugap wa, cha ncha'a Judas sa nsabndo' ya' xa castig wa.

²⁶ Cha ulo'o bexa suert, we'e le'a Matí le'a ngol uyote xa lat stibdub bexa nak apostol wa.

2

Xte'e ulen Espíritu ten Dios

¹ Ngol wizh Pentecostés dub ujest ten bexa judio, le'a itea be xmen Jesús mzhealbe len dub ni'i. ² Ngol gor mbi'ín bexa dub ruid ulen gibe'a cuent dub mbi si'il, cha uyo'o-yá idub len ni'i sa ndebe bexa. ³ We'e cha mlundo' ta cuent beal', ula'-yá gek kadga dub bexa. ⁴ Cha uyo'o Espíritu ten Dios len lado'o bexa. Cha usaxan bexa ndadi'izh bexa stubga di'izh, laktsa msa'a Espíritu ten Dios ní'i bexa-yá.

⁵ Le'a zha wa le'a Jerusalén ndencho kwa'ad bexa judio ndankea Dios, bexa ulen itea lad ndo' gizhliyo. ⁶ Le'a gor na mgen ruid si'il wa, cha mzhealbe kwa'adpa bexa sa wa. Ni lá ini'í bexa xte'e gun bexa gor na ndo'ón bexa le'a bexa nde

len ni'i wa ndadi'izh be di'izh ten kadga dub be men wa. ⁷ Ngwatena' bexa no ngwanseana bexa, ndab bexa ndo' ltsa'a xa:

—Bwi'i bego, ¿na'anpa bexa Galilea itea bexa lnde'e ndadi'izh ndee zha? ⁸ ¿Tixa ndo'ón beuna ndadi'izh bexa di'izh ten kadga dub beuna zhaga? ⁹ Le'a sa ndee nde men uto'o Partia no Media no Elam no Mesopotamia no Judea no Capadocia no Ponto no Asia ¹⁰ no Frigia no Panfilia no Egipto no be gezh nde mas sitxá ndo' Cirene ten Africa. No ncho bexa Roma sa ndee, ncho xa wa bexa judio no ncho bexa wa ti'i mbingea ladna Dios ten beuna xa judio. ¹¹ No ncho bexa uto'o Creta nsea Arabia. Ná le'a itea beuna ndo'ón ndadi'izh bexa ba' be ta si'il ndun Dios kadga di'izh ten dubga beuna.

¹² We'e le'a bexa wa lá ini'í xte'e gun bexa tant ndanseana bexa, cha unabdi'izh bexa ndo' be ltsa'a xa, ndab bexa:

—¿Xta'anxága ta ndee zhaga?

¹³ Ná ncho bexa ndun usalad ndab:

—Bexa ba' ga tant nsudna.

Pedr mbidi'izh ndo' be men kwa'ad

¹⁴ We'e le'a Pedr cha uso', no stibdub bexa wa. Cha uge' ndab xa:

—Bego nak beuna xa judio no iteata bego na ndencho Jerusalén ndee, bi'ín bega ta ndee, bla'ach bega xta'an gáp na'. ¹⁵ Le'a besa ndee na'anpa nsudna lak ndanbe'e bega, le'a nat pen gor nkea uge'a tempran. ¹⁶ Ná le'a ta ndee nak lak ta ndab Joel polta sakndo' Dios, ¹⁷ ndab Dios:

Le'a gal be wizh lult le'a na' uzhebpa usa

- Espíritu ten na' ndo' itea be men.
 Le'a be xinbgi'i bega no be xingots bega gudi'izh sakndo' na'.
 Le'a bexa ben ncho lat bega ini'í be ta ulu na'.
 Le'a bexa gox uche'a ladna be ta usa na'.
- 18 Gal be wizh wa le'a na' uzhebpa usa Espiritu ten na' ndo' be xabgi'i no ndo' be xagots, bexa ndun ti'in ten na', cha gudi'izh bexa sakndo' na'.
- 19 Le'a na' ulu sian be ta'a yanseana be men, be ta gibe'a no be ta ndo' gizhliyo; ini'í bexa ten, no beal', no xkaw zhen.
- 20 Le'a wizh lá usuta xe'a; le'a mbe'e ina' cuent ten.
 Le'a tso'o wa gal wizh uzhebpa wen ten Dios Xa Nibe'e.
- 21 Le'a tal ton ukwa'an Dios Xa Nibe'e, le'a xa wa gap gealnaban.

22 Cha no ndab Pedr:

—Bla'ach bego men Israel ta gáp na' ndee. Le'a bego uni'íka le'a Jesús xa gezh Nazaret juers ten Dios mbin sian be uyon no sian be ta ngwanseana be men. Le'a ta wa mlu'u le'a Dios le'aka mtu'ub xa. ²³ No myak cuent xa ndo' ya'a bego lakka uni'í Dios tiemp polta. Le'a bego usen xa, cha myun bega cuent xa ndo' ya'a be men ugap, cha mbit bexa wa xa ndo' cruz. ²⁴ Ná le'a Dios mxiste xa, mban xa ndo' gealgut, le'a gealgut lá ngun gan ndo' xa. ²⁵ Le'a polta le'a David ndab cuent ten Jesús:

Le'a na' idub tiemp mna' Dios Xa Nibe'e wa wats na'.

Na'an xta'an gasea na', le'a xa wa nso' wats na'.

²⁶ Ta we'e uzhe'eb nten ladna lado'o na' no nten lad na' ndadi'izh na'.

No uníka na' le'a Dios ula'ach na'.

²⁷ Le'a go lá ula'a na' yan na' lat bexa ngut.

No ni lá ula'a ga gazha'a las na', le'a na' nak xa mti go.

²⁸ Mluu ga nes ten ga ndo' na', sa ncho gealnan.

No uzhe'eb nten lad na' geal iso' na' wats ga.

²⁹ 'Bego nak beuna xa Israel, le'a beuna uni'í le'a David uyo'o polta wa ngut no mga'ach. No le'a ba'a ten xa bi nde sa ndee nat. ³⁰ Le'a xa wa dub xa ndadi'izh sakndo' Dios, no uni'íka xa le'a Dios ndab ndo' xa le'a xa nak Cristo wa ta ugeaka ilen lat be xin David, cha inibe'e xa lak unibe'e David. ³¹ Le'a gor biseata yoo-yá, le'a David ndab le'a Cristo iban ndo' gealgut. Ndab xa le'a Dios lá ula'a Cristo ya'an lat bexa ngut no ni lá ula'a Dios gazha'a las Cristo. ³² Le'a itea besa ndee uni'índo' le'a Dios mxiste Jesús ndo' gealgut. ³³ Le'a Dios cha myo'o Jesús gibe'a sa usob xa wats Dios lad ga'al. Le'a Tad Dios cha msa'a juers ndo' Jesús msa'a xa Espíritu ten Dios ndo' besa ndee, lakka ndab Jesús gun xa. Le'a Espíritu wa le'a ndun ta na' bega no ta ndo'ón bega wizh nat. ³⁴ Le'a David na'anpa le'a ikea gibe'a, parea le'a David ndab:

Le'a Dios Xa Nibe'e ndab ndo' Xa Nibe'e ten na':

“Usob wats na' lad ga'al ndee,
³⁵ gast gal gor ute na' bexa ndaklono lu xan
 ndats lu.”

³⁶ 'Nat bla'ach itea bego xa Israel ta ugeakapa gáp na': le'a Jesús xa li mke'a bega ndo' cruz wa, le'a xa wa le'aka Dios mso' nak Cristo Xa Nibe'e.

³⁷ Le'a gor na mbi'ín be men ta wa, cha kwea' myo'o ladna bexa, cha unabdi'izh bexa ndo' Pedr nsea ndo' be ltsa'a xa, ndab bexa:

—Bego nak beuna xa Israel, ¿xte'e nsabndo' gun besa nat?

³⁸ Le'a Pedr cha uka'ab ndab:

—Bla'a bego be ta ugap nak bego no italea' kadga dub bega gak bega xmen Jesucristo, ndontsa utsu'u Dios be ke ten bega no usa'a xa Espíritu ten xa ndo' bega. ³⁹ Li gunno Dios bexa na nbezh Dios gak bexa xmen xa: le'a ta wa bego, no be xin bega, no itea bexa sit ndencho.

⁴⁰ No sianta be di'izh mbidi'izh Pedr, no mtenxe'a xa bexa wa, ndab xa:

—¡Lá gakta bega lak nak be men ugap ncho nat, ndontsa na'anpa utsaksi Dios bega!

⁴¹ We'e le'a ncho bexa mbingea ladna ta li mbidi'izh Pedr wa, cha utalea' bexa. Le'a wizh wa pa schon mil men uyote lat bexa nak xmen Jesús. ⁴² Le'a bexa wa ntsid lak nluu be apostol wa, no uzhebpa wen nak bexa ndo' be ltsa'a bexa. No nzhealbe bexa ndaw bexa, nsea ndadi'izhno bexa Dios.

Xte'e ngok bexa mbingea ladna Jesús

⁴³ Le'a itea be men ndanseana gor uni'í bexa be uyon ndun be apostol, be ta msa'a Dios gun

bexa. ⁴⁴ Le'a iteanak bexa na mbingea ladna Jesús wa dubtsa nak. No itea be ta'a ndap bexa wa, le'a ta wa iteanakka bexa ten. ⁴⁵ Ncho bexa mdo'o be yo ten na no be ta'a ndap bexa, cha ntse'a bexa med wa ndo' be ltsa'a xa bi lak nki'in bexa-yá. ⁴⁶ Iteanak wizh nzhealbe bexa tale ten ni'i ten Dios, no be ta lid bexa junt ndaw bexa, nten ladna bexa no utsin nak bexa. ⁴⁷ No nsa'a tse'e bexa xno ndo' Dios, no le'a itea be men nsak ladna lak nak bexa. Le'a Dios le'a ndun kad wizh mas nsayak kwa'ad bexa wa, ngo'o Dios bexa ndo' be ke ten bexa.

3

Myakna dub xa lá yoo gan isea

¹ Le'a dub wizh le'a Pedr nsea Juan ncha'a sa nde ni'i ten Dios pa gor nkea uyon uzhe, gor na nda'yadi'izhno be men Dios. ² Le'a sa wa nsob dub xabgi'i lá yoo gan isea zha ngolta xa. Itea wizh nda'ula'a be ltsa'a xa xa dub sa nyote be men len tale ten ni'i ten Dios, sa nsalea' Puert Chul, ndontsa inab xa med ndo' be men. ³ Le'a gor na uni'í xa Pedr no Juan ncha'yote sa wa, cha unab xa dub med ndo' bexa. ⁴ We'e le'a Pedr no Juan mwi'i ndo' xa, cha ndab Pedr:

—Bwi'i ndo' besa.

⁵ Le'a xa wa list usob, ndanbe'e xa gol ncho xta'an usa'a bexa wa ndo' xa. ⁶ Ná le'a Pedr cha ndab:

—Le'a na' lá nsén med plata ni med oro, parea le'a ta ndap na' usa na' ndo' lu. Le'a juers ten lea' Jesucristo xa Nazaret, le'a na' gáp ndo' lu goso', cha usea.

⁷ We'e le'a Pedr cha usen ya'a xa lad ga'al, cha uxiso' Pedr xa. Bi le'a gor wa le'a be xo'o xa no be gendats xa cha mgeaso'be. ⁸ Le'a xabgi'i wa cha uxax ngwaso' ga'al, cha utsinla nsea xa. Cha no xa uyo'ono bexa wa tale ten ni'i ten Dios, nkesea xa no ndasaga'al xa, ndab xa le'a Dios uzhe'eb dub Dios juert. ⁹ Le'a itea be men uni'í nsea xa, no nsa'a xa xno ndo' Dios. ¹⁰ We'e mgondo' bexa le'a xa wa le'a xa li usob nab med to'o Puert Chul ten ni'i ten Dios, cha uzhe'eb ngwanseana bexa ta na li myakna xa wa.

Pedr mbidi'izh sa nsalea' Corredor Salomón

¹¹ Le'a xa li myakna wa lá nla'apa Pedr no Juan. We'e le'a itea be men na ndanseana cha uto'o karrel gast sa nso' Pedr no Juan sa nsalea' Corredor Salomón. ¹² Le'a gor uni'í Pedr ta wa, cha ndab xa ndo' be men:

—Bego xa Israel, ¿xta'an ndanseana bega ta ndee zha? ¿No xta'an nwi'i bega ndo' besa ndanbe'e bega juers ten besa myakna xa ndee zha? ¹³ Le'a Dios ten Abraham no Isaac no Jacob, xa na le'a nak Dios ten iteata be usan gox polta ten beuna, le'a xa wa le'a mbin mas ga'ap ngobso' xin xa Jesús. Le'a Jesús wa xa na li myun bega cuent ndo' ya'a bexa nakti'in, cha gor na ndi'izh ula'a Pilat xa le'a bega lá ka'ab. ¹⁴ Le'a Jesús nak xa na mti Dios no sbe'en be ta nlad Dios ndun xa. Parea le'a bega mxee ladna xa, cha ndi unab bega ula'a Pilat dub xa ndut men. ¹⁵ Le'a bego mbit xa nsa'a gealnaban ndo' be men, ná le'a Dios mxiste xa ndo' gealgut lak uni'í besa-yá. ¹⁶ Le'a xabgi'i ndee nge' ladna juers ten lea' Jesús wa, ta we'e myakna xa. Le'a ta na nge' ladna

xa Jesús le'a mbin gan dubtsa ne'eka myakna xa ndo' ga'al itea bego.

¹⁷ 'Bego nak beuna xa Israel, le'a bego no bexa nibe'e ten bega mbit Jesús, parea le'a na' uní le'a bega ni lá ini'í ton xa wa. ¹⁸ Ná le'a Dios li mla'a mbin bega lak ndab bexa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta, ndab bexa le'a Cristo nsabndo' ini'í sian gealkwea'. ¹⁹ Nat bla'a bega be ta ugap nak bega, cha byach bega wats Dios, ndontsa utsu'u xa be ke ten bega. We'e yoo xa wats bega gakno xa bega, ²⁰ no utu'ubgal xa Jesucristo ndo' bega lak ndabka Dios. ²¹ Nat le'a Jesús nsabndo'ka ncho gibe'a, gast gal gor na utecha'aw Dios itea be ta'a ndo' gizhliyo, lakka mbidi'izh bexa sakndo' Dios tiemp polta. ²² Lak ndab Moisés ndo' be usan gox polta ten beuna: "Le'a Dios Xa Nibe'e ten beuna uti dub xa gudi'izh di'izh ten xa lat be ltsa'a bega, lak mti xa na'. Bla'ach bego itea ta gab xa wa ndo' bega. ²³ Le'a tal ton lá ula'ach ta gab xa wa, le'a bexa wa yá na'antapa gak xmen Dios."

²⁴ 'Le'a Samuel no iteata bexa mbidi'izh sakndo' Dios tso'o wa, mbidi'izh bexa cuent ten be ta ncho be wizh nat ndee wa. ²⁵ Le'a ta ndab bexa polta usa'a Dios wa, le'a ta wa nsa'a Dios ndo' bega nat. No usa'a Dios ndo' bega lak ndab Dios gor na mbin Dios dub trat no be usan gox polta ten beuna, ndab Dios ndo' Abraham: "Le'a na' gunti'in dub xa ras ten lu, ndontsa wen yoo be men itea be nacion nde ndo' gizhliyo." ²⁶ Le'a gor na mxiste Dios xin na ndo' gealgut, le'a Dios mtu'ub xa ned lak ndo' beuna xa Israel, ndontsa gakno xa beuna no ula'a beuna be ta ugap nak

beuna.

4

Pedr no Juan nde ndo' bexa nibe'e

¹ Ndalen li ndení'i Pedr no Juan ndo' be men wa, we'e ulen pla be ule'ay no dub xa nibe'e ten bexa nla'ach ni'i ten Dios no pla bexa saduceo.

² Le'a bexa wa ndakloo, geal le'a Pedr no Juan nluu be men wa le'a be men ngut wa iban ndo' gealgut lak mban Jesús ndo' gealgut. ³ Cha usen bexa wa Pedr no Juan, cha mke'a bexa xa wa litgi'ib gast stub wizh, le'a gor wa yá uzhe. ⁴ Ná le'a kwa'adpa be men na mbi'ín di'izh ndab Pedr wa mbingea ladna-yá. Le'a lat itea bexa wa ngok pa dub ga'ay mil xabgi'i.

⁵ Ngol stubtsa wizh le'a bexa nibe'e ten bexa judio no bexa gox nsak no be mech ten ley mzhealbe Jerusalén. ⁶ No nso' Anás ule'ay ndon le'a nsak no Caifás no stub Juan no Alejandro no iteata be xabgi'i ltsa'a ule'ay ndon le'a nsak. ⁷ Cha mte bexa Pedr no Juan tlaw bexa, cha unabdi'izh bexa ndab bexa:

—¿Ton msa'a juers nati ton mtu'ub bego gun bega ta wa zha?

⁸ We'e le'a Pedr no'o juers ten Espiritu ten Dios len lado'o na uka'ab ndab:

—Bego xa nibe'e, bego xa gox nsak ten beuna xa Israel: ⁹ le'a bega nabdi'izh ná xta'an utsin mbinno besa dub xabgi'i gizh no xte'e li myakna xa. ¹⁰ Nat gab besa ndo' itea bego no ndo' iteata be men Israel le'a Jesucristo xa gezh Nazaret myunyakna xabgi'i nso' ndo' bega ndee. Le'a Jesús wa xa na li mke'a bega ndo' cruz, cha

mxiste Dios xa ndo' gealgut. ¹¹ Le'a xa wa xa na li mxelad bega cuent dub ge' nxelad bexa ndande'e ni'i, ná nat le'a ge' wa ndon le'a nak skin ni'i. ¹² Le'a ndon nab Jesús sun gan ko'o be men ndo' be ke ten bexa. Le'a idub ndo' gizhliyo na'anta ton ntu'ub Dios ko'o beuna ndo' be ke ten beuna.

¹³ Le'a bexa nibe'e wa ngwanseana gor uni'í bexa le'a Pedr no Juan ni lá nzheb ndadi'izh, maska ndidotsa mtsid bexa. We'e mgondo' bexa le'a Pedr no Juan xa ukeseano Jesús. ¹⁴ Le'a xa li myakna wa no nso' sa wa, ta we'e na'anta xte'e ngab bexa ndo' Pedr no ndo' Juan. ¹⁵ Cha unibe'e bexa itate bexa sa wa, cha myanbeyadi'izh nab bexa nibe'e wa, ¹⁶ ndab bexa:

—¿Xte'e gunno beuna be xabgi'i ba'? Le'a itea be men ndencho Jerusalén ndee uni'í le'a ta mbin bexa wa dub uyon. Le'a beuna lá yoo gan gab le'a-yá gealkwi'in. ¹⁷ Parea ndontsa lá igenta mas ta ndee, gabtsa beuna ndo' bexa le'a beuna utsaksi bexa tal le'a bexa gudi'izhta cuent ten Jesús.

¹⁸ We'e utezhgal bexa Pedr no Juan, cha li unibe'e bexa ndo' bexa wa yá na'antapa gudi'izh bexa ndo' be men cuent ten Jesús. ¹⁹ Ná le'a bexa wa uka'ab ndab:

—¿Nsak bega zha le'a besa nsabndo' uxobgek ndo' bego, cha na'anpa uxobgek besa ndo' Dios? ²⁰ Le'a besa lá yoo gan ula'a lá gudi'izhta besa ta uni'í besa no ta mbi'ín besa.

²¹ We'e le'a bexa nibe'e wa cha ndab ndo' Pedr no ndo' Juan:

—Le'a besa utsaksi bega tal le'a bega gudi'izhta di'izh ten Jesús.

Cha mla'a bexa Pedr no Juan. Le'a bexa wa lá izheal xte'e utsaksi xa bexa wa, geal le'a itea be men ndab le'a Dios uzhe'eb dub Dios wen, ta na li myakna xa gizh wa. ²² Le'a xabgi'i na li myakna juers ten Dios wa ncho masla top ga'al li'in.

Be xmen Jesús unab juers ten Dios

²³ Le'a gor na mka'an Pedr no Juan sa wa, cha nsea' bexa lat ltsa'a bexa, cha mbidi'izh bexa itea be ta ndab be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak. ²⁴ Le'a gor na li mbi'in bexa ta wa, le'a bexa cha junt mbidi'izhno Dios, ndab bexa:

—Go Dios Xa Nibe'e, go le'a nak Dios mbinde'e gibe'a no gizhliyo no nitsdo'o no iteata be ta ncho. ²⁵ Le'a go msa'a ta mbidi'izh David sakndo' ga, ndab David:

¿Xta'an lba'ata ngi'i be men ba' zha?

¿No xta'an ndanbe'e bexa be ta na'an xti'in?

²⁶ Le'a bexa nibe'e ndo' gizhliyo mzhealbe, no bexa nakti'in myakjunt, ndakloo bexa ndo' Dios Xa Nibe'e no ndo' xa nak Cristo.

²⁷ 'Ugeaka le'a Herodes no Poncio Pilat no bexa Israel nsea bexa na'anpa xa Israel li mzhealbe len gezh ndee, ngokloo bexa ndo' Jesús xin go, xa wen mtu'ub go. ²⁸ Cha mbin bexa lakka ta ndab go gak-a wa. ²⁹ Nat bwi'i go, Dios Xa Nibe'e, xte'e ugap ní'i bexa ndo' besa. Bsa'a ga juers ndontsa lá izheb besa gudi'izh besa di'izh ten ga. ³⁰ No bsa'a ga juers yunyakna besa be men gizh, no gun besa sian be uyon juers ten lea' Jesús xin ga, ta uluu le'a go le'a mtu'ub besa.

³¹ Le'a gor na mtayadi'izh bexa ndo' Dios, le'a sa ndebe bexa cha mwi'in. We'e le'a itea bexa wa mas uyo'o juers ten Espíritu ten Dios lado'o na. Cha ni lá izhebta bexa ndadi'izh bexa di'izh ten Dios.

Msa'a bexa ta nki'in be ltsa'a bexa

³² Le'a itea bexa na mbingea ladna Jesús wa dubtsa ncho ladna bexa, no dubtsa ndanbe'e bexa. No ni na'an ton ndab le'a be ta ndap bexa ta tentsa bexa, le'a ta ndap bexa wa ndi itea bexa ten. ³³ Le'a be apostol ni lá nzheb ndadi'izh le'a Jesús Xa Nibe'e wa mbanka ndo' gealgut. No uzhebpa ngokno Dios itea be xmen Jesús wa. ³⁴ Le'a lat bexa wa lá yo'o ni dub bexa ngun jwalt ta nki'in na, geal le'a bexa na ndap yo no ni'i, ncho xa mdo'o ta wa cha nseano bexa med wa, ³⁵ cha myun bexa cuent ta wa ndo' be apostol. Le'a be apostol cha ntse'a med wa bi lak nki'in bexa-yá. ³⁶ Le'a dub bexa wa dub xa levita nsalea' Kosé, xa isla Chipre. No msalea' be apostol xa Bernabé (le'a ta wa dub di'izh gab: xa nlu'uzh men). ³⁷ Le'a xa wa mdo'o dub ble'a yo ndap na, cha myun xa cuent med wa ndo' be apostol.

5

Ananías no Safira mbin gealkwi'in

¹ Uyo'o dub xa nsalea' Ananías no Safira xagots ten xa. Le'a bexa wa mdo'o dub ble'a yo. ² Ná le'a xa wa mya'anno stub tuzh med wa, cha myun xa cuent iteata med wa ndo' be apostol. Le'a xagots ten xa wa noka uni'í ta wa. ³ We'e le'a Pedr cha ndab ndo' Ananías:

—Ananías, ¿xte'e uyo'o maxu'u lado'o lu mya'anno lu stub tuzh med ta na li mdo'o lu yo wa zha? ¿Xta'an li nkwi'inno lu Espíritu ten Dios zha? ⁴ ¿Ná lid lu ten yo wa zha? Gor na mdo'o lu-yá, ¿lid xmedka lu ta wa zha? ¿Xte'e ni lu lba'a mbin lu? Le'a lu na'anpa ndo' dub men mbin gealkwi'in, le'a lu ndi ndo' Dios li mbin.

⁵ Le'a gor na mbi'ín Ananías ta li ndab Pedr, cha ulayat xa cha ngut xa. Le'a itea bexa na mbi'ín ta wa cha uzhe'eb mzhebbe. ⁶ Cha ulen pla be xabgi'i ben mtixko Ananías lad, cha mbi'i bexa wa xa, cha mka'ach bexa xa.

⁷ Tso'o wa pa schon gor ulenga xagots ten Ananías wa, ni lá ini'í xa xta'an ngwasea xabgi'i ten xa. ⁸ We'e le'a Pedr cha ndab ndo' xa:

—Gud naga lika ngok yo mdo'o bega wa zha.

Le'a xagots wa mkwi'in ndab:

—Le'a ta wa lika ngok.

⁹ Le'a Pedr cha ndab:

—¿Xta'anxá dubtsa mbidi'izh bega ukwi'inno bega Espíritu ten Dios zhaga? Ndo'ón lu le'a bexa na mka'ach xabgi'i ten lu wa nchabela. Nat le'a bexa nogal lu li uka'ach.

¹⁰ Bi le'a gor wa le'a xagots wa noga ulayat sa nso' Pedr, cha ngut xa. Le'a gor uyo'o be xabgi'i wa len ni'i, le'a xagots wa noga ngutla. Cha mbi'igal bexa xa, cha mka'ach bexa xa wats xabgi'i ten xa. ¹¹ We'e le'a itea be xmen Jesús no iteata be men na mbi'ín ta wa cha uzhebpa mzheb.

Kwa'ad be men myakna

¹² Le'a be wizh wa le'a be apostol ndun sian be uyon ten Dios, be ta ndanseana be men.

No itea wízh nzhealbe be xmen Jesús dub lad wats ni'i ten Dios, sa nsalea' Corredor Salomón. ¹³ Le'a be men ndab le'a bexa wa xa wenka nak, pareá ni dub bexa na'anpa nak xmen Jesús lá uchealtsa'a bexa wa. ¹⁴ Le'a bexa na ndangea ladna Jesucristo wa uzhebpa ngok kwa'adbe, lak be xabgi'i no liga be xagots. ¹⁵ Le'a be men ulote be men gízh ndi'ib ndo' yalo'on no ndo' da to'o nes sa itid Pedr. Mbinbe'e bexa tal masa xi'íntsa Pedr igi'in las bexa gízh wa, cha yakna bexa. ¹⁶ No kwa'adpa be men be gezh nde gax wa ulenno be men gízh gast Jerusalén, no bexa nsak gízhont ncho be mbi bxin len lado'o na. Le'a itea bexa wa cha myaknabe.

Be men ngokloo ndo' Pedr no ndo' Juan

¹⁷ We'e le'a ule'ay ndon le'a nsak no itea be xmen xa, bexa saduceo, uzhe'eb ngoklobe. ¹⁸ Cha usen bexa wa be apostol, cha mke'a bexa bexa litgi'ib. ¹⁹ Ná le'a dub angel ten Dios ulen gor te'al, mxa'al be puert ten litgi'ib, cha ulo'o xa bexa wa. Cha ndab angel:

²⁰ —Wa'be bega wats ni'i ten Dios, cha bidi'izh bega be di'izh nsa'a gealnaban ndo' be men.

²¹ Le'a ngot xe'a tempran le'a bexa ncha'be wats ni'i ten Dios. Cha usaxan bexa nluu bexa be men.

Ngol gor le'a ule'ay ndon le'a nsak no be xmen xa no bexa gox nsak ten bexa Israel mzhealbe. Cha unibe'e bexa ndo' bexa nla'ach sa wa ya'yo'o bexa wa bexa len litgi'ib. ²² Ná le'a gor na ulaya' bexa sa wa, cha uni'í bexa le'a bexa wa na'anla sa wa. Cha myach bexa ndab bexa:

²³ —Le'a gor ulaya' besa le'a to'o litgi'ib wa nso'nyawka no bexa ndeula'ach wa ndeka. Parea le'a gor na mxa'al besa puert wa, le'a len wa na'anla ton ndencho.

²⁴ Le'a gor na mbi'in bexa ta wa, le'a ule'ay ndon le'a nsak no xa nibe'e ten bexa nla'ach ni'i ten Dios no be ule'ay nibe'e cha ndab ndo' ltsa'a na:

—¿Pa gast yando' ta ndee zha?

²⁵ We'e ulen stub xa ndab:

—Bla'ach bego, le'a bexa na li mke'a bega litgi'ib wa ndeuluugal be men dub lad wats ni'i ten Dios.

²⁶ We'e le'a bexa nla'ach sa wa nsea xa nibe'e ten bexa wa ngwa'gi'igal be apostol, parea na'an xte'e ngunno bexa wa bexa, geal le'a bexa nzheb ndo' be men ncha'a be men ula'ge' bexa. ²⁷ Le'a gor na mlenno bexa wa bexa, cha mte bexa xa ndo' be men nsak wa. We'e le'a ule'ay ndon le'a nsak cha ndab:

²⁸ —¿Lá ini'í bega le'a besa yá ndabla lá uluuta bega cuent ten Jesús ndo' be men zha? ¡Ná nat le'a idub gezh Jerusalén ndee ngen be ta nluu bega wa! No nlad bega ukeake bega besa ta li ngut Jesús wa.

²⁹ Le'a Pedr no be ltsa'a xa cha uka'ab ndab:

—Le'a besa nsabndo' uxobgek ned ndo' Dios, na'anpa ndo' be men. ³⁰ Le'a Dios xa na ngwankea be usan gox polta ten beuna wa, le'a xa wa mxiste Jesús ndo' gealgut, xa na li mbit bego ukea ndo' cruz wa. ³¹ Le'a Dios msa'a sa nsob Jesús wats Dios lad ga'al, no myunno xa Jesús dub xa nibe'e no xa nsa'a gealnaban, ndontsa ula'a be men Israel be ta ugap nak bexa,

cha yu'u be ke ten bexa. ³² Le'a ta wa ta ndadi'izh besa ndo' be men, lak ndakno Espíritu ten Dios besa. Le'a Dios nsa'a Espíritu ten na ndo' bexa nxobgek ndo' xa.

³³ Le'a gor na mbi'ín bexa ta wa, cha uzhebpa ngokloo bexa, gast nlad bexa gut bexa bexa wa. ³⁴ Ná le'a lat bexa wa nsob dub xa nsalea' Gamaliel xa fariseo, dub mech ten ley. Le'a be men uzhebpa ndap mod ndo' xa wa. Cha uso' xa ndab xa ito'o be apostol dub xla'al. ³⁵ We'e ndab xa ndo' bexa nibe'e wa:

—Bego xa Israel, gop bega cuent nsea ta gunno bega be xabgi'i ba'. ³⁶ Ntse'a ladna bega zha uyo'o dub xa nsalea' Teudas, ndab xa le'a xa uzhebpa dub xa nsak. Pa dub dap gayo'o xabgi'i usankea tso'o xa. Ná le'a gor na mbit be men xa, le'a itea be xmen xa cha mte'achso. Cha litsa unitndo' ta ndun bexa wa. ³⁷ Tso'o wa ligal uyo'o stub xa nsalea' Judas xa Galilea. Le'aga kwa'adpa be men usankea tso'o xa be wizh ten censo. Parea gor na mbit be men xa, le'a be xmen xa itea mte'achsogal. ³⁸ Le'a nat le'a na' gáp ndo' bego, bla'a bega no na'an xte'e gunno bega bexa ba'. Le'a tal ta ndun bexa ba' ta tentsa men, le'a-yá sbeas yo'oka. ³⁹ Ná tal le'a-yá ta nlad Dios, le'a bego lá gun gan initndo'-yá. Bla'ach bego na'anpa kuyono bego Dios.

⁴⁰ We'e le'a bexa nibe'e wa dubtsa nak nsea ta ndab xa wa. Cha utezh bexa be apostol wa, cha udin bexa bexa wa. Cha ndab bexa nibe'e wa:

—Yá lá gudi'izhta bega cuent ten Jesús wa.

Cha mla'a bexa bexa wa. ⁴¹ Le'a gor na mka'an bexa sa wa uzhebpa mten ladna bexa, geal le'a

Dios mla'a utid bexa gealkwea' geal nak bexa xmen Jesús. ⁴² We'e le'a iteanak wizh le'a bexa nluu be men dub lad wats ni'i ten Dios no ta lid be men, ndab bexa le'a Jesús nak Cristo xa mtu'ub Dios.

6

Utaxo'ob dub ga'ad xabgi'i gun ti'in

¹ Le'a be wizh wa le'a be xmen Jesús nsayak kwa'ad. Parea le'a lat bexa wa le'a bexa ní'i di'izh griego usaxan ndakloo ndo' bexa ní'i di'izh hebreo, ndab bexa:

—Le'a be xagots ngut xabgi'i ten na ncho lat besa ndee, ncho zha lá ndal bexa sian ta gaw bexa, gor na ntse'a bega ta wa.

² We'e le'a isatibtop be apostol wa mchealte iteanak be xmen Jesús, cha ndab bexa:

—Lá nsabndo' ula'a besa lá gudi'izh besa di'izh ten Dios, cha ndi utse'a besa ta ndaw bexa wa.

³ Ta we'e bti bega ga'ad xabgi'i ndák lat bega, bexa wen nak no uzhe'eb ncho juers ten Espíritu ten Dios lado'o xa. Le'a bexa wa le'a gun ti'in ndee. ⁴ Le'a besa ndee li syo'o gan gudi'izhnota Dios no uluuta besa be men di'izh ten Dios.

⁵ Le'a itea bexa wa ngol ladna ta ndab be apostol wa, cha mti bexa Xteb dub xa uzhe'eb nge' ladna Dios no uzhe'eb ndap xa juers ten Espíritu ten Dios. Nsea mti bexa Julip no Prócoro no Nicanor no Timón no Parmenas no Nicolás xa Antioquía. Le'a Nic wa na'anpa xa judio, parea ndankea xa Dios lak ndun bexa judio. ⁶ We'e cha mte bexa isaga'ad bexa wa ndo' be apostol. Cha

mxo'ob be apostol ya'a na gek bexa wa, unab bexa ndo' Dios gakno Dios isaga'ad bexa wa.

⁷ We'e le'a di'izh ten Jesús uzhebpa mte'achso. Le'a gezh Jerusalén uzhebpa nsayak kwa'ad be xmen Jesús, no gast kwa'adpa be ule'ay mbingea ladna Jesús.

Usen bexa Xteb

⁸ Le'a Dios uzhebpa ndakno Xteb, no nsa'a xa juers ndo' xa, ndun Xteb sian be uyon ten Dios, be ta ndanseana be men. ⁹ Le'a ncho dub sa nsalea' Be Men Mya'ak, dub ni'i sa nzhealbe bexa judio. Le'a pla bexa ten sa wa usaxan nyoto'ono Xteb. Le'a xa wa bexa gezh Cirene nsea gezh Alejandría no Cilicia nsea Asia. ¹⁰ Ná lá ngun bexa gan ndo' Xteb, le'a Xteb uzhebpa ndák, lak nsa'a Espíritu ten Dios ndo' xa. ¹¹ We'e msa'a bexa med uka'a stapla be men ndontsa gun bexa gealkwi'in, ndab bexa le'a bexa mbi'ín le'a Xteb nisi Moisés no Dios. ¹² We'e uzhe'eb ngokloo be men no bexa gox nsak no be mech ten ley. Cha usen bexa Xteb, cha mbi'i bexa xa sa nzhealbe bexa nibe'e wa. ¹³ Cha ulenno bexa be men gun gealkwi'in, ndab be men wa:

—Le'a xabgi'i ndee ni lá nla'a ta li nisi xa ni'i ten Dios ndee no ley ten Dios. ¹⁴ Le'a besa mbi'ín ndab xa le'a Jesús xa Nazaret wa ulate ni'i ten Dios, no uche'a xa be costumbr ndeno beuna, ta mcha'an Moisés.

¹⁵ We'e le'a be men nibe'e wa no itea bexa nde sa wa, mwi'i bexa ndo' Xteb. Cha uni'í bexa le'a ndo' Xteb nluu cuent ndo' angel ten Dios.

7

Xteb mtsakndo' ndo' bexa nakti'in

¹ Le'a ule'ay ndon le'a nsak cha unabdi'izh ndo' Xteb, ndab xa:

—¿Ta ugeaka ta lba'a ndab be men ba' zha?

² Le'a Xteb uka'ab ndab:

—Bego bexa ltsa'a na', no bego xa nsak ba', bla'ach bego ta gáp na' ndee. Le'a Dios si'il ten beuna mlundo' ndo' Abraham usan gox ten beuna, zha na bi ncho xa Mesopotamia, zha biseata ya'yo'o xa gezh Harán. ³ Ndab Dios ndo' Abraham: “Bla'a lazh lu ba' no be ltsa'a lu, cha ndi wa' ndo' yo sa uluu na' ndo' lu.” ⁴ We'e le'a Abraham uto'o sa wa, sa no nsalea' Caldea, cha ncha'a xa uyo'o xa Harán. Tso'o wa ngut xus Abraham, cha mbi'i Dios Abraham ndo' yo ndee, sa ndencho beuna nat. ⁵ Ná le'a Dios lá usa'a ni dub ble'a yo ika'a Abraham, ni dub tuzh sa iso' Abraham. Ndi ndab Dios le'a Dios usa'aka yo ndee ndo' be xin xa, ná le'a zha wa le'a Abraham ni dub xin na bi lá ndap. ⁶ Ndab Dios ndo' Abraham: “Le'a be xin lu ya'yoo dub sa na'anpa lazh bexa. Le'a bexa wa lajuers gun ti'in ten be men sa wa, no ugap gunno bexa wa be xin lu dub dap gayo'o li'in. ⁷ Ná le'a na' utsaksi bexa na li ugap gunno be xin la wa. Cha tso'o wa le'a bexa ito'o sa wa, cha yankea bexa na' sa ndee.” ⁸ Le'a Dios cha mbinno Abraham dub trat, ndab Dios xte'e yoo be'e be me'ed bgi'i, ta uluu le'a bexa nxobgekka ndo' trat wa. Ta we'e zha ngop Abraham Isaac, cha ulo Abraham be'e Isaac wizh xo'on ngol Isaac. Cha liga mbinno Isaac xin na

Jacob. Le'a Jacob liga ulo be'e isatibtop be xin na, be usan gox polta ten beuna.

⁹ Le'a be xin Jacob wa nxeeno ladnabe le'aka dub wit bexa nsalea' Kosé. Cha mdo'o bexa Kosé ndo' be men ngwa'udo'o xa Egipto. Ná le'a Dios lá nla'a Kosé. ¹⁰ Le'a Dios ngokno xa ndo' itea be ta juert utid xa. No mbin Dios uzhebpa ndák Kosé no msaya' xa ndo' faraón xa nibe'e Egipto. Le'a faraón cha ulaxo'ob Kosé, le'a xa le'a unibe'e idub Egipto no nchansu xa ta lid faraón.

¹¹ 'Tso'o wa uyo'o win Egipto no Canaán ndee. Cha uzhebpa kwea' uyo'o be men. Le'a be usan gox polta ten beuna lá ndapta ta gaw bexa.

¹² Le'a gor na mbi'ín Jacob le'a Egipto ncho trig gaw bexa, cha mtu'ub xa be xin xa, be usan gox polta ten beuna. Le'a ta wa biaj ned ngwa'be bexa sa wa. ¹³ Le'a biaj itop ngwa'be bexa Egipto, le'a Kosé ndab ndo' bexa le'a bexa wit na. We'e uni'í faraón ta xan ná Kosé. ¹⁴ Cha ndab Kosé ndo' be wit na ya'yo'o bexa Jacob xus bexa, no itea be ltsa'a xa. Le'a itea bexa wa pa chon ga'al ncho ti'in bexa. ¹⁵ Li nak ncha'a Jacob Egipto, sa ngut xa no be usan gox polta ten beuna. ¹⁶ Le'a bexa wa mga'ach gezh Siquem ten Canaán ndee, len ba'a sa usi'i Abraham ndo' be xin Hamor xa Siquem.

¹⁷ 'Ná le'a zha ndencho bexa wa Egipto le'a bexa uzhe'eb ngok kwa'ad. Le'a zha na nsaso gax zha gun Dios ta ndab Dios ndo' Abraham, ¹⁸ zha we'e uyo'o stub xa nibe'e Egipto, dub xa lá igondo' Kosé. ¹⁹ Le'a xa wa mkwi'inno bexa Israel no uzhe'eb mtsaksi xa be usan gox polta ten beuna. No unibe'e xa ula'a be xagots Israel

gat be me'ed bgi'i ti'i ngol, ndontsa na'anpa gak kwa'ad bexa. ²⁰ Le'a tiemp we'e ngol Moisés. Le'a Dios uzhe'eb nsak ladna lak nak me'ed wa. Le'a be usan ten me'ed mla'ach me'ed chon mbe'e ta lid xa. ²¹ Tso'o wa mla'a bexa me'ed, parea le'a xingots faraón mzhe'al me'ed. Cha mla'ach xa me'ed, cha ngo'ol me'ed cuentkata dub xin xa. ²² We'e mtsid Moisés itea be ta ndák bexa Egipto. Cha myak xa dub xa ndák itea ta ndadi'izh xa no ta ndun xa.

²³ 'Le'a zha ncho Moisés dub top ga'al li'in, we'e mbinbe'e xa ya'ina' xa bexa Israel, bexa ltsa'a xa. ²⁴ Ná le'a gor na uni'í xa le'a dub xa Egipto nibe'e ndo' be men wa nkegin dub xa Israel, le'a Moisés uto'o ngwa'ulat xa wa. Cha mbit Moisés xa Egipto wa. ²⁵ Le'a Moisés mbinbe'e le'a bexa Israel, bexa ltsa'a xa, yakbe'ena le'a Dios gunti'in Moisés igote bexa sa wa, ná le'a bexa lá yakbe'ena ta wa. ²⁶ Ngol stubtsa wizh le'a Moisés uni'í top xa Israel ndeyobe, cha nlad Moisés xe kwe bexa, ndab xa: “Le'a bego wit na, ¿xta'an ngi ndeyo bega zha?” ²⁷ We'e le'a xa li nkegin ltsa'a na wa cha msi'i xa Moisés, ndab xa: “¿Ton ulaxo'ob lu gak lu xa nibe'e no juez ten besa zha? ²⁸ ¿Nati nlad lu gut lu na' lak mbit lu xa Egipto na'ag wa zha?” ²⁹ Le'a gor na mbi'ín Moisés ta wa, cha mxo'on xa, ncha'a xa dub sa sit nsalea' Madián. Le'a sa wa kwen uyo'o Moisés, cha ngop Moisés top xin na.

³⁰ 'Ngol zha nchola Moisés sa wa top ga'al li'in, le'a dub angel ten Dios mlundo' ndo' Moisés lat beal' sa nsayol' dub yagich. Le'a sa wa ge'e sa bid gax sa nsob ge'e Sinai. ³¹ Le'a gor na uni'í

Moisés ta wa cha ngwanseana xa, cha ncha'wi'i xa mas gax. Cha mbi'ín xa ti Dios Xa Nibe'e ndab: ³² “Le'a na' nak Dios ndankea Abraham no Isaac no Jacob, be usan gox polta ten lu.” Le'a Moisés usaxan nxis tant nzheb, ni lá ndun xa rages iwi'i xa ndo' ta wa. ³³ Le'a Dios cha ndab ndo' xa: “Ulate ndab lu, le'a sa nso' lu ba' dub sa umbi'i ndo' na'. ³⁴ Le'a na' uní xte'eta kwea' ncho be xmen na' ndencho Egipto, no ndón na' xte'eta nbixti bexa. Ta we'e ndal na' ndontsa ko na' bexa ndo' ya'a bexa Egipto. Utsea nat, le'a na' utu'ub lu Egipto.”

³⁵ 'Le'a bexa Israel wa mxeladla Moisés, ndab bexa: “¿Ton ulaxo'ob lu gak lu xa nibe'e no juez ten besa zha?” Ná le'a Dios mtu'ubka xa cuent dub xa nibe'e, kote xa bexa sa wa, lak ndab angel li mlundo' lat yagich wa.

³⁶ 'We'e le'a Moisés le'a ulo'o be usan gox polta ten beuna Egipto. Mbin xa sian ta ngwanseana be men zha uyo'o bexa Egipto, no zha utakea bexa tlaw Nitsdo'o Nane, no zha ukesea bexa ge'e sa bid dub top ga'al li'in. ³⁷ Le'a Moisés le'aka ndab ndo' bexa Israel: “Le'a Dios Xa Nibe'e ten beuna uti dub xa gudi'izh sakndo' xa lat be ltsa'a bego lak mti xa na'. Bla'ach bego be ta gab xa wa.” ³⁸ Le'a Moisés le'akaga xa uyo'o lat be usan gox polta ten beuna zha ukesea bexa ge'e sa bid. Le'a ge'e Sinaí le'a dub angel uní'i ndo' Moisés, msa'a angel be di'izh nsa'a gealnaban, ndontsa utid xa di'izh wa ndo' beuna.

³⁹ 'Ná le'a be usan gox polta ten beuna na'anpa uxobgek ndo' Moisés, le'a bexa ndi mxelad xa no nlad bexa yach bexa le'aka Egipto. ⁴⁰ Ndab bexa ndo' Aarón: “Binde'e ga be dios isaned

ndo' beuna, le'a beuna lá ini'í tal xta'an ngwasea Moisés, xa na li ulo'o beuna Egipto wa.” ⁴¹ We'e cha mbinde'e bexa dub ta cuent nak bser. Cha msa'a bexa man xnab ndo' bser wa. No ulo bexa dub ujest ten bser, ta li mbinde'e le'aka bexa wa. ⁴² We'e le'a Dios mla'a bexa, yankea bexa be ta'a ndi'ib gibe'a, lak nkeani'i ndo' libr ten be profet, ndab Dios:

Bego xa Israel, na'anpa ngut bega ni dub man
 ndo' na',
 ndo' idub top ga'al li'in utesea bega ge'e sa
 bid wa.

⁴³ Ndi mbi'i bega lid Moloc no mbeal ten Renfán,
 ta mbinde'e bega yankea bega.

Nat le'a na' ula'a le'a be men go'o bega
 mas galba'a gezh Babilonia.

⁴⁴ 'Le'a zha na utesea be usan gox polta ten beuna ge'e sa bid wa, ndeno bexa ni'ilad ten Dios, ta mluu le'a Dios nkeseanoka bexa. Le'a ta wa ngoknde'e lak unibe'e Dios no lak mluu Dios-a ndo' Moisés. ⁴⁵ Cha myun bexa cuent ni'ilad wa ndo' be xin xa. We'e le'a zha uyo'o Josué, le'a bexa cha ulenno ta wa gast ndo' yo ndee, zha na ulantu'ub Dios be men na'anpa xa Israel sa ndee. Le'a bexa wa ndeno ni'ilad wa gast ngol zha na uyo'o David. ⁴⁶ Le'a Dios uzhebpa nsak ladna lak nak David. Cha unab David permis ndo' Dios gunde'e David dub ni'i ten Dios, sa yankea bexa Israel xa. ⁴⁷ Ná le'a Salomón xin David le'a mbinde'e ni'i wa. ⁴⁸ Parea le'a Dios na'anpa nyo'o len ni'i ndande'e

be men, lak ndab dub xa ndadi'izh sakno Dios tiemp polta:

- ⁴⁹ Le'a gibe'a nak sa nso'ob na',
 le'a ndo' gizhliyo nak sa nso' xo'o na'.
 ¿Xte'e nak ni'i gunde'e be men gunti'in na' zha?
 ¿Nati xte'e gak dub sa une na'?
- ⁵⁰ Le'a na' ndee le'a mbinde iteanak be ta ncho.

⁵¹ We'e no ndab Xteb:

—¡Uzhebpa ngud nak lado'o bego! Le'a bego ndap ncha' na, ná lá nsakyo'ón bega. Le'a bego nak lak ngok be usan gox polta ten bega, le'a bega sbe'en lá nlad uxobgek ndo' Espíritu ten Dios. ⁵² Le'a be usan gox polta ten bega xela mbinno itea bexa mbidi'izh sakndo' Dios. Le'a bexa wa mbit bexa mbidi'izh xte'e ilen Cristo, xa ndun sbe'en be ta wen. Le'a xa wa yá mbi'idla, ná le'a bego xela mbinno xa, cha mbit bega xa. ⁵³ Le'a bego ndenoka ley ten Dios ta msa'a be angel, ná lá nxobgek bega ndo' ta wa.

Ngut Xteb

⁵⁴ Le'a gor na mbi'ín bexa ta li ndab Xteb wa, cha uzhe'eb ngokloo bexa, gast ndaw bexa ndeay bexa. ⁵⁵ Ná le'a Xteb uzhe'eb ncho juers ten Espíritu ten Dios lado'o na, mwi'i xa gibe'a cha uni'í xa xe'a chul ten Dios. No uni'í xa Jesús nsob lad ga'al wats Dios. ⁵⁶ Cha ndab Xteb:

—¡Bwi'i bego! Le'a gibe'a ba' nsa'nya'al. Le'a Xin Dios, Xa Myak Men Ndo' Gizhliyo nsob wats Dios lad ga'al.

⁵⁷ We'e le'a bexa mtsaw ncha' na ya'a bexa, no nbezhat bexa. Cha uxax usen bexa Xteb. ⁵⁸ Cha

mbi'i bexa Xteb dub lad to'o gezh, cha mla'ge' bexa Xteb. Le'a bexa na mbin ta wa mcha'an xab ko'ol na sa nso' dub xabgi'i ben nsalea' Saulo.
⁵⁹ Ndalen nla'ge' bexa Xteb, le'a Xteb cha ndab ndo' Dios:

—Jesús Xa Nibe'e, bsen ga gealnaban ten na'.

⁶⁰ Cha msaxib xa, cha uge' ndab xa:

—Tad, lá gun ten ga ta ugap ndun bexa ndee.
 Le'a gor na mtayab xa ta wa, cha ngut xa.

8

Saulo usaxan xela ndanno be xmen Jesús

¹ Le'a Saulo wa mbinbe'e gol ndi wen mbit bexa Xteb. Le'a wizh we'e le'a be men usaxan uzhebpa xela ndanno be xmen Jesús gezh Jerusalén. Le'a bexa wa cha mte'achso idub Judea no Samaria, ná le'a be apostol na'anpa ux'o'on Jerusalén. ² Le'a pla be men utsin nak mka'ach Xteb wa, no uzhe'eb ndo'onno bexa wa Xteb. ³ We'e le'a Saulo usaxan nda'wi'i ta lid kadga dub be xmen Jesús. Cha udobxazh xa bexa, guni'i tal xabgi'i natal xagots, cha mke'a xa bexa litgi'ib.

Julip mbidi'izh di'izh ten Dios gezh Samaria

⁴ Le'a bexa li uto'o Jerusalén wa mbidi'izh di'izh wen ten Dios itea sa ndesea bexa. ⁵ Le'a Julip ncha'a gezh Samaria, cha usaxan ndadi'izh xa ndo' be men le'a Jesús nak Cristo xa mtu'ub Dios. ⁶ Le'a gor na mbi'ín be men ta ndadi'izh Julip, no uni'í bexa be uyon ten Dios mbin Julip, cha uzhebpa mla'ach bexa xta'an ndadi'izh Julip. ⁷ Le'a Julip myunyakna kwa'ad bexa nsak gizhtont ncho mbi bxin len lado'o na. Le'a gor na

nto'o be mbi bxin wa, le'a mbi bxin uge' nbezhat. Nsea myakna kwa'ad bexa lá yoo gan isea, no kwa'adga bexa coj. ⁸ Cha uzhebpa mten ladna itea be men gezh wa.

Dub xa bruj nsalea' Simón

⁹ Le'a gezh wa ncho dub xabgi'i nsalea' Simón, dub xa ndun ta bruj. Le'a xa wa nkwi'inno kwa'ad be men Samaria, ndab xa le'a xa uzhe'eb dub xa nsak. ¹⁰ Le'a itea bexa ben no bexa gox wa nla'ach xta'an ndadi'izh Simón, ndab bexa le'a Simón wa uzhebpa ndap juers ten Dios.

¹¹ Uzhebpa nla'ach bexa ta ndab xa, geal le'a xa kwen mkwi'inno be men no ta bruj ndun xa wa. ¹² Ná le'a gor na mbingea ladna bexa di'izh wen ten Dios, ta mbidi'izh Julip ná xte'e nibe'e Dios be men no ton nak Jesucristo, we'e cha utalea' bexa, be xabgi'i no be xagots. ¹³ We'e no Simón mbingea ladna Jesús cha utalea' xa. Cha no xa usaxan nkeseano Julip, ndanseana xa be uyon ndun Julip.

¹⁴ Le'a gor na mbi'ín be apostol ndencho Jerusalén wa le'a bexa Samaria no mbingea ladna di'izh ten Dios, cha mtu'ub bexa Pedr no Juan sa wa. ¹⁵ Le'a gor ulaya' bexa wa Samaria, cha unab bexa ndo' Dios yoo Espíritu ten Dios len lado'o bexa na li ndangea ladna Jesús wa. ¹⁶ Le'a zha wa le'a Espíritu ten Dios bi na'an yoo len lado'o bexa wa, nabtsa utalea' bexa ta na ndangea ladna bexa Jesús. ¹⁷ We'e le'a Pedr no Juan mxo'ob ya'a na gek bexa, cha uyo'o Espíritu ten Dios len lado'o bexa.

¹⁸ Le'a gor na uni'í Simón le'a Espíritu ten Dios ulen gor na nxo'ob Pedr no Juan ya'a na gek be men, cha msa'ab xa med ndo' bexa wa, ¹⁹ ndab xa ndo' bexa:

—No ndo' na' bsa'a bega juers ba', ndontsa guni'i ton uxo'ob na' ya'a na' gek na, cha yoo Espíritu ten Dios len lado'o xa wa.

²⁰ Le'a Pedr uka'ab ndab:

—¡Le'a xmed lu junt initndo' no lu! ¿Xte'e ndanbe'e lu zha le'a ta nsa'a Dios dub ta isi'i lu zha? ²¹ Na'anpa no lu gun ti'in ndun besa ndee, le'a len lado'o lu na'anpa ga'al nak ndo' Dios.

²² Bla'a be ta ugap nak lu, cha unab ndo' Dios naga sunge' ladna Dios be ta ugap ndanbe'e lu ba'. ²³ Le'a na' uní le'a lado'o lu uzhebpa ugap nak, le'a ta ugap wa le'a nibe'e lu.

²⁴ Cha uka'ab Simón ndab:

—Unab bega ndo' Dios, ndontsa lá iti'id na' ta li ndab bega wa.

²⁵ We'e le'a Pedr no Juan mbidi'izh di'izh ten Dios ndo' be men gezh wa, mbidi'izh bexa ton nak Jesús. Cha uto'o bexa nsea'be bexa Jerusalén. Le'a nes wa mbidi'izh bexa di'izh wen ten Dios ndo' be men sian be gezh ten Samaria wa.

Julip mbidi'izh di'izh ten Dios ndo' dub xa Etiopía

²⁶ Ngol dub wizh le'a dub angel ten Dios ndab ndo' Julip:

—Uto'o sa ndee, cha wa' lad sur nes ncha'a Gaza, nes ntid ge'e sa bid.

²⁷ We'e le'a Julip ngwaso', cha ncha'a xa. Le'a nes wa uni'í Julip dub xa nacion Etiopía. Le'a

xa wa dub xabgi'i nsak nchansu be ta uyap ten Candace, xagots nibe'e Etiopía. Le'a xabgi'i wa ngwa' Jerusalén ndontsa yankea xa Dios sa wa. ²⁸ Nes nsea' xa lazh xa wa nsob xa ndo' carret ten xa, ndo'ol xa libr mke'a profet Isaías. ²⁹ Le'a Espíritu ten Dios ndab ndo' Julip:

—Wa', cha ubii wats carret ba'.

³⁰ Le'a gor ulaya' Julip sa wa, le'a Julip mbi'ín le'a xa Etiopía wa nsoby'o'ol libr mke'a Isaías. Cha unabdi'izh Julip ndo' xa:

—¿Nyakbe'ena go ta nsoby'o'ol go ba' zha?

³¹ Le'a xa uka'ab ndab:

—¿Xte'e yakbe'ena na'-yá, ná na na'an ton gudi'izh-a ndo' na'?

Cha ndab xa ikea Julip ndo' carret wa, cha isob xa wats xa. ³² Le'a ta nsoby'o'ol xa wa lnde'e ndab:

Mbi'i bexa xa cuent dub borreg ncha'a sa gat na. No cuent dub borreg ni lá nbezhat sa nchizh xa gich las ma, li na'an xte'e ngab xa.

³³ Xela mbinno be men xa, ná na'an ton iso' wats xa.

Na'an ton gudi'izh cuent ten be xin xa,
le'a xa na'anpa kwen uyo'o ndo' gizhliyo.

³⁴ We'e le'a xa Etiopía wa unabdi'izh ndo' Julip ndab:

—Gud ga, ¿ná ton ten cuent ndab profet ndee?
¿Ta ten le'aka xa, nate ta ten stubga xa?

³⁵ We'e le'a Julip cha usaxan ndadi'izh xte'e nak sa li nsoby'o'ol xa wa, cha no di'izh wen ten Jesús mbidi'izh xa. ³⁶ Ndalen li ncha'besea bexa

wa, ngol bexa dub sa ncho nits. Le'a xa Etiopía ndab:

—Sa ndee ncho nits. ¿Lid syo'o gan italea' na' zha?

³⁷ Le'a Julip uka'ab ndab:

—Tal le'a go ndangea ladna Jesús idub ncho ladna ga le'a-yá syo'oka gan.

Le'a xabgi'i wa ndab:

—Na' ndangeaka ladna le'a Jesucristo wa Xin Dios.

³⁸ We'e cha unibe'e xa ya'ibe carret wa. Cha ula'yo'o itop bexa len nits. Cha ulalea' Julip xa.

³⁹ Le'a gor na uto'o bexa len nits, le'a Espiritu ten Dios cha mbi'i Julip. Le'a xa Etiopía wa yá lá ini'íta Julip, paraa uzhebpa nten ladna xa mbin xa sig nes nsea' xa. ⁴⁰ Zha le'aka Julip nso'la gast gezh Azoto. Cha ncha'yadi'izh xa di'izh wen ten Jesús ndo' be men itea be gezh ncha'tid xa, gast ulaya' xa Cesarea.

9

Saulo no mbingea ladna Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Le'a xa nsalea' Saulo wa bi nkwa'ankata mod xte'e gut xa be xmen Jesús. Cha ncha'a xa ndo' ule'ay ndon le'a nsak, ² unab xa dub git go'o xa ndo' bexa gezh Damasco, bexa nchansu be ni'i sa nzhealbe bexa judio. We'e isen xa be xmen Jesús, cha go'o xa bexa wa gast litgi'ib nde Jerusalén, guni'i tal xabgi'i natal xagots. ³ Ná gor na yá gax gezh Damasco wa ncha'a Saulo, zha le'a dub xe'a si'il uto'o gibe'a msula idub

gangeak wats Saulo. ⁴ Le'a xa cha ulayat ndo' yo, cha mbi'ín xa ti dub men ndab:

—Saulo, Saulo, ¿xta'an lba'ata ugap ndanno lu na' zha?

⁵ Le'a Saulo unabdi'izh ndab:

—¿Ton go zha, Señor?

Le'a xa wa cha ndab:

—Le'a na' nak Jesús, xa na li ndaklono lu ba'. Le'a lu ntsaksi le'aka le'a lu cuent dub ngon nke'a patad ndo' bar ncheb xa ma.

⁶ Le'a Saulo nxis tant nzheb, cha ndab xa:

—¿Señor, xta'an nlad ga gun na' zhaga?

Le'a Jesús cha ndab:

—Goste, cha wa' len gezh ba', cha gab bexa ná xta'an nsabndo' gun lu.

⁷ Le'a bexa ncha'ano Saulo wa uzhebpa ngwatená, ta na mbi'ín bexa ti men wa, ná bexa na'an ton ini'í. ⁸ Le'a Saulo cha ngwaste, pareá le'a gor na ndi'izh iwi'i xa, le'a xa yá lá na'ta. Le'a bexa ncha'ano Saulo cha usenla ya'a Saulo, mbi'i bexa wa xa Damasco. ⁹ Le'a sa wa uyo'o xa chon wizh ni lá yoo gan iwi'i xa, no ni lá ngaw xa, ni nits lá ngo xa.

¹⁰ Le'a Damasco wa ncho dub xmen Jesús nsalea' Ananías. Le'a xa cuent dub ta mche'atsa ladna mbi'ín xa ti Jesús ndab:

—¡Ananías!

Le'a xa uka'ab ndab:

—Ndee na', Señor.

¹¹ Le'a Jesús cha ndab ndo' xa:

—Goso', cha wa' Nes Ga'al, ilaya' lu ta lid Judas. Cha unabdi'izh ná ma dub xa nsalea' Saulo xa gezh Tarso, le'a xa wa nsobní'i ndo' na' sa wa. ¹² Le'a Saulo cuent dub ta mche'a ladna

uni'í le'a dub xabgi'i nsalea' Ananías ilen uxob ya'a na gek Saulo ndontsa ina' Saulo.

¹³ Le'a Ananías cha uka'ab ndab:

—Tad, le'a kwa'ad be men ndadi'izh cuent ten xabgi'i wa, plotá ta ugap ndanno xa be xmen go Jerusalén. ¹⁴ Ná nat le'a xa ulansea sa ndee no permis ten be ule'ay nibe'e, ndontsa go'o xa itea bexa na nge' ladna go.

¹⁵ Ná le'a Jesús ndab:

—¡Wa'! Le'a na' mti xa wa gun ti'in ten na'. Gudi'izh xa di'izh ten na' ndo' be men na'anpa xa Israel no ndo' bexa nibe'e ten bexa wa, nsea ndo' bexa Israel. ¹⁶ Le'a na' uluu ndo' xa xte'e kwea' itid xa ta na gun xa ti'in ten na'.

¹⁷ Le'a Ananías cha ncha'a sa wa, cha mxo'ob xa ya'a xa gek Saulo, ndab xa:

—Saulo, go nak xmen Jesucristo, le'a Jesús xa na li mlundo' ndo' go nes nsea ga wa, le'a xa wa mtu'ub na' sa ndee, ndontsa ina'gal go, no yoo Espíritu ten Dios len lado'o ga.

¹⁸ Bi le'a gor wa ulate be ta ntsaw ngusndo' Saulo, cha mna'gal xa. We'e ngwaso' xa, cha utalea' xa. ¹⁹ Tso'o wa udaw xa, cha myo'o juers xa. Le'a xa wa cha uyo'o sa wa stapla wizh wats be xmen Jesús ndencho Damasco wa.

Saulo mbidi'izh di'izh ten Dios gezh Damasco

²⁰ We'e usaxan Saulo ndadi'izh ndo' be men len be ni'i sa nzhealbe bexa judío, ndab xa le'a Jesús nak Xin Dios. ²¹ Itea bexa na mbi'in ta wa cha gwanseana, ndab bexa:

—¿Lid le'a xa ndee xa li nlad gut bexa na ndangea ladna Jesús gezh Jerusalén wa zha? ¿No xa le'akaga ulen gezh ndee nseasen xa bexa wa,

cha yak cuent bexa ndo' ya'a be ule'ay nibe'e zha?

²² Ná le'a Saulo kad wizh mas juert ndadi'izh di'izh ten Dios, mluu xa le'a Jesús nak Cristo, xa mtu'ub Dios. Le'a bexa judio ndencho Damasco uzhe'eb ngwanseana gor na mbi'ín bexa ta mbidi'izh Saulo wa.

Saulo mxo'on ndo' bexa nlad gut xa

²³ Ngok kwenlapa le'a ncho bexa judio dubtsa mbidi'izh gut Saulo. ²⁴ Te'al tezhea nla'ach bexa be to'o puert ten gezh wa, ndontsa gut bexa Saulo gor ito'o Saulo, ná le'a Saulo mbi'ín ta wa. ²⁵ We'e le'a ngol gor ula' te'al le'a be xmen Saulo cha ulo Saulo len dub zhum, cha mla' bexa xa to'o muro nchonyaw gezh wa, cha mxo'on xa.

Saulo mbidi'izh di'izh ten Jesús gezh Jerusalén

²⁶ Le'a gor ulaya' Saulo Jerusalén, nlad xa uchealtsa'a xa be xmen Jesús. Ná le'a itea bexa wa nzheb ndo' Saulo, lá ndangea ladna bexa ti no Saulo nak xmen Jesús. ²⁷ We'e le'a Bernabé ngokno Saulo, mbi'i xa Saulo ndo' be apostol. Cha mbidi'izh xa xte'e uni'í Saulo Jesús nes ncha'a Damasco, no xte'e ndab Jesús ndo' Saulo. No mbidi'izh Bernabé xte'e lá izheb Saulo mbidi'izh Saulo di'izh ten Jesús ndo' be men Damasco wa. ²⁸ Cha li mya'an Saulo wats bexa, ukeseano Saulo bexa wa Jerusalén. ²⁹ No ndadi'izh Saulo di'izh ten Jesús ndo' ga'al be men. Mbidi'izhno xa bexa judio, bexa ndadi'izh di'izh griego, no uteyoto'ono xa bexa. Ná le'a bexa wa nlad gut Saulo. ³⁰ Le'a gor na mbi'ín be xmen Jesús ta wa, cha mbi'i bexa Saulo gezh

Cesarea. Ngol sa wa cha mtu'ub bexa Saulo gezh Tarso.

³¹ We'e le'a itea be xmen Jesús ncho Judea no Galilea no Samaria na'antapa kwea' ndenchobe. No mas nge' ladna bexa Dios, no ndun bexa sbe'en ta nsak ladna Dios, no mas nsayak kwa'ad bexa lak nsa'a Espíritu ten Dios.

Myakna Eneas

³² Le'a Pedr nkesea ina' itea be xmen Jesús, cha ngol dub wizh ngwa'ina' xa no bexa ncho gezh Lida. ³³ Cha mzhe'al xa dub xabgi'i nsalea' Eneas. Le'a xa wa dub xo'onla li'in lá yoo gan isea, sbe'en ndo' lo'on nax xa. ³⁴ Le'a Pedr cha ndab ndo' xa:

—Eneas, Jesucristo myunyakna lu. Nat goste, cha bsaxkwa'a lo'on ten lu.

Cha bi le'a gor wa le'a Eneas ngwaste. ³⁵ Le'a itea be men ncho gezh Lida no gezh Sarón wa uni'í xte'e myakna xa gizh wa, cha no bexa mbingea ladna Jesús.

Dorcas mban ndo' gealgut

³⁶ Le'a gezh Jope uyo'o dub xagots nsalea' Tabita, xa no nak xmen Jesús. Le'a di'izh griego le'a xa nsalea' Dorcas. Le'a xa wa ndun sian be ta wen no ndakno xa bexa uban nak. ³⁷ Le'a dub wizh le'a Dorcas ulen gizh, cha ngut xa. Le'a be xagots cha mgas xa ngut wa, cha uxo'ob xa wa len dub quart nde ga'ap. ³⁸ Le'a Jope nde gax gezh Lida. Ta we'e le'a gor na mbi'in be xmen Jesús ndencho gezh Jope le'a Pedr nkesea Lida, cha mtu'ub bexa top xabgi'i ya'yab ndo' Pedr uxax gi'id xa Jope.

³⁹ Le'a Pedr cha uto'o ncha'ano bexa wa. Le'a gor na ulaya' bexa ta ni'i wa, cha mbi'i bexa Pedr len cuart ga'ap, sa nax xa ngut wa. Le'a kwa'ad be xagots nab ngut xabgi'i ten na myaklo wats Pedr, ndo'onno bexa xa ngut wa. Nluu bexa be lad mbinde'e xa zha na nban xa ndo' Pedr. ⁴⁰ We'e le'a Pedr ndab itate itea bexa ndencho len cuart wa. Cha msaxib Pedr, ndadi'izhno Pedr Dios. Cha mwi'i xa ndo' xa ngut wa, cha ndab xa:

—Tabita, ¡goste!

Le'a xagots wa cha mwi'i, cha uni'í xa Pedr, cha ngwasob xa. ⁴¹ Le'a Pedr cha usen ya'a xa uxiso' xa. Cha utezh Pedr be xagots no iteata be xmen Jesús wa. Cha myun Pedr cuent xa nbanla xa. ⁴² Le'a ta li ngok wa mgen idub gezh Jope, cha kwa'adta bexa mbingea ladna Jesús. ⁴³ Le'a Pedr cha ngwa'yo'o dub nde'ep Jope, ta lid dub xa nsalea' Simón, xa nku'ud gid man.

10

Cornel unibe'e ya'tezh bexa Pedr

¹ Le'a gezh Cesarea uyo'o dub xabgi'i nsalea' Cornel, dub soldad nibe'e dub gayo'o be soldad, bexa ten partid nsalea' Italiano. ² Le'a xa wa no itea bexa ncho ta lid xa ndankea Dios, no nxobgek bexa ndo' Dios. No ndakno xa be men, bexa uban nak; no ndadi'izhno tse'e xa Dios. ³ Le'a dub wizh pa gor nkea uyon gor uzhe, cuent dub ta mche'a ladna xa uni'í xa dub angel ten Dios ulaya' sa nsob xa. Cha ndab angel:

—¡Cornel!

⁴ Le'a Cornel cha mwi'i ndo' angel wa, no uzhebpa mzheb xa unabdi'izh xa:

—¿Xta'an nlad go?

Le'a angel wa ndab:

—Le'a Dios ndo'ón ta ndab lu ndo' xa, no na' xa ta ndakno lu be men uban nak. ⁵ Nat btu'ub pla be men ya'be gezh Jope ya'tezh bexa xa nsalea' Simón, xa no nsalea'ga Pedr. ⁶ Le'a xa wa ncho ta lid stubga xa nsalea' Simón, xa nku'ud gid man, xa ncho gax to'o nitsdo'o wa. Le'a Pedr wa gab ná xta'an nsabndo' gun lu.

⁷ Le'a gor na unitndo' angel ndo' Cornel, le'a Cornel cha utezh top mos ten na nsea dub soldad ndankea Dios, dub xa ndun ti'in ndo' Cornel. ⁸ Cha mbidi'izh xa itea be ta uni'í xa wa, cha mtu'ub xa bexa wa Jope.

Dios mbidi'izh ndo' Pedr

⁹ Ngol stubtsa wizh gor nsalaya' gax bexa wa Jope, pa gor gawizh le'a Pedr ukea gek ni'i, ncha'yadi'izhno xa Dios. ¹⁰ Ngol gor uzhebpa ndanna xa, nlad xa gaw xa. Ná le'a ndalen ndeyunde'e bexa ta gaw xa, we'e uni'í xa cuent dub ta mche'a ladna xa. ¹¹ Uni'í xa le'a gibe'a mya'al, cha dub ta cuent dub ble'a lad si'il nchii idap skin-a ncha'la' ndo' yo. ¹² Le'a ndo' lad wa ndi'ib isando' be man ndap dap xo'o na nsea be wach no be man du'ub. ¹³ Cha mbi'ín xa ti Dios ndab:

—Pedr, goso'. Bit dub man cha udaw ma.

¹⁴ Ná le'a Pedr uka'ab ndab:

—Na'an, Señor. Na' nunk gol gaw dub ta bzhi'ik, dub ta lá nsabndo' gaw be men judio.

¹⁵ Ná le'a ti Dios wa ulengal ndab:

—Le'a be ta ndáp na' le'a-yá ta umbi'i, lá gab lu ndo'-yá ta bzhi'ik.

16 Chon biaj li uni'i Dios ndo' Pedr. We'e le'a lad wa cha mkea le'akagal gibe'a.

Be xmen Cornel ulaya' sa ncho Pedr

17 Le'a Pedr cha uzhe'eb ndanbe'e ná xta'an gab ta li uni'í xa wa. Ndalen wa ulaya' be men li mtu'ub Cornel ncha'kwa'an Pedr ta lid Simón wa. 18 Cha unabdi'izh bexa naga lid sa we'e nbeas Simón, xa no nsalea' Pedr. 19 Ndalen li nsobyunbe'e Pedr ta li uni'í xa wa, le'a Espíritu ten Dios ndab:

—Una', le'a chon xabgi'i nseakwa'an lu.

20 Goso', cha ula', cha wa'no bexa wa. Lá gunbe'e lu ti ton xa wa, le'a bexa wa na' mtu'ub.

21 Cha ula' Pedr sa nde bexa mtu'ub Cornel wa, cha ndab xa ndo' bexa:

—Le'a na' ndee Pedr, xa li nkwa'an bega wa. ¿Xta'an gunno bego na'?

22 Le'a bexa uka'ab ndab:

—Le'a dub soldad nibe'e nsalea' Cornel mtu'ub besa. Le'a xa wa dub xa wen nak no nxobgek xa ndo' Dios no utsin nak xa ndo' bexa judio. Le'a dub angel ten Dios ndab ndo' Cornel kwezh xa go, gi'id go ta lid xa, ndontsa go'ón xa xta'an gab ga.

23 We'e le'a Pedr cha ndab ndo' bexa yoo bexa len ni'i. Cha sa we'e ngot bexa te'al wa. Ngot xe'a cha ncha'ano bexa wa Pedr no stapla be xmen Jesús ncho Jope wa.

Pedr ulaya' ta lid Cornel

24 Ngol stubtsa wizh le'a bexa ulaya' Cesarea. Le'a Cornel utezhla be ltsa'a xa nsea be amig ten xa. Le'a bexa wa ndenkea' ná xá gor ilaya' Pedr.

25 Le'a gor ulaya' xa wa, le'a Cornel uto'o usaxib

ndo' Pedr, ngwankea xa Pedr. ²⁶ Ná le'a Pedr cha uxiso' xa ndab xa:

—Goso' ga. Le'a na' ndee dub men cuentkaga go.

²⁷ Ndalen ndeyadi'izh bexa cha li uyo'o bexa len ni'i wa. Cha uni'í Pedr ndebe kwa'ad be men wa. ²⁸ Cha ndab Pedr ndo' bexa:

—Le'a bego uni'íka le'a ley ten besa judio nibe'e lá uchealtsa'a besa dub xa na'anpa xa judio, no ni lá yoo besa len lid dub xa wa. Ná le'a Dios mluu ndo' na' le'a na' lá nsabndo' gáp le'a dub men xa bzhi'ik. ²⁹ Ta we'e gor utezh bega na', cha uxax ndal na' ni na'an xte'e ngáp na'. Nat nabdi'izh na' ndo' bega, ¿xta'an utezh bega na'?

³⁰ We'e le'a Cornel uka'ab ndab:

—Le'a ncha'ala mdap wizh, pa gor nkea uyon uzhe gol gaw na', ndi nsobyadi'izh na' ndo' Dios sa ndee. Cha mlundo' dub xabgi'i ndo' na', nak xa dub lad ndon nla'beal'. ³¹ Cha ndab xa ndo' na': “Cornel, le'a Dios ndo'ón ta ndab lu ndo' xa no na' xa ta ndakno lu be men uban nak. ³² Nat btu'ub ton ya' gezh Jope ya'tezh xa Simón xa noga nsalea' Pedr. Le'a xa wa ncho ta lid stubga xa nsalea' Simón xa nku'ud gid, ncho gax to'o nitsdo'o. Le'a gor ilansea' Pedr ta lid lu, gudi'izh xa ndo' lu.” ³³ We'e le'a na' uxax mtu'ub bexa mbidkwa'an go. Nat nten ladna besa cha nseaka go. Nat le'a besa nde sa ndee ndo' Dios, ndontsa go'ón besa itea ta unibe'e Dios gab go ndo' besa.

Pedr mbidi'izh ndo' bexa ta lid Cornel

³⁴ We'e le'a Pedr usaxan ndadi'izhla ndab:

—Nat myakbe'ena na' le'a Dios lá nti ni dub men. ³⁵ Guni'i pa nacion le'a Dios nsak ladna

lak nak bexa nxobgek ndo' Dios no ndun bexa ta wen. ³⁶ Le'a Dios uní'i ndo' besa xa Israel, mbidi'izh xa di'izh wen ná xte'e wen ya'an be men ndo' xa juers ten ta mbin Jesucristo, Xa Nibe'e itea be men. ³⁷ Le'a bego uni'íka xte'e nak ta uyo'o idub Judea, ta usaxan distrit Galilea, tso'o na mbidi'izh Juan le'a be men nsabndo' italea'be. ³⁸ Uni'í bega xte'e msa'a Dios juers no Espíritu ten na ndo' Jesús xa gezh Nazaret. We'e le'a Jesús ukeseayun be ta wen no myunyakna xa itea bexa ntsaksi maxu'u, geal le'a Dios ndakno xa.

³⁹ 'Le'a besa no uni'í itea ta mbin Jesús idub Judea no gast gezh Jerusalén, sa na mbit be men xa, mke'a be men xa ndo' cruz. ⁴⁰ Ná le'a Dios ngol wizh yon mxiste Jesús ndo' gealgut. Cha mbin Dios mlundo' Jesús ndo' besa. ⁴¹ Le'a Jesús wa na'anpa ulundo' ndo' itea be men, nabtsa ndo' besa xa na mtila Dios mlundo' xa. Le'a tso'o na uban xa wa, le'a besa udawno xa no nguno besa xa. ⁴² Le'a Dios cha unibe'e gudi'izh besa ndo' be men, gab besa le'a Dios le'a ulaxo'ob Jesús gab Jesús ná ton ndap ke, bexa nban no bexa ngut. ⁴³ Le'a itea be profet yá mbidi'izhka cuent ten Jesús, ndab bexa le'a tal ton ige' ladna xa, le'a Dios stsu'u be ke ten bexa.

Espíritu ten Dios uyo'o len lado'o bexa na'anpa xa judio

⁴⁴ Ndalen li nso'yadi'izh Pedr ta wa, le'a Espíritu ten Dios cha uyo'o len lado'o itea bexa li ndeyo'ón ta wa. ⁴⁵ Le'a bexa judio na li ulenno Pedr wa ngwanseanabe ta na li msa'a Dios Espíritu ten na no ndo' bexa na'anpa xa

judio. ⁴⁶ Ndo'ón bexa le'a bexa nde sa wa usaxan ndadi'izh isando' di'izh, ndab bexa le'a Dios uzhe'eb dub xa juert nak.

⁴⁷ We'e le'a Pedr cha ndab ndo' bexa judio wa:

—Le'a bexa ndee usen Espíritu ten Dios lakk-aga beuna ndee, ta we'e lá nsabndo' uka beuna italea' bexa len nits.

⁴⁸ Cha ndab Pedr italea' bexa ta na nak bexa xmen Jesucristo. We'e le'a bexa wa cha unab ndo' Pedr yoo Pedr sa wa stapla wizh.

11

Pedr mbidi'izh ndo' bexa Jerusalén xte'e mbin xa

¹ Le'a be apostol nsea iteata be xmen Jesús ndencho Judea mbi'ín le'a bexa na'anpa xa judio no mbingea ladna di'izh ten Dios. ² Ná le'a zha na nsea' Pedr Jerusalén, le'a ncho bexa judio cha uteyo Pedr, ³ ndab bexa:

—¿Xta'an uyo'o lu len lid bexa na'anpa xa judio, no udawno lu bexa?

⁴ Le'a Pedr cha mbidi'izh be ta utid wa, ndab xa:

⁵ —Le'a dub wizh zha na uyo'o na' gezh Jope, ndalen nsobyadi'izhno na' Dios, cuent ta mche'a lad na' uní na' dub ta cuent dub ble'a lad si'il nchii idap skin-a. Le'a ta wa uto'o gibe'a ncha'la'-yá sa nso'ob na'. ⁶ Cha mwi'i na' ná xta'an ta ndi'ib ndo'-yá, cha uní na' be man ndap dap xo'o na, no be man gix, no be wach no be man du'ub. ⁷ We'e mbín na' ti Dios ndab: “Pedr, goso'. Bit be man ndee, cha udaw ma.” ⁸ Le'a na' ndáp: “Na'an, Señor. Na' nunk gol gaw dub ta

bzhi'ik, dub ta lá nsabndo' gaw be men.” ⁹ We'e le'a ti Dios ta nto'o gibe'a ba' wa cha ndabgal: “Le'a be ta ndáp na' le'a-yá ta umbi'i, lá gab lu ndo'-yá ta bzhi'ik.” ¹⁰ Le'a ti Dios chon biaj li ndab ndo' na'. We'e cha mkeagal lad wa gibe'a.

¹¹ 'Bi le'a gor wa le'a chon xabgi'i uto'o gezh Cesarea ulansea ni'i sa ncho'o na' wa. ¹² Le'a Espíritu ten Dios cha ndab ndo' na' gaano na' bexa wa. Cha mbi na' isaxo'op bexa no nak xmen Jesús, bexa nde ndee. Cha uyo'o besa len lid men wa. ¹³ Le'a xa wa mbidi'izh le'a ta lid xa wa uni'í xa dub angel ten Dios nso'ma sa wa, cha ndab angel ndo' xa: “Btu'ub bexa ya'tezh dub xa ncho Jope nsalea' Simón, xa no nsalea'ga Pedr. ¹⁴ Le'a xa wa gab ná xte'e gap lu gealnaban no itea bexa ta lid lu.” ¹⁵ We'e le'a gor na usaxan mbidi'izh na' ndo' bexa wa, le'a Espíritu ten Dios uyo'o len lado'o bexa lak uyo'o Espíritu ten Dios wa len lado'o beuna zha ned wa. ¹⁶ Cha mtse'a lad na' ta ndab Jesús ndo' beuna: “Ugeaka le'a Juan ulalea' be men len nits, parea le'a bega italea' nsea Espíritu ten Dios.” ¹⁷ Nat le'a Dios no ndo' bexa wa msa'a ta na msa'a xa ndo' beuna ndangea ladna Jesucristo wa. Le'a na' na'anpa uka ta ndun Dios.

¹⁸ Le'a gor na mbi'ín bexa ta li ndab Pedr wa, cha xe ute bexa. Cha ndab bexa le'a Dios uzhe'eb dub xa juert nak. No ndab bexa:

—Nat uni'í beuna le'a noka be men na'anpa xa judio, tal le'a bexa ula'a be ta ugap nak bexa, le'a Dios usa'aka gealnaban ndo' bexa.

Gezh Antioquía kwa'ad men mbingea ladna Jesús

¹⁹ Le'a tso'o na ngut Xteb, le'a be men uzhe'eb usaxan xela ndanno bexa nak xmen Jesús. Le'a ncho bexa wa ngwa'uxo'on gast distrit Fenicia, nsea isla Chipre, nsea gezh Antioquía. Le'a be sa wa mbidi'izh bexa di'izh ten Jesús ndo' nabtsa bexa judio. ²⁰ Ná ncho pla bexa uto'o Chipre no Cirene, ncha'a bexa wa Antioquía, cha usaxan bexa ndadi'izh bexa di'izh wen ten Jesús wa ndo' bexa na'anpa xa judio. ²¹ Le'a Dios uzhe'eb ngokno bexa, cha uzhe'eb kwa'ad be men mbingea ladna di'izh wa, cha mge' ladna bexa Jesús.

²² Le'a gor na mbi'ín be xmen Jesús ndencho Jerusalén ta wa, cha mtu'ub bexa Bernabé gezh Antioquía. ²³ Gor ulaya' xa sa wa, we'e uni'í xa xte'e wen ndanno Dios bexa wa, cha uzhe'eb mten ladna xa. Cha mtenxe'a xa bexa wa, ndab xa ndo' bexa wa ga'altsa kwe bexa, lá ula'a bexa ta nge' ladna bexa Dios. ²⁴ Le'a Bernabé wa uzhe'eb dub xa wen, no ncho juers ten Espíritu ten Dios lado'o xa, no nge' ladna xa Jesús idub ncho ladna xa. We'e le'a uzhe'eb kwa'ad men gezh wa mbingea ladna Jesús.

²⁵ Tso'o wa le'a Bernabé cha ncha'a gezh Tarso ncha'kwa'an xa Saulo. Le'a gor mzheal xa Saulo, cha mbi'i xa Saulo Antioquía. ²⁶ Cha uyo'o bexa pa dub li'in lat be xmen Jesús sa wa. No mluu bexa kwa'adpa be men wa. Le'a Antioquía wa sa na ndon le'a ned msalea' be men bexa na ndangea ladna Jesús wa “xmen Cristo.”

²⁷ Le'a zha wa ncho pla bexa ndadi'izh sakndo' Dios uto'o Jerusalén ncha'be Antioquía wa.

²⁸ Le'a dub xa wa nsalea' Ágabo. Le'a Espíritu

ten Dios ndab ndo' xa, gab xa le'a idub ndo' gizhliyo yoo dub win si'il. Le'a win we'e uyo'o tiemp unibe'e Claudio idub sa nibe'e Roma. ²⁹ Ta we'e le'a be xmen Jesús ndencho Antioquía wa mbidi'izh utu'ub med ndo' be xmen Jesús ndencho Judea, msa'a bexa bi lak sian-a ndap bexa. ³⁰ Le'a Bernabé no Saulo cha mbi'i med wa ndo' bexa nchansu be xmen Jesús ndencho Judea.

12

Herodes unibe'e gat Jacob no ikea Pedr litgi'ib

¹ Le'a be wizh wa le'a Herodes xa nibe'e Judea usaxan ntsaksi be xmen Jesús. ² Unibe'e Herodes gat Jacob wit Juan ndo' spad. ³ We'e uni'í xa le'a bexa judio uzhe'eb msak ladna ta wa, cha unibe'egal xa ikea Pedr litgi'ib. Le'a ta wa ngok len ujest Pascua ten bexa judio, zha ndaw bexa pan na'an levadur. ⁴ Le'a gor usen bexa Pedr, cha mke'a bexa Pedr litgi'ib. Le'a sa wa nla'ach dap xkwa'a soldad, dap ga'ga xa kad dub xkwa'a bexa wa. Le'a Herodes ndanbe'e kotso' Pedr ndo' be men itidtsa ujest Pascua wa. ⁵ Ndalen li nkea Pedr litgi'ib, le'a be xmen Jesús uzhebpa unab ndo' Dios gakno Dios Pedr.

Dub angel ten Dios ngwa'igo'o Pedr litgi'ib

⁶ Le'a ngol te'al na li gat xe'a igo'o Herodes Pedr, iso' Pedro ndo' be men wa, le'a Pedr naxnchii top caden, naxyats xa tlaw top soldad. Le'a stapla bexa wa ndeula'ach to'o litgi'ib wa. ⁷ Le'a sa wa mlundo' dub angel ten Dios, msu

xe'a idub len cuart wa. Le'a angel wa mkwa'an Pedr, utichya'a xa las Pedr, cha ndab xa:

—Uxax goste.

Bi le'a gor wa le'a caden nchii ya'a Pedr wa yo'o ulate. ⁸ Le'a angel wa cha ndabgal:

—Bte cha len lu no bke'a ndab lu.

Cha liga mbin Pedr. Le'a angel wa ndabgal:

—Ubixyo'o lad nbix lu ba', cha usankea tso'o na'.

⁹ Le'a Pedr cha usankea tso'o angel, ni lá ini'í xa naga ta ugeaka ta li ndun angel wa, ndi nsak xa le'a-yá dub ta nche'a ladna xa. ¹⁰ Ná gor utid Pedr itop sa li ndeula'ach soldad wa, cha ulaya' xa sa nak puert gi'ib wa, sa nto'o be men nkea litgi'ib wa, le'a puert wa yo'o mya'al. Cha uto'o angel wa no Pedr. Le'a gor na usea bexa dub tuzh sa, le'a angel wa cha mla'a nab Pedr. ¹¹ Le'a gor mte'ach wen xka'al Pedr, we'e mbinbe'e Pedr:

—Nat ndon nde'e uní na' le'a Dios mtu'ubka angel wa, no mlat Dios na' ndo' ya'a Herodes no ndo' ta na ndi'izh gunno bexa judio na'.

¹² Le'a gor na li mbinbe'e Pedr wa, cha ncha'a xa ta lid Marí, xna'a xa nsalea' Juan xa no nsalea' Marc. Le'a sa wa kwa'ad be men nzhealbe, ndeyadi'izhno bexa Dios. ¹³ Le'a gor ulaya' Pedr to'o ni'i wa, cha utezh Pedr bexa. Le'a dub xagots ben nsalea' Rode uto'o ncha'wi'i ná ton ta li nbezh wa. ¹⁴ Ná gor mgondo' xagots wa le'a ta wa ti Pedr, tant nten ladna xa ni lá igen uxa'al xa to'o ni'i wa, ndi karrel mya'yab xa le'a Pedr nso' to'o ni'i. ¹⁵ Ná le'a bexa wa ndab:

—Lu ga usak ta wa.

Ná le'a xagots wa ndab le'a ta wa ta ugeaka. Le'a bexa wa cha ndab:

—Le'a ta wa na'anpa Pedr, le'a ta wa dub angel.

¹⁶ Ndalen wa le'a Pedr bi nso'bezhka to'o ni'i wa. Le'a gor na mxa'al bexa to'o ni'i wa no uni'í bexa le'a-yá Pedrka, we'e cha uzhe'eb ngwanseana bexa. ¹⁷ Le'a Pedr cha uxits ya'a na ndontsa xe kwe bexa. Cha mbidi'izh Pedr ndo' bexa xte'e mgo'o Dios xa litgi'ib. Cha ndab xa:

—Wa'yadi'izh bega ta ndee ndo' Jacob nsea ndo' iteata be xmen Jesús.

Cha uka'an xa sa wa, cha ncha'a xa stubga gezh.

¹⁸ Ngot xe'a cha uzhe'eb ndeseyoch be soldad len litgi'ib, le'a bexa lá ini'í pa ncha'a Pedr.

¹⁹ Le'a Herodes unibe'e ukwa'an bexa Pedr, ná Pedr yá lá nga'iga'ata. Cha uzhe'eb unabdi'izh Herodes ndo' bexa nla'ach litgi'ib wa ná xte'e mxo'on Pedr, cha unibe'e xa gat bexa wa. Tso'o wa le'a Herodes cha mka'an Judea, ncha'a xa yoo xa gezh Cesarea.

Xte'e ngut Herodes

²⁰ Le'a Herodes uzhe'eb ndakloo ndo' be men ndencho gezh Tiro no Sidón. Parea le'a be men itop gezh wa nsi'i ta gaw na ndo' Herodes. Ta we'e le'a bexa wa mkwa'an xte'e lá gaklonota Herodes bexa. Cha mbidi'izhno bexa Blasto dub xmen Herodes, gab Blasto ndo' Herodes le'a bexa nlad gudi'izhno Herodes. ²¹ Le'a Herodes cha msabe'e dub wizh gudi'izhno xa bexa. Zha ngol wizh wa le'a Herodes ngok lad uyap ten na. Cha usob xa sa ndun xa regl be ta'a. Cha mbidi'izh

xa ndo' be men wa. ²² Le'a bexa wa usaxan uge' ndab:

—¡Le'a xa na li ndadi'izh wa na'anpa dub men, le'a xa ndi le'a dub dios!

²³ Bi le'a gor wa le'a dub angel ten Dios mbin usen gizh Herodes, geal le'a Herodes na'anpa ngab le'a bexa wa ndi Diostsa yankea. We'e udaw mgeas Herodes, cha ngut xa.

²⁴ We'e le'a di'izh ten Dios uzhe'eb nsate'achso itea lad no kwa'ad men nsayungea ladna-yá.

²⁵ Le'a gor na unitsa ti'in ngwa' Bernabé no Saulo gezh Jerusalén wa, cha myach bexa nseabe bexa le'aka Antioquía. Mbi'i bexa no Juan, xa noga nsalea' Marc.

13

Bexa Antioquía mtu'ub Bernabé no Saulo

¹ Le'a lat be xmen Jesús ndencho Antioquía wa ncho bexa ndadi'izh sakndo' Dios no bexa nluu di'izh ten Dios. Le'a bexa wa Bernabé, no Simón xa nsalea'ga Nagats, nsea Lucio xa gezh Cirene, nsea Manaén xa junt ngo'olno Herodes Antipas, nsea Saulo. ² Ngol dub wizh ndalen nzhealbe be xmen Jesús sa wa, nsa'a bexa xno ndo' Dios no lá ngaw bexa dub tiemp, le'a Espíritu ten Dios ndab ndo' bexa:

—Ulaxo'ob bega Bernabé no Saulo, le'a na' mti bexa gun bexa ti'in ten na'.

³ We'e le'a gor na mtayadi'izhno bexa Dios no utidla zha lá ngaw bexa, cha mxo'ob bexa ya'a bexa gek Bernabé no Saulo. Cha mtu'ub bexa itop xa wa gun bexa ti'in ten Dios.

Bernabé no Saulo mbidi'izh di'izh ten Jesús isla Chipre

⁴ Le'a Espíritu ten Dios ulogek Bernabé no Saulo ya' bexa gezh Seleucia. Le'a sa wa cha uyo'o bexa len dub barco si'il ncha'a isla Chipre. ⁵ Gor na ulaya' bexa gezh Salamina ten Chipre, cha usaxan ndadi'izh bexa di'izh ten Dios len be ni'i sa nzhealbe bexa judio. Le'a Juan no ndakno bexa sa wa. ⁶ We'e utid bexa idub isla wa, cha ulaya' bexa gezh Pafos. Le'a sa wa mzhe'al bexa dub xa judio nsalea' Barjesús, dub xa bruj. Le'a xa wa ndab ndadi'izh sakndo' Dios, ná le'a ta wa gealkwi'in. ⁷ Le'a Barjesús wa dub amig ten Sergio Paulo, xa nibe'e idub Chipre, dub xa ndákpa. Le'a Sergio Paulo wa unab gi'id Bernabé no Saulo, le'a xa nlad go'ón di'izh ten Dios. ⁸ Ná le'a Barjesús xa noga nsalea' Elimas wa ndakloo ndo' bexa, le'a xa lá nlad gungea ladna Sergio Paulo di'izh ten Cristo. ⁹ We'e le'a Saulo xa nsalea'ga Pabl wa uzhe'eb ncho juers ten Espíritu ten Dios lado'o na, mwi'ila ndon ga'al ndo' xa bruj wa, ¹⁰ cha ndab xa:

—¡Lu xin maxu'u! Lu xa ukwi'in, no ugap nak lu. Sbe'entsa nka lu ndo' be ta wen ten Dios. ¿Xta'an lá nla'a lu gungea ladna be men di'izh ten Jesús zha? ¹¹ Nat le'a Dios utsaksi lu, yak lu dub xa lá na', lá yoota gan ina' lu xe'a wizh dub tiemp.

Bi le'a gor wa le'a Elimas na'anpa ina', cha nkwa'an xa ton isen ya'a xa uluu nes ndo' xa. ¹² Le'a gor uni'í xa nibe'e Chipre ta wa, cha uzhe'eb ngwanseana xa ndo' di'izh ten Jesús, cha no xa mbingea ladna Jesús.

Pabl no Bernabé ncha'a Antioquía ten región Pisidia

¹³ Le'a Pabl no be ltsa'a xa cha uto'o Pafos, ncha'be bexa len dub barco si'il ncha'a gezh Perge ten región Panfilia. Ná le'a Pafos wa le'a Juan cha mla'a bexa, nsea' xa Jerusalén. ¹⁴ Le'a Pabl no Bernabé cha uto'o Perge, ncha'a bexa gezh Antioquía ten región Pisidia. Ngol dub wizh ne'e be men cha ngwa' bexa len ni'i sa nzhealbe bexa judio gezh wa, cha usob bexa. ¹⁵ Gor mtayo'ol dub xa dub tuzh ta mke'a Moisés no be profet, le'a bexa nchansu sa wa cha ndab ndo' dub men gab ndo' Pabl no ndo' Bernabé:

—Bego nak beuna xmen Dios, tal le'a bego nlad gudi'izh ndo' besa dub ta'a gakno besa, gud bego-yá nat.

¹⁶ We'e le'a Pabl cha uso', cha uxits ya'a na, ndontsa xe kwe be men, cha ndab xa:

—Bla'ach bego xa Israel, no iteata bego ndankea Dios. ¹⁷ Le'a Dios ten beuna xa Israel mti be usan gox polta ten beuna wa no mbin Dios myak kwa'ad bexa wa zha utencho bexa Egipto, cha juers ten Dios ulo'o Dios bexa sa wa.

¹⁸ No mxik Dios ndo' bexa dub top ga'al li'in uyo'o bexa ge'e sa bid. ¹⁹ No juers ten Dios le'a bexa mbin gan ndo' ga'ad ras be men kwa'adpa ndencho ndo' yo Canaán. Cha msa'a Dios yo si'il wa ndo' bexa Israel wa. ²⁰ Tso'o wa pa dap gayo'o itol li'in, le'a Dios msa'a be juez nchansu bexa Israel, gast tiemp ten profet Samuel. ²¹ Le'a zha wa unab be men dub rey inibe'e bexa. We'e le'a Dios mso' Saúl xin Cis xa ras Benjamín, gak xa xa nibe'e top ga'al li'in. ²² Tso'o wa le'a Dios ulatso'

Saúl, cha mso' Dios David gak xa xa nibe'e. Le'a Dios ndab: "Le'a David xin Isaí dub xa nsak lad na' lak nak xa, le'a xa wa gun itea ta nlad na'." ²³ No ndab Dios ndo' David, le'a dub xa ras David wa gak xa na usa'a gealnaban ndo' be men Israel. Le'a xa wa le'a Jesús. ²⁴ Le'a zha na biseata ilen Jesús wa, le'a Juan ndadi'izhla di'izh ten Dios ndo' be men Israel, ndab xa ula'a bexa be ta ugap nak bexa no italea' bexa. ²⁵ Ngol zha yamer usando' Juan ti'in wa, le'a xa ndab: "Le'a na' ndee na'anpa le'a xa ndanbe'e bega wa. Tso'o na' ndee ilen stub xa mas nsak ndo' na', gast ni lá isaya na' kote na' ndab xa wa."

²⁶ 'Bla'ach bego nak beuna xa ras Abraham, no iteata bego ndankea Dios. Le'a ta na ndáp na' ndee itea ndo' beuna nsa'a gealnaban. ²⁷ Le'a be men ncho Jerusalén no bexa nibe'e ten bexa wa lá yakbe'ena bexa ton nak Jesús. Ni lá yakbe'ena bexa be ta mbidi'izh be profet, ta junt ndo'ol bexa itea be wizh ne'e beuna wa. Ta we'e ndab bexa gat Jesús, lak mke'a be profet polta wa gun bexa. ²⁸ Le'a bexa ni lá izheal ni dub ke nsabndo' gat Jesús, ná le'a bexa unab ndo' Pilat inibe'e xa gat Jesús. ²⁹ We'e cha tso'o na li ngwasea Jesús lak nkeani'i di'izh ten Dios, cha uxe'e bexa xa ndo' cruz, cha mka'ach bexa xa. ³⁰ Ná le'a Dios mxiste xa wa mban xa ndo' gealgut. ³¹ Le'a Jesús cha sian biaj mlundo' ndo' be xmen xa, bexa uto'ono xa Galilea ncha'a xa Jerusalén. Nat le'a bexa wa le'a ndadi'izh ná ton nak Jesús ndo' be men.

³² 'Nat le'a besa ndee ndadi'izh ndo' bega be di'izh wen ná xte'e wen gunno Dios be men, lak ndab Dios ndo' be usan gox polta ten beuna.

³³ Nat ndo' beuna nak xin bexa wa, le'a ta ndab Dios wa ngok cumplir gor na mxiste xa Jesús ndo' gealgut, lak nkeani'i ndo' Salmo itop, ndab Dios ndo' Jesús: "Le'a lu nak Xi'ín na', le'a nat le'a na' nak Xus lu." ³⁴ Le'a Dios le'a mxiste Jesús mban Jesús ndontsa lá gazha'a be'al las xa, lakka nkeani'i di'izh ten Dios, ndab Dios: "Usa na' ta wen ndo' bega, ta na ndáp na' ndo' David wa." ³⁵ No stub Salmo nkeani'i ndab David: "Le'a go Dios lá ula'a gazha'a be'al las xa umbi'i ten ga." ³⁶ Le'a David mxobgekka ndo' Dios, parea ngut xa, cha mga'ach xa ba'a sa mga'ach be usan gox ten xa, cha ngwazha'a be'al las xa. ³⁷ Ná le'a Dios mxiste Jesús mban xa, le'a be'al las Jesús na'anpa ngazha'a.

³⁸ 'Bego nak beuna xmen Dios, bla'ach bega le'a besa ndab ndo' bega le'a Dios utsu'u be ke ten bega juers ten ta mbin Jesús. ³⁹ Le'a na'an ton wen ya'an ndo' Dios ta na nxobgektsa xa ndo' ley mke'a Moisés. Ná le'a tal ton ige' ladna Jesús, le'a xa wa wen ya'an ndo' Dios. ⁴⁰ Bla'ach bega na'anpa ilen ta li mke'a be profet polta wa tso'o bega, zha ndab Dios:

⁴¹ Bwi'i bego na ndun usaladno na',
 le'a bega yanseana no gat;
 geal le'a tiemp ten bega
 le'a na' gun dub ta uzhe'eb,
 dub ta lá gungea ladna bega,
 tal le'a dub men gudi'izh-a ndo' bega.

⁴² We'e le'a gor na nchato'o Pabl no Bernabé len ni'i wa, le'a be men unab ndo' itop bexa

gudi'izhta bexa ta wa stub sman. ⁴³ Le'a gor na nsea'be bexa, le'a kwa'ad be men usankea tso'o Pabl no Bernabé. Le'a ta wa bexa judio no bexa na'anpa xa judio, bexa no ndankea Dios lak ndun bexa judio. Le'a Pabl no Bernabé cha mtenxe'a bexa wa, ndab bexa lá ula'a bexa ta nge' ladna bexa Dios, xa na nkwea' ladna bexa.

⁴⁴ Ngol stub wizh ne'e bexa, yamer iteanak be men gezh wa mzhealbe go'ón di'izh ten Dios. ⁴⁵ Ná le'a ncho pla bexa judio gor uni'í bexa le'a be men kwa'ad mzhealbe sa wa, cha ngokloo bexa. Cha usaxan bexa ndab bexa le'a ta ndab Pabl wa na'anpa le'a nak, no xela uní'i bexa ndo' Pabl. ⁴⁶ We'e le'a Pabl no Bernabé ni lá izheb bexa ndab bexa:

—Besa nsabndo' gudi'izh di'izh ten Dios, ned lak ndo' bega xa judio. Ná nat le'a bega lá nsakyo'ón-a, ta nluu le'a bega na'anpa gap gealnaban ta nunk lá idub. Ta we'e le'a besa nchabeyadi'izh-a ndi ndo' bexa na'anpa xa judio.

⁴⁷ Le'a Dios unibe'e li gun besa, ndab xa:

Na' mso' lu cuent xe'a ten bexa na'anpa xa Israel, ndontsa gudi'izh lu idub ndo' gizhliyo xte'e gap bexa gealnaban.

⁴⁸ Le'a bexa na'anpa xa judio cha uzhebpa mten ladna bexa, ndab bexa le'a di'izh ten Jesús ta uzhebpa ta wenka. We'e le'a kwa'ad bexa wa mbingea ladna Jesús, bexa na mti Dios gap bexa gealnaban nunk lá idub. ⁴⁹ Cha li mte'achso di'izh ten Jesús idub gax gezh wa. ⁵⁰ Ná le'a bexa judio ngwa'yadi'izhno bexa nakti'in no pla

be xagots nsak. Cha no bexa wa ngokloo ndo' Pabl no ndo' Bernabé, cha ulantu'ub bexa Pabl no Bernabé gezh wa. ⁵¹ Le'a Pabl no Bernabé cha mlate yakol ngwa'al xo'o na, ta mluu le'a Dios utsaksi be men gezh wa. Cha ncha'a bexa gezh Iconio. ⁵² Parea le'a be xmen Jesús ndencho Antioquía wa uzhe'eb nten ladna, no uzhe'eb ncho juers ten Espíritu ten Dios lado'o bexa.

14

Pabl no Bernabé uyo'o gezh Iconio

¹ Le'a gezh Iconio le'a Pabl no Bernabé uyote len ni'i sa nzhealbe bexa judio, cha mbidi'izh bexa di'izh ten Dios ndo' be men. We'e le'a kwa'ad bexa judio no kwa'ad bexa na'anpa xa judio mbingea ladna Jesús. ² Ná le'a bexa judio, bexa na'anpa ngungea ladna Jesús, mbin gan ngokloo kwa'ad bexa na'anpa xa judio ndo' be xmen Jesús wa. ³ Ná le'a Pabl no Bernabé kwen ngwa'yo'o gezh wa. Nge' ladna bexa Diostsa, ni lá nzheb bexa ndadi'izh bexa di'izh ten Dios. Le'a Dios msa'a juers ten na gun bexa be uyon ta yanseana be men, ndontsa gungea ladna be men le'a ta ndadi'izh bexa di'izh tenka Dios. ⁴ Ná le'a be men gezh wa myak top partid. Dub partid bexa nso' wats bexa judio wa. Le'a stub partid bexa nso' wats Pabl no Bernabé. ⁵ We'e le'a pla bexa judio no bexa na'anpa xa judio no bexa nakti'in wa dubtsa mbidi'izh xela gunno bexa Pabl no Bernabé, cha gut bexa xa sbe'en ula'ge'tsa bexa xa. ⁶ Ná gor na mbi'ín Pabl no Bernabé ta wa, cha mxo'on bexa, ncha'a bexa gezh Listra no gezh Derbe no be gezh gax,

be gezh ten sa nsalea' Licaonia. ⁷ Le'a sa wa mbidi'izh bexa di'izh wen ten Jesús ndo' be men.

Bexa gezh Listra mla'ge' Pabl

⁸ Le'a Listra ncho dub xabgi'i lá yoo gan isea zha ngolta xa. ⁹ Le'a dub wizh nsobyóón xa ta ndadi'izh Pabl, ná gor uni'í Pabl xa wa, cha mgenna Pabl le'a xa wa ndangea ladna le'a Dios syunyakna xa. ¹⁰ Cha uge' ndab Pabl ndo' xa:

—¡Goso'! Bkeaso' be xo'o lu ba'.

Le'a xabgi'i wa cha ngwaso' gast ngwaso' ga'al xa, cha usaxan nseala xa. ¹¹ Le'a gor uni'í be men ta li mbin Pabl wa, cha usaxan uge' ndadi'izh bexa di'izh ten bexa Licaonia, ndab bexa:

—¡Le'a bexa ndee be dios myak cuent nak men ulansea lat beuna!

¹² Cha ndab bexa le'a Bernabé nak dios nsalea' Júpiter. No ndab bexa le'a Pabl nak Mercurio stub dios ten bexa, geal le'a be men ndab le'a Pabl ndadi'izh lakga ndadi'izh Mercurio wa.

¹³ Le'a latbado'o ndankea bexa dios Júpiter wa nde gax to'o gezh wa. Le'a ule'ay ten sa wa cha uto'o, ncha'ano pla be ngon no sian be gé'e. Le'a xa no be men kwa'ad wa ndi'izh usa'a be ta wa cuent dub xnab ndo' Bernabé no ndo' Pabl. ¹⁴ Ná gor na mbi'ín Bernabé no Pabl ta wa, cha utsaw bexa lad nak bexa, tant lá nlad bexa ta wa. Cha ngwasyo'o bexa lat be men wa, cha uge' ndab bexa:

¹⁵ —¡Bla'ach bego! ¿Xta'an ngi lba'a gun bega zha? Besa ndee men lakka bego ba'. Le'a besa ga nseabe yadi'izh ula'a bega be ta na'an xti'in ba'. Ndi bge' ladna bega Dios nban, xa mbinde'e gibe'a no gizhliyo no nitsdo'o nsea iteata be ta'a

ncho nat. ¹⁶ Le'a tiemp polta le'a Dios mla'a be men kad bexa usen nes nlad na. ¹⁷ Ná le'a Dios idub tiemp nluu le'a xa nchoka, ndun xa be ta wen. Nla' xa gi, no ndun ga'al xa be ta'a, ndontsa gap beuna ta gaw beuna no iten ladna beuna.

¹⁸ Parea maska li ndab Pabl no Bernabé ta wa, ná uzhebpa juert mbin bexa gan lá usa'a be men xnab ndo' bexa. ¹⁹ We'e ulaya' pla bexa judio sa wa, bexa lá ndangea ladna Jesús uto'o gezh Antioquía nsea gezh Iconio. Le'a bexa wa mbin gan ngokloo be men Listra wa ndo' Pabl. Cha mla'ge' bexa Pabl, gast ni bexa mbit bexa Pabl. Cha udobxazhtsa bexa Pabl dub lad to'o gezh wa, cha mchangix bexa Pabl sa wa. ²⁰ Ná le'a be xmen Jesús myaklo wats Pabl. Le'a Pabl cha ngwaste, cha nsea'gal xa len gezh wa. Ngot xe'a le'a Pabl no Bernabé ncha'a ndi gezh Derbe.

²¹ Mbidi'izh bexa di'izh wen ten Jesús ndo' be men Derbe wa, cha mbingea ladna kwa'ad be men Jesús. Cha nsea' bexa le'aka gezh Listra no Iconio no Antioquía ten Pisidia. ²² Ndab bexa ndo' be xmen Jesús ndencho be gezh wa:

—Ga'altsa ute bega, lá ula'a bega ta nge' ladna bega Dios. Le'a beuna itidka ndo' sian gealkwea', we'eta yate beuna sa nibe'e Dios.

²³ No ulaxo'ob bexa pla bexa yansu be xmen Jesús be gezh wa. We'e le'a bexa wa lá ngaw dub tiemp, no unab bexa gakno Dios bexa nchansu be men wa. Le'a Pabl nsea Bernabé cha mla'a bexa wa ndo' ya'a Dios, xa na li ndangea ladna bexa wa.

Pabl no Bernabé mlansea' Antioquía ten Siria

24 Cha uto'o bexa Pisidia, ncha'a bexa Panfilia.
 25 Mbidi'izh bexa di'izh ten Jesús ndo' be men gezh Perge, cha ncha'bega bexa gezh Atalía.
 26 Le'a sa wa usen bexa dub barco si'il ncha'a gezh Antioquía ten Siria. Le'a Antioquía wa sa na li myun be men cuent bexa ndo' ya'a Dios, gun bexa ti'in ten Dios, ta na li msando' bexa wa. 27 Le'a gor mlansea' bexa Antioquía, cha mchealte bexa be xmen Jesús. Cha mbidi'izh bexa xte'e mbinti'in Dios bexa sa ngwa'kesea bexa wa, no xte'e nla'a Dios le'a bexa na'anpa xa judio no ndangea ladna Jesús. 28 Le'a Pabl no Bernabé kwen ngwa'yo'ono be xmen Jesús gezh wa.

15

Be apostol no bexa nchansu be xmen Jesús mzhealbe Jerusalén

1 We'e le'a pla men uto'o Judea ulaya' Antioquía wa, cha usaxan nluu xa be xmen Jesús sa wa, ndab bexa ndo' bexa na'anpa xa judio, le'a tal le'a be xabgi'i lá yoo be'e lak ndab ley ten Moisés, le'a Dios na'anpa ko'o bexa ndo' be ke ten bexa. 2 Le'a Pabl no Bernabé uzhe'eb uteyoto'ono bexa li nlu'u ta wa. Ta we'e le'a be xmen Jesús ndencho sa wa cha mbidi'izh ya' Pabl no Bernabé no stapla bexa gast Jerusalén, ndontsa gudi'izhno bexa be apostol no bexa nchansu be xmen Jesús sa wa, ná xte'e nak ta wa. 3 Le'a be xmen Jesús ncho gezh Antioquía cha mtu'ub bexa wa. Le'a nes wa ncha'tid bexa sa nsalea' Fenicia no Samaria, cha mbidi'izh bexa ndo' be xmen Jesús sa wa, ná xte'e no bexa

na'anpa xa judio mbingea ladna Jesús. Cha uzhe'eb mten ladna bexa na mbi'in ta wa.

⁴ Gor ulaya' bexa Jerusalén, le'a be apostol nsea bexa nchansu no iteata be xmen Jesús wa utsin mbinno bexa. Le'a Pabl no be ltsa'a xa cha usaxan ndadi'izh xte'eta ndakno Dios bexa.

⁵ Ná le'a pla bexa fariseo na ndangea ladna Jesús ngwaso' ndab:

—Le'a bexa na'anpa xa judio nsabndo'ka yoo be'e be xabgi'i wa, no yankeaka bexa ley ten Dios, ta mke'a Moisés.

⁶ Le'a be apostol no bexa nchansu be xmen Jesús wa cha mzhealbe, mbidi'izh bexa ná xte'e nsabndo' gun bexa. ⁷ Ngol gor tant dub stub bexa ndeyadi'izhbe, le'a Pedr cha ngwaso' ndab:

—Bego nak beuna xmen Jesús, le'a bego uni'íka le'a mas polta le'a Dios mti na' gayadi'izh na' di'izh wen ten Jesús ndo' bexa na'anpa xa judio, ndontsa no bexa gungea ladna-yá. ⁸ Le'a Dios, xa nchando' lado'o beuna, msa'a Espiritu ten na ndo' bexa wa lak msa'a xa-yá ndo' beuna, ta nluu le'a Dios no bexa wa nkwea' ladna. ⁹ Le'a Dios parej mbinno bexa wa no beuna, mtsambi'i xa lado'o bexa, geal le'a bexa ndangea ladna Jesús ¹⁰ Ná nat, ¿xta'an nlad bega gun bega dub ta lá nsak ladna Dios zha? ¿Xta'an nlad bega yankea bexa be ley ni be usan gox ten beuna ni le'a beuna lá ngun gan ngankea-yá? ¹¹ Le'a beuna ndi uni'íka le'a ta na nkwea' ladna Jesús beuna, ta we'e ulo'o Dios beuna ndo' be ke ten beuna no liga bexa na'anpa xa judio.

¹² We'e le'a itea be men wa ndon xe ute. Cha mla'ach bexa ta ndadi'izh Bernabé no Pabl xte'e mbinti'in Dios bexa, mbin bexa sian be uyon ten

Dios lat be men na'anpa xa judio. ¹³ Le'a gor na mtayadi'izh Bernabé no Pabl, le'a Jacob uka'ab ndab:

—Bego nak beuna xmen Jesús, bla'ach bego ta gáp na' ndee. ¹⁴ Le'a Simón Pedr ba' mbidi'izh xte'e utsin mbinno Dios bexa na'anpa xa judio lak gor ned, ndontsa no bexa gak xmen Dios. ¹⁵ Le'a ta wa nak lak ta mke'a bexa mbidi'izh sakndo' Dios tiemp polta, ndab Dios:

¹⁶ Le'a gal dub wizh le'a na' ilengal,
cha uso' na' dub xa inibe'e lak unibe'e David.
Le'a ta unibe'e David wa cuent dub ni'i gox ulate,
ná le'a na' ixiste-yá,

yuncha'aw na'-yá lakka ngok-a zha ned wa,
¹⁷ ndontsa iteata be men syo'o gan ukwa'an na',
bexa na mti na' gak bexa xmen na'.

¹⁸ Le'a na' nak Dios Xa Nibe'e ndáp ta ndee ndo'
be men tiemp polkata.

¹⁹ We'e no ndab Jacob:

—Ta we'e nsak na' na'anpa kich ladna beuna bexa na'anpa bexa judio, bexa nlad gak xmen Dios. ²⁰ Ndi utu'ubtsa beuna dub git gab-a na'antapa gaw bexa be xnab nsa'a be men ndo' be dios gizhliyo, no na'anpa ugal bexa dub xa na'anpa xa ten xa, no lá gaw bexa be man lá utsi'i ten no ni ten lá gaw bexa. ²¹ Le'a bexa nsabndo' li gun, le'a gast tiemp polta le'a kadga dub gezh nchoka men ndo'ol ley mke'a Moisés. Kadga wizh ne'e bexa ndo'olga bexa ta wa len be ni'i sa nzhealbe beuna bexa judio.

Be apostol mtu'ub git ndo' bexa na'anpa xa judio

²² We'e le'a be apostol, no bexa nchansu be xmen Jesús, no iteata be xmen Jesús wa cha mbidi'izh utu'ub bexa pla be xabgi'i ya'no Pabl no Bernabé gezh Antioquía. Mti bexa Judas xa no nsalea' Barsabás, no Silas, top xabgi'i nsak lat bexa wa. ²³ Lnde'e ndab git go'o bexa Antioquía wa:

“Le'a besa nak be apostol no besa nchansu be xmen Jesús no iteata be xmen Jesús sa ndee, ntu'ub besa git ndee ndo' bego na'anpa xa judio no nak xmen Jesús wa, bego ncho Antioquía no Siria no Cilicia. ²⁴ Le'a besa mbi'ín le'a ncho be men uto'o lat besa, nluu bexa dub ta'a ngochgek bega. Nibe'e bexa yoo be'e bega xabgi'i no yankea bega ley mke'a Moisés. Ná le'a besa na'anpa le'a utu'ub bexa uluu bexa ta wa. ²⁵ Nat mbidi'izh besa ulaxo'ob besa pla xabgi'i ncho lat besa ndee. Le'a bexa wa gi'idno Pabl no Bernabé be ltsa'a beuna, ²⁶ bexa ndun ti'in ten Jesucristo guni'i xte'e gunno be men bexa. ²⁷ Ta we'e utu'ub besa Judas no Silas, le'a bexa wa gi'id yadi'izh masta xte'e nak ta mke'a besa ndo' git ndee. ²⁸ Le'a Espíritu ten Dios mluu ndo' besa lá gabta besa ni stub ta'a mas gun bega, guntsa bega ta nsabndo' ndee: ²⁹ Lá gaw bega be'al ten man nsa'a bexa xnab ndo' dios gizhliyo, no lá gaw bega ten no be'al ten be man lá utsi'i ten, no lá ugal bega stubga xa na'anpa xa ten bega. Tal le'a bega uxobgek ndo' be ta ndee,

le'a bega wen nak ndo' Dios. Nzheal beuna stub wizh."

³⁰ We'e le'a idap bexa na li mtu'ub bexa wa ncha'be Antioquía. Le'a gor ulaya' bexa sa wa, cha mchealte bexa itea be xmen Jesús. Cha msa'a bexa git wa ndo' bexa Antioquía wa. ³¹ Le'a be xmen Jesús wa cha mbi'il ta nkeani'i ndo' git wa, cha uzhe'eb mten ladna bexa. ³² Le'a Judas no Silas nak xa ndadi'izh sakndo' Dios, ta we'e kwen mbidi'izh bexa, mlu'uzh bexa no mtenxe'a bexa be men Antioquía. ³³ Le'a bexa wa dub nde'ep utencho sa wa. We'e le'a gor na mka'an bexa sa wa, le'a bexa gezh wa ndab le'a Dios gakno bexa nes nsea' bexa. Cha nsea'be bexa le'aka Jerusalén ndo' bexa mtu'ub bexa wa. ³⁴ Ná le'a Silas ndi mya'an Antioquía. ³⁵ Le'a Pabl no Bernabé no mya'an Antioquía no stapla bexa wa, nluu bexa di'izh ten Jesús no ndadi'izh bexa di'izh wen ten Jesús ndo' be men.

Pabl mteltsa'a no Bernabé

³⁶ Tso'oma wa le'a Pabl ndab ndo' Bernabé:
—Le'a beuna ya'ina' be xmen Jesús ndencho itea be gezh sa na li ngwa'yadi'izh beuna di'izh ten Dios wa, ná xte'e nde bexa.

³⁷ Le'a Bernabé nlad go'o bexa no Juan, xa noga nsalea' Marc. ³⁸ Ná le'a Pabl nsak lá utsin nak go'o bexa xa, le'a xa wa mka'an wats bexa Panfilia, cha na'antapa no xa ngakno bexa. ³⁹ Le'a Pabl no Bernabé uteyoto'o, cha mteltsa'a bexa. Le'a Bernabé cha mbi'i Marc, cha uyo'o bexa len dub barco si'il ncha'a isla Chipre. ⁴⁰ Le'a Pabl mtiga ndi Silas, cha ncha'be bexa. Le'a bexa

ndencho sa wa mla'a bexa wa ndo' ya'a Dios ula'ach bexa. ⁴¹ We'e utid Pabl no Silas sa nsalea' Siria no Cilicia, mtenxe'a bexa be xmen Jesús kadga sa nzhealbe bexa sa wa.

16

Timoteo ncha'ano Pabl no Silas

¹ Tso'o wa le'a Pabl utid gezh Derbe, cha ulaya' xa gezh Listra, sa ncho Timoteo xa no nak xmen Jesús. Le'a xna'a xa wa xa judio noga ndangea ladna Jesús. Le'a xus Timoteo wa xa griego.

² Le'a be xmen Jesús ndencho Listra no Iconio ndab le'a Timoteo dub xa wenka. ³ Le'a Pabl nlad go'o Timoteo, ta we'e ulo Pabl be'e Timoteo lak ndun bexa judio. Li mbin xa ndontsa na'anpa gakloo bexa judio, le'a itea bexa judio ndencho sa ya' bexa wa uni'í le'a xus Timoteo xa griego.

⁴ We'e le'a Pabl no be ltsa'a xa ncha'tid sian be gezh, ndadi'izh bexa ndo' be xmen Jesús xta'an unibe'e be apostol no bexa nchansu be xmen Jesús ndencho Jerusalén wa. ⁵ We'e le'a be men wa mas mge' ladna Jesús, no kad wizh mas nsayak kwa'ad bexa.

Dios ndab ya' Pabl Macedonia

⁶ Le'a Espiritu ten Dios lá ula'a gudi'izh bexa di'izh ten Jesús ndo' be men región Asia. Cha ndi ncha'tid bexa sa nsalea' Frigia no Galacia.

⁷ Le'a gor ulaya' bexa wa Misia, mbinbe'e bexa ncha'be bexa Bitinia. Ná le'a Espiritu ten Dios lá ula'a nga'be bexa sa wa. ⁸ Cha utid bexa Misia gast ulaya' bexa gezh Troas. ⁹ We'e le'a gor te'al le'a Pabl cuent ta mche'a ladna xa uni'í

xa dub xabgi'i región Macedonia nso' ndo' Pabl ndab xa gi'id yakno Pabl bexa Macedonia wa. ¹⁰ Ngol tso'o wa cha mbin list besa ya'be besa Macedonia. Uni'í besa le'a Dios nlad ya'yadi'izh besa di'izh wen ten Jesús ndo' be men sa wa.

Be men gezh Filipos mke'a Pabl no Silas litgi'ib

¹¹ Le'a Troas wa cha uyo'o besa len dub barco si'il ncha'a isla Samotracia. Le'a stubtsa wizh ulaya' besa gezh Neápolis. ¹² Cha ncha'be besa gezh Filipos, dub gezh nsak nde región Macedonia, no le'a-yá dub gezh le'a Roma nibe'e. Cha uyo'o besa sa wa pla wizh. ¹³ Le'a ngol dub wizh ne'e be men, cha uto'o besa len gezh wa ngwa' besa to'o yowbe'e, sa nda'yadi'izhno be men Dios. Cha usob besa mbidi'izh besa ndo' be xagots mzhealbe sa wa. ¹⁴ Le'a dub bexa wa nsalea' Lidia, dub xa ndankea Dios. Le'a xa dub xa gezh Tiatira, no nsi'i uti'ix xa lad konch ta uyap nsak. Le'a gor wa le'a Dios mxa'al lado'o xa, ndontsa mas ula'ach xa ta ndadi'izh Pabl. ¹⁵ Le'a xagots wa cha utalea', no be ltsa'a xa. We'e cha ndab xa ndo' besa:

—Tal le'a bega nsak le'a na' noka ndangea ladna Jesús, wa'a beuna ya'an bega ta lid na'.

Cha ngwa'yo'o besa ta lid xa.

¹⁶ Stub wizh gor ncha'be besa sa li ndadi'izhno be men Dios wa, mzhe'al besa dub xagots ben ncho mbi bxin len lado'o na. Le'a mbi bxin wa nsa'a juers ngenna xagots wa be ta uga'ach, ndun xa gan sian med nka'a be xwan xa. ¹⁷ Le'a xagots wa cha usaxan usankea tso'o Pabl no besa, uge' ndab xa:

—¡Le'a bexa ndee bexa ndun ti'in ten Dios nsob gibe'a! ¡Ndadi'izh bexa ndo' bega xte'e nak nes ncho gealnaban!

¹⁸ Sian wizh li mbinno xa besa, gast ngol dub wizh le'a Pabl ngwa'ine'e ladna ta wa. Cha mgeakso' Pabl ndab ndo' mbi bxin wa:

—Le'a juers ten lea' Jesucristo le'a na' nibe'e ndo' lu, uto'o len lado'o xagots ba'.

Le'a mbi bxin wa cha bi le'a gor wa uto'o len lado'o xa wa.

¹⁹ Le'a be xwan xagots wa cha uni'í le'a bexa yá na'anta xte'e gun gan med, cha usen bexa Pabl no Silas mbi'i bexa ndo' bexa nakti'in. ²⁰ Cha ndab bexa ndo' bexa nakti'in wa:

—Le'a bexa judio ndee nchealuyo be men gezh ndee. ²¹ Nluu bexa be costumbr xa'aga, ta lá nsabndo' yankea beuna, le'a beuna ndee be men nibe'e Roma.

²² We'e cha kwa'ad be men ngoklopa ndo' Pabl no ndo' Silas. Le'a be men nakti'in wa cha unibe'e itate xab bexa, nsea kin be soldad bexa no bar. ²³ Tso'o na li uzhe'eb udin be soldad wa Pabl no Silas, cha mke'a soldad bexa litgi'ib. Cha unibe'e bexa ndo' xa nla'ach litgi'ib wa uzhe'eb ula'ach xa bexa wa. ²⁴ Le'a gor na mbi'in xa li nla'ach litgi'ib ta wa, cha mkiko xa Pabl no Silas dub quart nde mas xanxá sa wa. Cha mkiko xa ya'axo'o bexa wa lat top ble'a ya, dub sa ni lá yoo gan ito'o bexa.

²⁵ Ná ngol utol te'al le'a Pabl no Silas ndadi'izhno Dios, no ndalto'o bexa ndo' Dios. Le'a itea bexa nkea litgi'ib wa no ndeyo'ón ta wa. ²⁶ Zha le'a dub xo'o si'ilpa usaxan nsayakla mkwi'in idub sa nde litgi'ib wa. Bi le'a gor

wa cha mya'al iteanak be puert ten litgi'ib, no mya'ak caden nchii itea bexa nkea sa wa. ²⁷ Le'a xa nla'ach sa wa cha uban, cha mna'la xa le'a be puert wa nso'nya'albe. Cha ulo'o xa spad ten xa ndi'izh gut xa le'aka le'a xa, le'a xa ndanbe'e le'a bexa nkea litgi'ib wa itea mxo'onbe. ²⁸ Ná le'a Pabl cha uge' ndab:

—Na'anpa lba'a gun ga, le'a besa iteaka ndencho sa ndee.

²⁹ We'e le'a xa nla'ach sa wa unab dub xe'a isu sa wa, cha uxax ncha'a xa uyo'o xa len wa. Cha msaxib xa ndo' Pabl no ndo' Silas, nxis xa tant nzheb xa. ³⁰ Cha ulo'o xa bexa wa, cha ndab xa:

—¿Xte'e gun na' ndontsa gap na' gealnaban ndo' Dios zha?

³¹ Le'a bexa wa uka'ab ndab:

—Bge' ladna ga Jesucristo, we'e gap ga gealnaban, no bexa ncho ta lid ga.

³² Cha mbidi'izh bexa di'izh ten Jesús ndo' xa wa no ndo' itea bexa ncho ta lid xa. ³³ Bi le'a gor te'al wa le'a xa nla'ach litgi'ib cha mbin ramed las Pabl no Silas. Cha utalea' xa no itea bexa ta lid xa. ³⁴ Cha myo'o xa Pabl no Silas ta lid xa, cha msa'a xa ta gaw bexa. Cha uzhe'eb mten ladna xa no itea bexa ta lid xa geal mbingea ladna bexa Dios.

³⁵ Le'a gor ngot xe'a wa le'a bexa nakti'in unibe'e ndo' soldad ya'yab ndo' xa nla'ach litgi'ib wa ko'o xa Pabl no Silas. ³⁶ Le'a xa nla'ach sa wa cha ndab ndo' Pabl:

—Le'a bexa nakti'in wa unibe'e ito'o bega. Nat syo'o gan ya'be bega.

³⁷ Ná le'a Pabl ndab ndo' be soldad wa:

—Le'a besa xa Roma, ná udin besa besa ndo' ga'al be men, ni lá ngab besa xá ke na-yá. Cha mkiko besa besa litgi'ib ndee. Ná nat nlad besa xga'ach ya'be besa. Gud bega ndo' besa wa le'aka gidlo'o besa.

³⁸ Le'a besa cha ngwa'yab ta wa ndo' besa nakti'in. Le'a besa wa cha mzheb gor na mbi'ín besa le'a Pabl no Silas besa Roma. ³⁹ Cha ngwa'inab besa nakti'in gunge' ladna besa be ta li utid wa. Cha ulo'o besa Pabl no Silas, cha unab besa ika'an besa gezh wa.

⁴⁰ We'e le'a gor na mto'o Pabl no Silas litgi'ib, cha ncha'a besa ta lid Lidia. We'e mlu'uzh besa be xmen Jesús sa wa, cha mka'an besa gezh wa.

17

Besa gezh Tesalónica uzhe'eb ngokloo ndo' Pabl no ndo' Silas

¹ We'e cha utid Pabl no Silas gezh Anfípolis no gezh Apolonia. Cha ulaya' besa gezh Tesalónica, sa nde dub ni'i sa nzhealbe besa judio. ² Le'a Pabl cha ncha'a sa wa wizh ne'e besa, lakka ndun xa itea be gezh sa nda' xa. We'e chon sman mbidi'izh Pabl ndo' besa sa wa. ³ Ndab xa le'a lak nkeani'i di'izh ten Dios, le'a Cristo lika nsabndo' kwea' itid no gat xa, no yaste xa ndo' gealgut. No ndab Pabl:

—Le'a Jesús xa lnde'e ndadi'izh na' ndo' bega, le'a xa wa le'a nak Cristo xa mtu'ub Dios.

⁴ Le'a ncho besa wa mbingea ladna ta wa, cha dubtsa myak besa nsea Pabl no Silas. No kwa'ad besa na'anpa xa judio ndankea Dios cha no mbingea ladna Jesús, no kwa'ad be xagots nsak.

⁵ Ná le'a besa judio na na'anpa ngungea ladna

Jesús wa cha ngokloo geal kwa'adpa bexa judio no mbingea ladna. Le'a bexa wa cha mchealte pla be xabgi'i ugap. We'e le'a bexa judio wa no bexa ugap wa mbin gan ngokloo kwa'adpa bexa gezh wa, gast uzhe'eb dub uyo uyo'o sa wa. Cha uyo'o juers bexa len lid dub xa nsalea' Jasón, nkwa'an bexa Pabl no Silas, ndontsa yak cuent bexa ndo' bexa nakti'in. ⁶ Parea lá ngaizheal bexa Pabl no Silas, cha mbi'i juers bexa Jasón no stapla be xmen Jesús. Cha myun bexa cuent bexa ndo' bexa nakti'in, uge' ndab bexa:

—Le'a bexa ngo uyo idub ndo' gizhliyo wa nat nseabega sa ndee. ⁷ Le'a Jasón ndee nsa'a ta lid na uyo'o bexa. Ná le'a itea bexa wa lá nxobgek ndo' César xa nibe'e Roma, ndab bexa ncho stubga xa mas nibe'e nsalea' Jesús.

⁸ We'e le'a bexa nakti'in no be men gezh wa uzhebpa ngokloo bexa, gor na mbi'ín bexa ta wa. ⁹ Ná le'a Jasón no be ltsa'a xa cha utixtsa dub mult ndo' bexa nakti'in, cha mya'ak bexa.

Pabl no Silas ngwa' gezh Berea

¹⁰ Le'a gor uyo'o te'al le'a be xmen Jesús wa cha uxax mtu'ub Pabl no Silas gezh Berea. Cha uyote bexa len ni'i sa nzhealbe bexa judio. ¹¹ Le'a bexa ncho Berea wa mas utsin nak ndo' lak nak bexa Tesalónica, le'a bexa Berea uzhebpa nla'ach xta'an ndadi'izh Pabl no Silas. No itea wizh ntsid bexa ta nkeani'i di'izh ten Dios, ndontsa ini'í bexa naga ta ugeaka ta ndadi'izh itop bexa wa. ¹² Ta we'e le'a kwa'ad bexa judio wa no mbingea ladna Jesús. No kwa'ad bexa na'anpa xa judio, be xagots no be

xabgi'i, mbingea ladna Jesús. ¹³ Ná le'a gor na mbi'ín bexa judio ndencho Tesalónica, le'a Pabl ndadi'izhgal di'izh ten Jesús gezh Berea wa, cha uto'o pla bexa ncha'be bexa sa wa. Cha mbin bexa gan ngokloo kwa'adpa be men Berea ndo' Pabl. ¹⁴ Ná le'a be xmen Jesús uxax mbi'i Pabl lad to'o nitsdo'o. Le'a Silas no Timoteo myanyo'o Berea. ¹⁵ Le'a pla bexa cha mbi'i Pabl gast gezh Atenas. Cha ndab Pabl ndo' bexa wa:

—Le'a gor na yach bega gezh Berea, cha gud bega ndo' Silas no ndo' Timoteo uxax gi'id bexa gezh Atenas ndee.

Pabl ncho Atenas

¹⁶ Ndalen li nchonkea Pabl ilen Silas no Timoteo gezh Atenas wa, le'a Pabl kwea' ncho ladna uni'í xa xte'eta uzhe'eb ndanke be men be dios gizhliyo. ¹⁷ We'e le'a len ni'i sa nzhealbe bexa judio, mbidi'izhno Pabl bexa judio no bexa na'anpa xa judio, bexa ndanke Dios. No ndo' bexa nzhe'al Pabl ndo' xge'e wa itea wizh ndadi'izh Pabl. ¹⁸ No mbidi'izhno Pabl pla bexa epicúreo no bexa estoico, le'a ta wa top partid men ncho Atenas wa. Ncho bexa wa ndab:

—¿Xte'e nak ta ndadi'izh xa ndee zha?

Le'a ncho bexa uka'ab ndab:

—Nsak na' cuent ten be dios xa'aga ndadi'izh xa.

Le'a bexa li ndab geal le'a Pabl ndadi'izh di'izh wen ten Jesús ná xte'e mban Jesús. ¹⁹ Le'a bexa wa cha mbi'i Pabl sa nsalea' Areópago, dub sa nzhealbe be men gezh wa. Cha ndab bexa ndo' Pabl:

—Gud go ndo' besa xta'an ta ndadi'izh go wa.
²⁰ Le'a go ndadi'izh dub ta nunk besa gol go'ón.
 Nat nlad besa go'ón besa ná xta'an ta wa.

²¹ Le'a bexa Atenas no bexa xa'aga ndencho
 gezh wa, ndal ladna bexa ndadi'izh bexa no
 ndo'ón bexa sbe'en be ta ti'i ulensea.

²² We'e le'a Pabl cha ngwaso' lat bexa ten
 Areópago wa, cha ndab xa:

—Bego xa Atenas, uní na' le'a bega uzhebpa
 ndankea be dios ten bega. ²³ Le'a sa ndalti'id na'
 len gezh ndee, uní na' be sa ndankea bega be dios
 wa. No mzheal na' dub sa nkea dub letr ndab-a:
 “Dub dios na'an ton nchando'.” Le'a Dios wa
 xa na li ndankea bega maska na'anpa nchando'
 bega xa, le'a na' cuent ten Dios we'e ndadi'izh.

²⁴ 'Le'a Dios we'e mbinde'e gizhliyo no itea be
 ta nde ndo' gizhliyo, no nak xa Xwan gibe'a no
 gizhliyo. Le'a xa wa lá nyo'o len be latbado'o
 ndande'e men, ²⁵ ni lá nki'in gakno be men xa.
 Le'a xa le'a nsa'a gealnaban ten iteanak be men,
 no nsa'a xa iteanak be ta'a nki'in be men.

²⁶ 'Le'a Dios mbinde'e dubtsa xabgi'i, cha we'e
 ulen itea ndo' be men ndo' idub nax gizhliyo.
 No ndab xa polga ilen itea ndo' be men wa no
 pa yoo bexa. ²⁷ Li ndontsa ukwa'an be men
 Dios no izheal bexa Dios, le'a Dios na'anpa sit
 nso' wats kadga dub beuna. ²⁸ Le'a juers ten
 Dios le'a beuna nban no nsea beuna no ncho
 beuna. Le'a lat bega no ncho bexa ndab: “Le'a
 beuna nak be xin Dios.” ²⁹ Tal le'a beuna nak
 xin Dios, lá nsabndo' gunbe'e beuna le'a Dios
 nak cuent be dios nakcha'aw oro no plata no ge',
 be ta ndancha'aw be men laktsa ndanbe'e bexa.
³⁰ Le'a Dios pol-lata mbinge' ladna ndo' be men,

le'a bexa lá ini'í xte'e nsabndo' gun bexa. Ná nat le'a Dios nibe'e ndo' itea be men nde ndo' gizhliyo ula'a bexa be ta ugap nak bexa. ³¹ Le'a Dios ulo dub wizh le'a dub xa mti Dios gab ga'al ndo' itea be men ná xta'an mbin bexa. Le'a Dios le'a mxiste xa wa ndo' gealgut, ndontsa ini'í itea be men le'a Dios le'aka mti xa.

³² Le'a gor na mbi'in bexa ta na mban dub xa ndo' gealgut, we'e ncho bexa wa mxidno Pabl. Ná ncho bexa ndab ndo' Pabl:

—Stub wizh go'ónta besa ta ndab go wa.

³³ We'e le'a Pabl cha mka'an lat bexa wa. ³⁴ Ná le'a ncho bexa wa mbingea ladna ta mbidi'izh Pabl, cha dubtsa myakno bexa Pabl. Le'a lat bexa wa ncho dub xa nsalea' Dionisio, dub xa ten Areópago wa. No dub xagots nsalea' Dámaris no stapla bexa mbingea ladna Jesús.

18

Pabl ngwa'yo'o gezh Corinto

¹ Tso'o wa le'a Pabl cha uto'o Atenas ncha'a xa gezh Corinto. ² Le'a sa wa mzhe'al xa dub xabgi'i judio nsalea' Aquila, dub xa Ponto. Le'a xa wa ti'i mla'ncha' mto'o Italia no xagots ten xa Priscila. Ncha'be bexa Corinto geal le'a Claudio, xa nibe'e Roma, ulantu'ub iteanak bexa judio gezh Roma. Le'a Pabl cha ngwa'ina' bexa wa, ³ cha ngwa'yo'o Pabl wats bexa ndontsa junt gun bexa ti'in, le'a bexa no ndande'e ni'ilad, ltsa'a ti'in ndun Pabl. ⁴ Le'a itea be wizh ne'e be men, le'a Pabl ndadi'izh len ni'i sa nzhealbe bexa judio. Nlad xa le'a bexa judio nsea bexa na'anpa bexa judio no gungea ladna Jesús.

⁵ Cha mto'o Silas no Timoteo región Macedonia wa, ncha'a bexa Corinto. Le'a Pabl sbe'en ndadi'izh di'izh ten Jesús, ndab xa ndo' bexa judio le'a Jesús le'aka nak Cristo xa mtu'ub Dios.

⁶ Ná le'a bexa judio ndi usaxan ndakloo, no kwea' uní'i bexa ndo' Pabl. Le'a Pabl cha utib xab na, ta nluu le'a Dios lá nsak ladna lak nak bexa wa, cha ndab xa ndo' bexa wa:

—Tal Dios utsaksi bega, le'a ta wa na'anpa ke ten na', le'a ta wa ke tenka bega. Le'a nat le'a na' nda'uluu ndi bexa na'anpa xa judio.

⁷ Cha mka'an Pabl ni'i wa, ncha'a xa ta lid dub xa nsalea' Justo, dub xa ndankeapa Dios. Le'a xa wa ncho gax wats sa nde ni'i sa nzhealbe bexa judio. ⁸ Le'a dub xa nsalea' Crispo xa nchansu sa wa no mbingea ladna Jesús no itea be ltsa'a xa. No kwa'adta bexa Corinto gor na mbi'ín bexa ta mbidi'izh Pabl wa, cha mbingea ladna bexa-yá, no cha utalea' bexa. ⁹ Ngol dub te'al le'a Pabl cuent ta mche'a ladna uní'í le'a Jesús ndab ndo' xa:

—Lá izheb lu gudi'izh lu di'izh ten na', ¹⁰ le'a na' noka nso' wats lu, ta we'e na'an ton gan gan ugap gunno lu. Le'a gezh ndee kwa'adpa be xmen na' ncho.

¹¹ Le'a Pabl cha ngwa'yo'o Corinto wa dub li'in ncho xo'op mbe'e, nluu xa be men di'izh ten Dios.

¹² Parea ngol zha nibe'e dub xa nsalea' Galión idub Acaya wa, we'e le'a pla bexa judio cha mzhealbe, cha mbi'i bexa Pabl ndo' Galión.

¹³ Cha ndab bexa ndo' Galión:

—Le'a xa ndee nkesea uluu be men yankea bexa Dios ndi stubga mod, dub ta na'anpa nibe'e ley ten besa.

¹⁴ Le'a gor na ndi'izh utsakndo' Pabl, le'a Galión ndab ndo' bexa judio:

—Bego xa judio, tal le'a xa ba' ndun dub ta ugap, no tal xa ndun dub ta'a lá nibe'e ley ten Roma, le'a na' slachka ta gab bego. ¹⁵ Parea le'a bego ndeyo cuent ten be di'izhtsa, no xte'e lea' be men, no ta nibe'e ley ten bega xa judio. Ta we'e begoka bin regl ta ndee, le'a na' lá yate ndo' cuent ndee.

¹⁶ Le'a Galión cha unibe'e itate bexa sa wa. ¹⁷ Le'a be men na'anpa xa judio cha usen xa nsalea' Sóstenes, xa nchansu ni'i sa nzhealbe bexa judio wa. Cha udin bexa xa wa ndo' ga'al Galión. Ná le'a Galión na'anta xte'e ngunno bexa.

Pabl myach gezh Antioquía

¹⁸ Le'a Pabl sianta wizh ngwa'yo'o gezh wa. Cha mla'a xa be xmen Jesús sa wa, ncha'a xa gezh Cencrea. Cha mchizh Pabl gek na, ta nluu le'a xa mbinka dub ta ndab xa ndo' Dios gun xa. Cha uyo'o xa len dub barco si'il no Aquila nsea Priscila, cha ncha'be bexa región Siria. ¹⁹ Le'a tol nes wa le'a bexa ulaya' gezh Éfeso, cha mteltsa'a Pabl no bexa wa. Cha ncha'yadi'izh Pabl ndo' bexa judio len ni'i sa nzhealbe bexa wa. ²⁰ Le'a bexa wa unab ndo' Pabl yoo Pabl sa wa stapla wizh, ná le'a Pabl lá ka'ab. ²¹ Cha mka'an Pabl sa wa, ndab xa ndo' bexa wa:

—Le'a na' nsabndo'ka Jerusalén iti'id ujest nsea ndee. Tal le'a Dios nlad le'a na' syachka gal ina' na' bega stub biaj.

Cha uyo'o xa len dub barco si'il mka'an xa Éfeso.

²² Le'a gor ulaya' barco wa gezh Cesarea, cha ncha'a Pabl Jerusalén ndontsa inidi'izh xa ndo' be xmen Jesús sa wa. We'e cha ncha'a xa gezh Antioquía ten Siria. ²³ Le'a xa cha uyo'o dub nde'ep sa wa, cha ncha'agal xa Galacia no Frigia, ndadi'izhno xa be xmen Jesús, ndontsa ga'al kwe bexa ndo' Jesús.

Apolos ngwa' gezh Éfeso no región Acaya

²⁴ Le'a Éfeso ulaya' dub xa judio nsalea' Apolos, dub xa gezh Alejandría. Le'a xa wa uzhebpa dub xa ndák ndadi'izh. No uzhebpa nchando' xa di'izh polta ten Dios. ²⁵ Le'a xa wa mtsid nes ten Jesús, no idub ncho ladna xa ndadi'izh xa ta wa ndo' be men. Ta ugeaka ta nluu xa wa, para nluu xa laktsa mbidi'izh Juan cuent ten Jesús zha ulalea' Juan be men. ²⁶ Le'a gezh Éfeso wa le'a Apolos usaxan ndadi'izh ndo' be men len ni'i sa nzhealbe bexa judio. Ná le'a gor na mbi'ín Priscila no Aquila xte'e ndadi'izh xa wa, cha mbi'i bexa xa ta lid bexa. Cha mas wen mluu bexa ndo' xa xte'e nak nes ten Dios. ²⁷ We'e le'a Apolos nlad ya' región Acaya, cha ndab be xmen Jesús gezh Éfeso wa le'a ta wa ta wenka. No mke'a bexa dub git mbi'i Apolos ndo' be xmen Jesús ndencho Acaya wa, ndontsa utsin gak bexa ndo' Apolos. Le'a gor na ulaya' xa Acaya, le'a ta ndadi'izh xa wa uzhe'eb ngokno bexa na ndangea ladna Jesús wa. ²⁸ Ndab Apolos ndo' bexa judio le'a ta ndanbe'e bexa wa na'anpa le'a nak, dub mod na lá gun bexa gan ika'ab bexa. Le'a xa mbidi'izh lak nkeani'i di'izh ten

Dios, nluu xa le'a Jesús le'aka nak Cristo, xa mtu'ub Dios.

19

Pabl ngwa' Éfeso

¹ Le'a zha li ncho Apolos Corinto wa, le'a Pabl utid sa ndi'ib be ge'e ubi'i, cha ulaya' xa gezh Éfeso. Le'a sa wa cha mzhe'al xa pla be xmen Jesús. ² Cha unabdi'izh xa ndo' bexa ndab xa:

—¿Uyo'o Espíritu ten Dios len lado'o bega, gor na mbingea ladna bega Jesús zha?

Le'a bexa wa uka'ab ndab:

—Ni lá ndo'ón besa ti ncho Espíritu ten Dios.

³ Le'a Pabl cha ndab:

—¿Xte'e utalea' bega zhaga?

Le'a bexa uka'ab ndab:

—Utalea' besa lak ulalea' Juan be men wa.

⁴ Le'a Pabl cha ndab:

—Le'a Juan ulalea' bexa na mla'a be ta ugap nak bexa, no ndab Juan gungea ladna bexa xa na nsea tso'o Juan wa. Le'a ta wa Jesús xa nak Cristo.

⁵ Le'a gor na mbi'ín bexa ta wa, cha stub biaj utalea' bexa len nits, ta nluu le'a bexa xmenka Jesucristo. ⁶ Cha mxo'ob Pabl ya'a na gek bexa, cha no bexa uyo'o Espíritu ten Dios len lado'o na. Cha usaxan bexa ndadi'izh bexa stubga di'izh, no ndadi'izh bexa sakndo' Dios. ⁷ Le'a bexa wa pa dub tibtop xabgi'i.

⁸ Le'a pa chon mbe'e be wizh sabd le'a Pabl nda'uluu be men len ni'i sa nzhealbe bexa judio. Ni lá nzheb Pabl ndadi'izhno bexa wa ná xte'e nibe'e Dios be men, ndontsa no bexa gungea

ladna ta wa. ⁹ Ná le'a ncho bexa wa myak ngud lado'o na, ni lá ka'ab bexa gungea ladna bexa ta ndadi'izh Pabl. Ndi kwea' uní'i bexa ndo' ga'al be men cuent ten Nes ten Cristo. Ta we'e le'a Pabl cha mteltsa'a bexa wa, mbi'i xa bexa ti'i mbingea ladna Jesús dub ni'i scuel ten dub mech nsalea' Tirano. Cha itea wizh mluu Pabl bexa sa wa. ¹⁰ Pa stop li'in li mbin Pabl gast itea bexa Asia wa mbi'ín di'izh ten Jesús, bexa judio no bexa na'anpa xa judio.

¹¹ Le'a Dios le'a msa'a juers mbin Pabl be uyon uzhe'eb ndanseana be men, ¹² gast ncho bexa mbi'i bay ten Pabl no dub xab Pabl ndo' bexa gizh no ndo' bexa ncho mbi bxin len lado'o na. Cha myakna bexa gizh wa no uto'o mbi bxin len lado'o bexa.

¹³ Ná le'a ncho bexa judio ndesea gezh Éfeso no nlad kontu'ub be mbi bxin ncho len lado'o be men. Le'a bexa wa no mbinti'in lea' Jesús, ndab bexa ndo' be mbi bxin wa:

—Le'a juers ten lea' Jesús na ndadi'izh Pabl wa, nibe'e na' uto'o len lado'o xa ba'.

¹⁴ Le'a ta wa ta ndun dub ga'ad xin dub xa judio nsalea' Esceva, dub ule'ay nibe'e. ¹⁵ Ná ngol gor le'a dub mbi bxin wa uka'ab ndab ndo' bexa wa:

—Na' nchando' Jesús wa, no uní na' ton nak Pabl. ¿Ná le'a bego zha, ton nak bego?

¹⁶ Le'a xabgi'i na ncho mbi bxin len lado'o na cha usaxan udin bexa wa. Le'a xabgi'i wa ndi mbin gan ndo' bexa, no mtsawi'i xa bexa. Le'a bexa na'antapa nak be xab na mxo'on bexa ta lid xabgi'i wa. ¹⁷ Le'a itea bexa Éfeso wa, bexa judio

no bexa na'anpa xa judio, le'a gor na mbi'ín bexa ta wa, cha mzheb bexa, ndab bexa le'a lea' Jesús uzhebpa ta juert nak.

¹⁸ No kwa'ad bexa na ti'i mbingea ladna Jesús cha mbidi'izh ndo' be xmen Jesús be ta ugap ngok bexa. ¹⁹ Le'a kwa'ad bexa wa bexa mbin ta bruj. Le'a bexa wa mbi'i be libr ten na, cha mtso'ol bexa-yá ndo' ga'al itea be men. Le'a be libr wa nsak pa dub tol gayo'o mil med plata. ²⁰ Li mluu Dios juers ten na, cha mas mte'achso di'izh ten Jesús, no mas kwa'ad be men mbingea ladna ton nak Jesús.

²¹ Tso'o wa le'a Pabl ulo ladna itid be gezh nde Macedonia no Acaya, cha ilaya' xa gast Jerusalén. No mbinbe'e xa gor na ito'o xa Jerusalén wa, le'a xa nsabndo' ya' Roma. ²² Cha mtu'ub Pabl Timoteo no Erast, top bexa na ndakno xa, ya' bexa Macedonia. Le'a Pabl cha mya'an ste'ep Asia wa.

Dub uyo si'il uyo'o Éfeso

²³ Le'a zha we'e uzhe'eb ngokloo be men Éfeso wa ke ten Nes ten Cristo. ²⁴ Uyo'o dub xabgi'i nsalea' Demetrio, xa ndande'e be ta plata, be ta byux cuent latbado'o ten Diana dios ten bexa. Le'a Demetrio wa sian med ndun gan no bexa ndunno xa ti'in. ²⁵ Le'a xa wa mchealte bexa, cha ndab xa:

—Le'a bego uni'íka le'a beuna ti'in ndeema sian med nzheal beuna. ²⁶ Ná le'a bega na'ka no ndo'ónka bega, le'a xa nsalea' Pabl ndadi'izh le'a be dios ndande'e men, le'a ta wa na'anpa nak dios. Le'a kwa'ad men ndangea ladna ta li

ndab Pabl, bexa gezh Éfeso ndee no gast idub región Asia ndee. ²⁷ Le'a be men rages lá isi'ita ta ndande'e beuna ndee, no rages lá yankeata bexa latbado'o ten dios si'il Diana. No gab bexa yá lá nsakta dios Diana, xa ndankeá itea bexa Asia no idub ndo' gizhliyo.

²⁸ Le'a gor na mbi'ín bexa ta wa, uzhe'eb ngokloo bexa, cha usaxan uge' ndab bexa:

—¡Si'il nak dios Diana ten beuna xa Éfeso!

²⁹ We'e uzhebpa mxa'ach be men idub len gezh wa. Cha usen bexa top xabgi'i Macedonia, bexa ndeseano Pabl. Le'a dub xa wa nsalea' Gayo, le'a stub xa wa nsalea' Aristarco. Cha mbi'i be men wa itop bexa gast sa nzhealbe be men gezh wa. ³⁰ Le'a Pabl cha nlad ito'o ya'yadi'izh ndo' be men, ná le'a be xmen Jesús lá ula'a. ³¹ No ncho bexa nakti'in Asia wa nakga amig ten Pabl. Le'a bexa wa mtu'ub dub men ngwa'yab ndo' Pabl lá ya' Pabl lat be men wa. ³² Le'a be men wa uzhebpa ní'ibe ndo' junt wa, ná le'a kwa'ad bexa ni lá ini'í xta'an li mzhealbe bexa sa wa. Ncho men ndab dub ta'a, no ncho xa ndi stubga ta'a xa'aga ndab. ³³ Le'a lat bexa wa nso' dub xa nsalea' Alejandro. Le'a bexa judio cha msi'i xa ndo' be men, ndontsa gab xa le'a bexa judio na'anpa no ndap ke. Le'a xa wa cha uxits ya'a na ndontsa xe kwe be men wa. ³⁴ Ná le'a gor na uni'í be men le'a Alejandro xa judio, we'e pa dub top gor uge' ndab bexa:

—¡Si'il nak dios Diana ten beuna xa Éfeso!

³⁵ We'e le'a secretar ten gezh wa le'a mbin xe ute be men, cha ndab xa:

—Bego bexa Éfeso, itea be men ncho ndo' gizhliyo uni'í le'a beuna gezh ndee nsabndo'ka nla'ach latbado'o ten dios si'il Diana, no uni'í bexa le'a ge' ten Diana ta ndankea beuna wa ulen gibe'a uto'o-yá wats dios Júpiter. ³⁶ Le'a ta ndee iteaka men uni'í le'a-yá ta ugeaka. Ta we'e xe ute bega no binbe'e bega xta'an ndun bega. ³⁷ Le'a be xabgi'i na mbi'i bega ndee na'an xta'an ndab ndo' latbado'o ten Diana ni lid nisi bexa dios ten beuna wa. ³⁸ Le'a tal Demetrio no bexa ltsa'a xa ndi nlad usake dub men, ndo' be juez no ndo' bexa nakti'in nsabndo' usake bexa xa, le'a bexa wa ti'in we'e ncho. ³⁹ Ná tal le'a bega nlad inab stub ta'a, sak gudi'izh bega-yá ndo' dub junt ko bexa nakti'in wa. ⁴⁰ Rages usake bexa beuna ke ten ta uyo'o nat ndee, gab bexa le'a beuna ndi ndakloo ndo' bexa nakti'in. Ná le'a beuna lá yoo gan gab xta'an ndun lnde'eta mxa'ach be men ndee.

⁴¹ Tso'o na li ndab xa ta wa, cha ndab xa ya'be be men wa.

20

Pabl ngwa' Macedonia no Grecia

¹ Le'a tso'o na uleas ta li ndeyo bexa wa, le'a Pabl utezh be xmen Jesús ncho sa wa, cha mtenxe'a xa bexa dubtsa kwe bexa ndo' Dios. Cha udi'id Pabl bexa, ndab Pabl:

—Nzheal beuna stub wizh.

Cha ncha'a Pabl Macedonia. ² Le'a be gezh nde Macedonia wa, sian ta'a mbidi'izh Pabl ndo' be xmen Jesús, mtenxe'a xa bexa wa. Cha ncha'a Pabl región Grecia. ³ Le'a sa wa uyo'o xa chon mbe'e, cha ngol gor na ndi'izh yoo xa len dub

barco si'il ncha'a Siria, we'e mbi'ínla xa le'a ncho bexa judio ndadi'izh gut xa. Ta we'e lá nga xa len barco wa, ndi myach xa useandats xa, mtidgal xa Macedonia. ⁴ Cha pla xabgi'i ncha'ano xa gast Asia. Le'a ta wa Sópater xa gezh Berea, no Aristarco nsea Segundo top bexa Tesalónica, no Gayo xa gezh Derbe, no Tímoreo, no Tíquico nsea Trófimo top bexa Asia. ⁵ Le'a bexa wa cha mnedbe ndo' besa, cha ndenkea'la bexa besa gezh Troas ten Asia. ⁶ Tso'o na utidtsa be wizh ujest ndaw bexa judio pan lá ndoch levadur, cha mto'o besa gezh Filipos len barco. Le'a ngol sga'ay wizh le'a besa ulaya' Troas, sa ndela bexa mned ndo' besa. Le'a sa wa uyo'o besa dub ga'ad wizh.

Pabl mbidi'izh ndo' bexa Troas

⁷ Ngol wizh ned ten sman, mzhealbe besa nak xmen Jesús junt gaw xche'e besa. Le'a Pabl ndi'izh ika'anka sa wa gat xe'a wa, ta we'e usaxan xa nluu xa besa, cha kwen mbidi'izh xa gast utol te'al. ⁸ Le'a quart nde ga'ap wa sa na mzhealbe besa sian xe'a aceit ndi'ib. ⁹ Le'a dub xa ben nsalea' Eutico nsob to'o ventan piso yon wa. Ndalen li kwen mbidi'izh Pabl, le'a Eutico uzhebpa nyo'o xka'al na, cha ngwadgats xa. Cha ubixte xa ulayat xa gast ndo' yo. Cha uxax ngwa'ixiste bexa xa, ná le'a xa ngutla. ¹⁰ We'e le'a Pabl ula', cha mxo'ob xa ya'a xa tso'o Eutico, cha udi'id xa xa wa. Cha ndab xa ndo' bexa nde sa wa:

—Lá izheb bega, le'a xa ndee nbanka.

¹¹ Le'a Pabl cha mkeagal le'aka sa wa. Cha ule'a xa pan, cha udawno xa besa. We'e

mbidi'izhgal xa gast ngot xe'a, cha ncha'a xa.
¹² Le'a Eutico wa nban myo'o bexa, uzhebpa mten ladna bexa.

Pabl uto'o Troas, ulaya' bexa gast Mileto

¹³ Le'a Pabl nlad ya'ndats gast gezh Asón, cha sa we'e yo'o xa len barco. Ta we'e le'a besa cha uyo'o len dub barco si'il ncha'a Asón, cha uyonkea' besa mlen Pabl sa wa. ¹⁴ We'e mzhe'al besa Pabl Asón wa, cha uyo'o besa len barco wa no Pabl, ncha'be besa gezh Mitilene. ¹⁵ Ngol stubtsa wizh uto'o besa sa wa, utid besa gax isla Quío, cha ulaya' besa isla Samos stubga wizh. Cha uto'o besa Samos, cha ulaya' besa gezh Trogilio, cha uyo'o besa dub te'al sa wa. Ngol stubga wizh ulaya' besa gezh Mileto. ¹⁶ Le'a Pabl ngen ladna ya' Jerusalén, ndontsa naga syo'o gan no xa ncho sa wa gal ujest Pentecostés. Ta we'e lá nga besa gezh Éfeso, le'a Pabl lá nlad kwen ya'yo'o Asia wa.

Pabl mbidi'izh ndo' bexa Éfeso

¹⁷ Le'a zha ndencho besa Mileto wa, le'a Pabl ndi mtu'ub dub xa ya' gezh Éfeso, ndab xa ndo' bexa nchansu be xmen Jesús sa wa gi'id bexa Mileto. ¹⁸ Le'a gor na ulansea bexa wa, le'a Pabl cha ndab ndo' bexa:

—Bego uni'íka xte'e mbin na' idub zha uyo'o na' lat bega, gast zha ndon ned ngwal na' Asia no gast nat. ¹⁹ Idub tiemp ndun na' ti'in ten Dios, ni lá yoo na' lat bega cuent dub xa nsak. No sian biaj uto'o nitsndo' na' tant sian gealkwea' uti'id na', ta mbinno bexa judio na'. ²⁰ Parea le'a

na' na'anpa ula ndi mbidi'izhka na' ndo' bega ta nki'in bega, no mluu na' bega sa na nzhealbe bega no kadga ta lid bega. ²¹ Mbidi'izh na' ndo' bexa judio no ndo' bexa na'anpa xa judio, ula'a bexa be ta ugap nak bexa, cha yach bexa wats Dios, cha gungea ladna bexa Jesús Xa Nibe'e. ²² Nat le'a na' nda Jerusalén lak nibe'e Espíritu ten Dios, parea le'a na' ni lá iní xta'an iti'id na' sa wa. ²³ Ta na unítsa na' le'a itea gezh na nda na' le'a Espíritu ten Dios ndab ndo' na' le'a be men uke'a na' litgi'ib no sian gealkwea' iti'id na'. ²⁴ Parea na'anpa nlach na' ta wa, le'a guni'i xta'an gunno bexa na', le'a na' nten ladna usando' na' ti'in msa'a Jesús gun na', ta na ndadi'izh na' di'izh wen ten Dios ná xte'e uzhe'eb utsin ndanno Dios be men.

²⁵ 'Yá mbidi'izh na' ndo' bega xte'e nibe'e Dios be men, parea nat le'a na' uní le'a ni dub bega yá na'antapa ini'í na'. ²⁶ No gáp na' nat le'a tal ton dub bega xa Éfeso lá ndangea ladna Jesús, na'anpa ke ten na' ta wa, ²⁷ le'a na' mbidi'izh ndo' bega itea be ta nlad Dios ini'í bega. ²⁸ Nat ndee list bin bega no bla'ach bega itea be xmen Jesús gezh Éfeso wa, lak mti Espíritu ten Dios bega gun bega, le'a Jesús usi'i bexa wa ten ten xa. ²⁹ Le'a na' uní le'a tso'o na ikan na' sa ndee, we'e ilen pla be men lat bega, bexa nlad gungea ladna bega stub di'izh xa'aga. Le'a bexa wa nak cuent dub mbee ugi'i nlad gut be borreg. ³⁰ No le'aka lat bega ito'o be xabgi'i gudi'izh ta lid le'a nak, ndontsa isankea be xmen Jesús tso'o bexa. ³¹ Ta we'e list ute bega, no lá yalad bega xte'e

mtenxe'a na' bega idub chon li'in te'al tezhea, no nyu'no lad na' kadga dub bega.

³² 'Nat ndo' ya'a Dios ula na' bega, ula'ach Dios bega lak ndab di'izh ten xa. Le'a di'izh wa gun gan mas ige' ladna bega Dios, no ika'a bega ta wen nsa'a Dios ndo' itea be xmen xa.

³³ No nunk lá isa'ab lad na' ndo' med ten bega no ni xab bega. ³⁴ Le'a bego uni'íka xte'eta ndi mbin na' ti'in, ndontsa isi'i na' be ta nki'in na' no be ta nki'in bexa ukeseano na'. ³⁵ Li mluu na' ndo' bega xte'e nsabndo' gun bega ti'in, ndontsa gakno beuna bexa uban nak. Btse'a ladna bega ta ndab Jesús: "Mas iten ladna xa nsa'a ta'a, ndo' lak iten ladna xa nka'a ta'a."

³⁶ Le'a gor na mtayadi'izh Pabl ta wa, cha msaxib xa no itea bexa, cha unab xa ula'ach Dios bexa. ³⁷ We'e cha uzhebpa mbi'in itea bexa. Cha udi'id bexa gen Pabl, cha udaw bexa chit ndo' Pabl. ³⁸ Uzhebpa uban myo'o ladna bexa, geal le'a Pabl ndab yá na'antapa ini'í bexa Pabl. Cha ncha'ano bexa Pabl gast sa nde barco.

21

Pabl nsea' Jerusalén

¹ Le'a gor na mla'a besa bexa Éfeso wa, cha ncha'a besa isla Cos len barco wa. Ngot xe'a cha uto'o besa sa wa, cha ncha'a besa isla Rodas, cha ulaya' besa gezh Pátara. ² Le'a Pátara wa mzheal besa stub barco ncha'a Fenicia. Cha uyo'o besa len ta wa, cha ncha'a besa. ³ Ngol gor ncha'tid barco wa gax isla Chipre le'a ta wa nde lad raves. Cha ulaya' besa gast gezh Tiro ten Siria. Le'a barco wa sian ta'a uxe'e bexa ndo' na gezh wa.

⁴ Le'a sa wa mzheal besa pla be xmen Jesús, cha uyo'o besa lat bexa wa dub ga'ad wizh. Le'a Espíritu ten Dios ndabla ndo' bexa wa xta'an yasea Pabl Jerusalén, ta we'e ndab bexa ndo' Pabl lá ya' xa sa wa. ⁵ Le'a zha ngwa'a ga'ad wizh wa cha uto'o besa sa wa. Le'a be xabgi'i wa no be xagots ten xa no be xme'ed xa gast to'o nitsdo'o ngwa'no besa. Cha msaxib itea besa ndo' yux, mbidi'izh besa ndo' Dios. ⁶ Cha udi'id besa bexa, cha uyo'o besa len barco wa. Le'a bexa wa cha nsea'be ta lid na.

⁷ We'e uto'o besa Tiro, cha ulaya' besa gezh Tolemaida. Le'a sa wa ngwa'inidi'izh besa ndo' be xmen Jesús, no uyo'o besa dub wizh lat bexa wa. ⁸ Ngot xe'a wa cha ncha'a besa gezh Cesarea len barco wa. Le'a sa wa cha ngwa' besa ta lid Julip, cha we'etsa uyo'o besa. Le'a Julip wa dub xa no ndadi'izh di'izh wen ten Dios ndo' be men, no nak xa dub ga'ad bexa na mti be apostol Jerusalén wa. ⁹ Le'a xa wa ndap dap xingots na, bexa nab. Le'a bexa wa ndadi'izh sakndo' Dios. ¹⁰ Le'a zha na nchola besa Cesarea pla wizh, cha ulansea dub xabgi'i nsalea' Ágabo, xa uto'o Judea, dub xa noga ndadi'izh sakndo' Dios. ¹¹ Le'a gor ulen xa wats besa, cha ulo'o xa sinch nde len Pabl, cha mxi xa-yá ya'axo'oka xa no ya'a xa, cha ndab xa:

—Le'a Espíritu ten Dios ndab le'a bexa judio bexa ndencho Jerusalén lnde'e gunno xa ten sinch ndee. Cha yun bexa cuent xa ndo' ya'a bexa na'anpa xa judio.

¹² Le'a gor na mbi'ín besa ta wa, le'a besa no bexa Cesarea cha uyo'o rueg ndab ndo' Pabl lá

ya' Pabl Jerusalén. ¹³ Ná le'a Pabl uka'ab ndab:

—¿Xta'an lba'a ndo'onno bega na' zha, ta ndun uban nyoo lad na'? Tal le'a Jesús nlad, le'a na' gaaka Jerusalén, guni'i tal be men uxi na' natal gut bexa na'.

¹⁴ Le'a besa lá ngun gan lá ya' Pabl Jerusalén. Ta we'e mla'a besa, ndab besa:

—Gakka-yá lak nlad Dios Xa Nibe'e.

¹⁵ Ngol tso'o wa, cha msaxkwa'a besa be ta go'o besa, cha ncha'be besa Jerusalén. ¹⁶ Le'a pla bexa Cesarea, bexa no nak xmen Jesús, no ngwa'no besa Jerusalén. Le'a lat bexa wa ncho dub xa nsalea' Mnasón xa isla Chipre, dub xa pol-lata mbingea ladna Jesús. Le'a xa wa msa'a ta lid na uyo'o besa Jerusalén wa.

Pabl ngwa'ina' Jacob

¹⁷ Le'a gor ulaya' besa Jerusalén, le'a be xmen Jesús ncho sa wa uzhebpa mten ladnabe.

¹⁸ Le'a ngol stubtsa wizh, le'a Pabl no iteata besa ngwa'ina' Jacob. Le'a sa wa ndebe itea bexa nchansu be xmen Jesús Jerusalén. ¹⁹ Le'a Pabl unidi'izh ndo' bexa, cha usaxan Pabl ndon xkwa'a mbidi'izh xa xte'e mbinti'in Dios Pabl lat bexa na'anpa xa judio. ²⁰ Le'a gor na mbi'ín bexa ta li ndab Pabl wa, cha ndab bexa le'a Dios uzhe'eb dub Dios si'il. Cha ndab bexa ndo' Pabl:

—Pabl, le'a go uni'íka le'a sian mil men judio ndangea ladna Jesús. Le'a itea bexa wa ndab nsabndo'ka yankea bexa ley mke'a Moisés.

²¹ Parea mbi'ín bexa le'a go nluu bexa judio ndencho lat bexa na'anpa bexa judio, ndab go lá yankeata bexa ley mke'a Moisés wa. Ndab bexa le'a go nluu yá lá kota bexa be'e be me'ed bgi'i,

no yá lá yankeata bexa be costumbr ten beuna bexa judio. ²² ¿Nat zha xte'e gun beuna ndontsa ini'í bexa le'a go na'anpa li uluu ta wa? Le'a bexa so'ónka le'a go nsea'la, cha syakjuntka kwa'adpa bexa wa. ²³ Nat bin go ta gab besa ndee: Le'a lat besa ndee ncho dap xabgi'i nsabndo' gun cumplir dub ta ndabla bexa ndo' Dios gun bexa. ²⁴ Nat wa'no ga bexa ta ni'i ten Dios, cha bin bega ta utsambi'i len lado'o bega ndo' Dios. No utix bega be xnab usa'a bexa ndontsa uchizh bexa gek bexa, ta na nluu le'a bexa mbinka ta ndab bexa ndo' Dios. We'e le'a itea be men ini'í le'a ta mbidi'izh be men cuent ten go wa na'anpa ta ugea. Ndi ini'í bexa le'a go ndankeaka ley wa.

²⁵ 'Le'a bexa na'anpa xa judio ndangea ladna Jesús wa, mtu'ub besa git ndo' bexa, ndab git wa le'a bexa na'anpa juerska gun itea be costumbr ten beuna xa judio. Nabtsa be ta ndee unibe'e besa gun bexa: lá gaw bexa be'al ta nsa'a be men xnab ndo' be dios gizhliyo, no lá gaw bexa ten no be'al ten be man lá utsi'i ten, no lá ugal bexa dub xa na'anpa xa ten bexa.

Usen bexa Pabl tale ten ni'i ten Dios

²⁶ We'e le'a Pabl cha mbi'i dap xabgi'i wa, cha mbin bexa ta imbi'i bexa ndo' Dios. Le'a ngol stubtsa wizh le'a Pabl cha ngwa' wats ni'i ten Dios, ncha'yab xa ndo' ule'ay ná xá wizh na idub ta imbi'i bexa wa. Le'a gal wizh we'e, le'a idap bexa wa usa'a xnab dubga man ndo' Dios.

²⁷ Ná le'a wizh na yá gal dub ga'ad wizh wa, le'a pla bexa judio bexa uto'o Asia uni'íla Pabl wats ni'i ten Dios. Le'a bexa wa mbin gan

ngokloo be men kwa'ad ndo' Pabl, cha usen bexa wa Pabl. ²⁸ Uge' ndab bexa:

—¡Bego xa Israel, gokno bega besa! Le'a xabgi'i ndee le'a xa itea lad nkesea uluu be men, ndab xa le'a nacion Israel no ley ten Dios no ni'i ten Dios ndee na'anpa nsak. Ná nat le'a xa uyo'ono pla be men na'anpa xa judio len ni'i ten Dios ndee, mbin bzhi'ik xa sa umbi'i ten Dios.

²⁹ Li ndab bexa, geal le'a bexa uni'í Pabl len gezh Jerusalén, nkeseano xa dub xa na'anpa xa judio, dub xa Éfeso nsalea' Trófimo. Ta we'e mbinbe'e bexa le'a Pabl mbi'i xa wa len ni'i ten Dios.

³⁰ We'e le'a idub gezh men wa ngoklobe, cha uxax ulen kwa'ad bexa, cha usen bexa Pabl. Cha udobxazh bexa Pabl tso'o ni'i wa, cha uxax mtsaw bexa to'o puert ten sa wa. ³¹ Ngol gor na ndi'izh gut bexa Pabl, le'a xa nibe'e ten be soldad wa mbi'ín le'a bexa Jerusalén wa uzhe'eb ndeseaxa'ach. ³² Le'a soldad nibe'e wa cha mbi'i pla be soldad, cha karrel ncha'be bexa gast sa ndebe be men wa. Le'a gor na uni'í be men wa soldad nibe'e no stapla be soldad wa, cha yá lá iginta bexa Pabl. ³³ We'e le'a xa nibe'e ten be soldad cha usen Pabl, cha unibe'e xa uxii be soldad wa Pabl no top caden. Cha unabdi'izh xa ndo' be men ná ton xa wa no xta'an mbin xa. ³⁴ Ná le'a ncho bexa wa ndab dub ta'a, no ncho bexa ndab stubga ta'a. Uzhebpa ruid mbin bexa, gast lá yakbe'ena soldad ta wa. Cha unibe'e xa go'o be soldad wa Pabl sa nde ni'i ndebe soldad wa. ³⁵ Le'a gor na ulaya' bexa ndo' scaler ten ni'i wa, le'a be soldad wa ga'ap mbi'i Pabl tant

uzhe'eb ndakloo be men wa. ³⁶ Le'a be men nseabe tso'o be soldad wa uzhe'eb uge' ndab bexa:

—¡Gat xa ba! ¡Gat xa ba!

Pabl mtsakndo' ndo' bexa judio

³⁷ Le'a gor na yá nsayo'ono be soldad Pabl len ni'i wa, le'a Pabl cha ndab ndo' soldad nibe'e wa:

—¿Syo'o gan gáp na' dub ta'a ndo' ga?

Le'a xa wa cha uka'ab ndab:

—¿Ndadi'izh lu di'izh griego zha? ³⁸ ¿Na'anpa lu xa Egipto xa li uteyono bexa nibe'e wa zha, xa na ngwa'a ge'e no dub dap mil xa ndut men?

³⁹ Le'a Pabl cha uka'ab ndab:

—Le'a na' ndee dub xa judio, ngol na' gezh Tarso, dub gezh nsak ten región Cilicia. Na'ab na' ula'a ga gudi'izh na' ndo' be men ba'.

⁴⁰ Le'a soldad wa cha ndab:

—Le'a lu syo'oka gan li gun.

Le'a Pabl cha uso' ndo' scaler wa, cha uxits xa ya'a xa ndo' be men. Cha xe ute bexa, cha uní'i Pabl di'izh hebreo, ndab xa:

22

¹—Bego bexa ltsa'a na' no bego xa gox, bla'ach bega dub di'izh utsakndo' na'.

² Le'a gor na mbi'ín bexa le'a Pabl uní'i di'izh hebreo, cha mas xe ute bexa. Cha ndab Pabl ndo' bexa:

³—Le'a na' ndee xa judio. Ngol na' Tarso gezh ten Cilicia, para Jerusalén ndee ngo'ol na'. Le'a xa nsalea' Gamaliel gok mech ten na', mluu xa na' lakta nak ley msa'a Dios ndo' be usan gox polta ten beuna. Uzhebpa nlad na' uxobgek na' ndo' Dios, lak nlad iteanak bego uxobgek bega

ndo' Dios. ⁴ No xela mbinno na' be xmen Jesús, mkwan na' xte'e gat bexa wa. Usen na' bexa guni'i tal xabgi'i natal xagots, cha uke'a bexa litgi'ib. ⁵ Le'a ule'ay ndon le'a nsak no bexa gox nsak gezh ndee uni'íka le'a bexa le'a msa'a git mbi na', ndi'izh usa na'-yá ndo' bexa judio ncho gezh Damasco, ndontsa isen na' be xmen Jesús sa wa, cha goo na' bexa gast Jerusalén ndee, cha utsaksi bexa nakti'in bexa.

*Pabl mbidi'izh xte'e mbingea ladna xa Jesús
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ 'Ná le'a nes nda na' gax gezh Damasco pa gor gawizh, we'e le'a dub xe'a si'il ulen gibe'a uzhe'eb uxax msula idub gangeak wats na'. ⁷ Le'a na' cha ulayat ndo' yo, cha mbín na' dub ti men ndab ndo' na': "Saulo, Saulo, ¿xta'an lba'ata ndaklono lu na' zha?" ⁸ We'e le'a na' cha unabdi'izh, ndáp na': "¿Ton go zha, Señor?" Le'a ti men wa cha uka'ab ndab: "Le'a na' Jesús xa Nazaret, xa na lba'a ndaklono lu ba'." ⁹ Le'a bexa na ndano na' wa no uni'í xe'a wa cha mzheb bexa, ná lá ngo'ón bexa ta ndab ti men wa. ¹⁰ Le'a na' cha ndáp: "¿Xta'an nsabndo' gun na', Señor?" Le'a xa wa cha ndab ndo' na': "Goste, cha wa' len gezh Damasco. Le'a sa ba' gab bexa xta'an nsabndo' gun lu." ¹¹ Ná le'a ke ten xe'a uto'o gibe'a wa le'a na' lá yoota gan iwi'i. We'e le'a bexa ndano na' wa usen ya'a na', mbi'i bexa na' Damasco.

¹² 'Le'a gezh wa ncho dub xabgi'i nsalea' Ananías, dub xa uzhe'eb ga'al nso' ndo' Dios lak nibe'e ley. Le'a itea bexa judio ndencho gezh wa ndab le'a xa wa uzhe'eb xa wen. ¹³ Le'a xa wa

cha mbi'id ina' na', ndab xa ndo' na': "Saulo, go no nak xmen Jesucristo, nat yakna ngusndo' ga." Cha bi le'a gor wa, le'a na' mna'la, cha mwi'i na' ndo' xa wa. ¹⁴ Le'a xa cha ndab ndo' na': "Le'a Dios ngwankea be usan gox ten beuna wa mti ga ndontsa igondo' ga ta na nlad Dios gun ga, no ini'í ga Jesús xa ndon le'a wen wa, no go'ón ga ti xa. ¹⁵ Le'a go gak dub xa gudi'izh cuent ten xa ndo' itea be men, gudi'izh ga be ta uni'í ga no be ta mbi'ín ga wa. ¹⁶ Nat yá lá kweasta ga. Goste ga, cha utalea' ga. No ige' ladna ga Dios ndontsa yu'u be ke ten ga."

Pabl ndab le'a Dios mtu'ub xa lat bexa na'anpa xa judio

¹⁷ 'Le'a gor na mlansea na' Jerusalén, cha ngwa'yadi'izhno na' Dios wats ni'i ten Dios. Le'a sa wa uní na' cuent dub ta mche'a lad na'. ¹⁸ Ndab Dios ndo' na': "Uxax lu, uto'o Jerusalén ndee, le'a bexa ndee lá gungea ladna ta gudi'izh lu cuent ten na'." ¹⁹ Le'a na' ukab ndáp na': "Señor, le'a be men uni'í le'a na' ngwaa itea be ni'i sa nzhealbe beuna xa judio. Cha mbi na' bexa ndangea ladna go litgi'ib no udin na' bexa. ²⁰ No zha mbit bexa Xteb, xa mbidi'izh di'izh ten go wa, le'a na' no nso' sa wa. Mbinbe na' ndi wen mbit bexa Xteb, no mlach na' be lad nbix bexa wa." ²¹ Ná le'a Dios ndab ndo' na': "Wa', le'a na' utu'ub lu sit lat bexa na'anpa xa judio."

Pabl ndadi'izhno xa nibe'e ten be soldad

²² Le'a be men wa nsakyo'ónka ta ndab Pabl, parea le'a gor na ndab Pabl le'a xa ya' lat bexa

na'anpa xa judio, cha ngokloo bexa, usaxan bexa uge' ndab bexa:

—¡Gat xa ba'! ¡Le'a xa lá nsabndo' ibanta!

²³ Le'a bexa uzhe'eb ndebezhat, no ngobi bexa xab bexa, no ngo bexa yo ga'ap tant ndakloo bexa. ²⁴ Ta we'e le'a soldad nibe'e wa cha ndab ndo' be soldad wa:

—Bi'i bega Pabl len ni'i, cha udin bega xa, ndontsa gab xa ná xta'an lita ndakloo be men ndo' xa.

²⁵ Ná gor na mxi bexa Pabl, le'a sa wa no nso' dub soldad nibe'e dub gayo'o soldad. Le'a Pabl cha ndab ndo' xa:

—¿Nibe'e ley kin bega dub xa Roma zha, gor na biseata ini'í bega ti ndap xa ke zha?

²⁶ Le'a gor na mbi'ín xa ta wa, le'a xa cha ngwa'yab-a ndo' soldad mas nibe'e wa, ndab xa:

—¿Xte'e gun go zha? Le'a xabgi'i ba' xa Roma.

²⁷ We'e le'a soldad nibe'e wa cha ulen wats Pabl, cha unabdi'izh xa ndab xa:

—¿Ta ugeaka xa Roma lu zha?

Le'a Pabl cha ndab:

—Na' xa Romaka.

²⁸ Le'a xa nibe'e wa cha ndab:

—Le'a na' sian med utix ndontsa uyo'o gan nak na' xa Roma.

Le'a Pabl uka'ab ndab:

—Le'a na' ndee zha ngolta na' nakla na' xa Roma.

²⁹ We'e le'a be soldad na ndi'izh igin Pabl wa cha mla'a xa. No xa mas nibe'e ten be soldad wa mzheb ta na li mxi xa Pabl, le'a Pabl dub xa Roma.

Pabl mbidi'izh ndo' bexa nibe'e ten bexa judio

³⁰ Ngol stubtsa wizh, le'a xa nibe'e ten be soldad wa nlad ini'í ná xá ke na nsake bexa judio Pabl. Cha mxa'ak xa caden nchii Pabl wa. Cha unibe'e xa izhealbe be ule'ay nibe'e no iteata bexa judio nsak. Cha ulo'o xa Pabl, mbi'i xa Pabl ndo' bexa judio nibe'e wa.

23

¹ We'e le'a Pabl ndon ga'al nwi'i ndo' bexa wa, ndab Pabl:

—Bego nak beuna xa Israel, le'a na' gast len lado'o na' uní na' le'a na' le'aka nso' ndo' Dios gast wizh nat.

² Le'a Ananías xa nak ule'ay ndon le'a nsak cha unibe'e ndo' bexa nde gax wats Pabl kichya'a to'o Pabl. ³ We'e le'a Pabl cha ndab ndo' Ananías:

—¡Dios utsaksi ga, le'a ga cuenttsa dub xa wen nluu! Nsob ga sa ba' gab ga naga le'a nak ta mbin na' lak nibe'e ley, ná unibe'e ga ndi utichya'a bexa to'o na', dub ta na'anpa nibe'e ley wa.

⁴ Le'a bexa nde wats Pabl cha ndab ndo' Pabl: —¿Ndo' ule'ay ndon le'a nsak ten Dios lba'a kwea' ní'i lu zha?

⁵ Le'a Pabl cha uka'ab ndab:

—Bego nak beuna xa Israel, le'a na' lá iní ti ule'ay ndon le'a nsak xa ba'. Le'a di'izh ten Dios nkeani'i ndab-a na'anpa kwea' iní'i beuna ndo' dub xa nakti'in.

⁶ We'e le'a Pabl cha mna' le'a pla bexa wa bexa partid saduceo, ná le'a stapla bexa wa bexa partid fariseo. We'e cha uge' ndab Pabl:

—Bego nak beuna xa Israel, le'a na' xa fariseo xin bexa fariseo. Nso' na' ndo' bega nat geal ta na ndangea lad na' le'a Dios ixiste bexa ngutla.

⁷ Le'a gor na li ndab Pabl, le'a bexa fariseo wa no bexa saduceo usaxan nyoto'obe. Cha myak top partid bexa wa, ⁸ geal le'a bexa saduceo ndangea ladna le'a bexa ngutla yá na'antapa ibanbe. No ndangea ladna bexa na'anpa ncho angel ni xbi men. Parea le'a bexa fariseo ndangea ladna le'a bexa ngutla wa ibanka, no ncho angel no ncho xbi men. ⁹ We'e le'a itea bexa wa nbezhat ní'ibe. Le'a pla be mech ten ley bexa fariseo ngwaso' ndab:

—Le'a xabgi'i ndee na'an xta'an dub ta ugap ngun. Tal dub xbi men natal dub angel uní'i ndo' xa, le'a beuna lá nsabndo' uka ta ndun Dios.

¹⁰ Ná le'a ta na tant dub uteyoto'o bexa wa, le'a soldad nibe'e wa nzheb ncha'a bexa usu Pabl. Ta we'e unibe'e xa yate be soldad sa wa ko'o bexa Pabl, cha go'o bexa xa le'aka len ni'i ten be soldad wa.

¹¹ Ngol te'al wa le'a Jesús mlundo' ndo' Pabl, ndab xa:

—Pabl, lá yu'ta ladna lu. Lak mbidi'izh lu di'izh ten na' Jerusalén ndee, li nsabndo' gudi'izh lu-yá gezh Roma.

Bexa judio mbidi'izh xte'e gut bexa Pabl

¹² Le'a ngot xe'a wa le'a ncho bexa judio dubtsa mbidi'izh, ndab bexa ndo' be ltsa'a xa:

—Nsobwi'i Dios le'a beuna ni lá gaw, no ni nits lá goo beuna, gastka gor gut beuna Pabl.

¹³ Le'a bexa na li mbidi'izh gut Pabl wa masla dub top ga'al. ¹⁴ Cha ngwa'be bexa ndo' be ule'ay nibe'e no ndo' bexa gox nsak, ndab bexa:

—Le'a besa mbidi'izh ndo' Dios lá gaw besa gastka gor gut besa Pabl. ¹⁵ Nat le'a bego no

iteata bexa judio nsak, gud bego ndo' xa nibe'e ten soldad wa le'a bega mas koxnes cuent ten Pabl. Unab bega ndo' xa wa ilenno Pabl sa nzhealbe bega wa ge'a. Le'a besa cha gut Pabl nes ncha'a xa sa wa.

¹⁶ Ná le'a dub xme'ed bsan Pabl mbi'ín xte'e mbidi'izh bexa wa. Cha ngwa' me'ed sa ndebe be soldad wa, ngwa'yab me'ed ta wa ndo' Pabl.

¹⁷ Le'a Pabl cha utezh dub soldad nibe'e dub gayo'o soldad, cha ndab xa ndo' xa wa:

—Bi'i ga me'ed ndee ndo' xa nibe'e ga wa, le'a me'ed ndee ndap dub ta'a gab me'ed ndo' xa wa.

¹⁸ Le'a soldad wa cha mbi'i me'ed ndo' xa nibe'e wa, ndab xa:

—Le'a Pabl xa nkea litgi'ib utezh na', unab xa goo na' me'ed ndee ndo' go. Le'a me'ed ndap dub ta'a gab me'ed ndo' ga.

¹⁹ Le'a xa nibe'e wa cha usen ya'a me'ed wa, cha mbi'i xa me'ed dub lad, cha ndab xa:

—¿Xta'an gab lu ndo' na' zha?

²⁰ Le'a me'ed cha ndab:

—Le'a bexa judio mbidi'izhbe inab ndo' go go'o ga Pabl ge'a sa nzhealbe bexa. Gab bexa ndo' go le'a bexa mas nlad koxnes cuent ten Pabl.

²¹ Parea lá gungea ladna go ta wa, le'a masla top ga'al bexa wa xga'ach nde nes. Le'a bexa wa ndab Dios nsobwi'i le'a bexa lá gaw, no lá goo nits gastka gor gut bexa Pabl. Nat le'a bexa list ndebe ná xte'etsa gab go.

²² We'e le'a xa nibe'e wa ndab ndo' me'ed:

—Nat bya'. Na'an ton ndo' ná gudi'izh lu ti ndab lu ta wa ndo' na'.

Xa nibe'e be soldad mtu'ub Pabl ndo' Félix

²³ Le'a xa nibe'e be soldad cha utezh top soldad nibe'e dub gayo'oga be soldad. Cha unibe'e xa ndo' itop bexa wa:

—Bin list bega top gayo'o soldad xa isea ndats na, no chon ga'al ncho ti'i bexa isob tso'o way, no top gayo'o xa go'o be lanza. Le'a gal gor nkea uge'a gor te'al, cha ya'be bego gezh Cesarea.

²⁴ No bsaxkwa'a bega dub way isob Pabl tso'o na. No bla'ach bega Pabl, bi'i bega xa gast Cesarea ndo' Félix xa nibe'e, ndontsa na'an xta'an yasea xa.

²⁵ Cha no dub git msa'a xa ndo' itop be soldad wa. Le'a ta wa lnde'e ndab:

²⁶ “Na' Claudio Lisias nidi'izh na' ndo' go, Félix, xa nibe'e idub sa ndee. ²⁷ Le'a bexa judio usen Pabl ndi'izh gut bexa xa. Ná le'a gor na mbín na' le'a xa xa Roma, cha ngwaa ulat na' xa no be soldad. ²⁸ Le'a na' nlad iní na' xá ke na nsake bexa wa xa, ta we'e mbí na' xa ndo' bexa nibe'e ten bexa wa. ²⁹ Cha uní na' le'a-yá ke tentsa ta nibe'e ley ten bexa judio wa. Le'a Pabl ni dub ke ta nibe'e gat xa ni ta nibe'e ikea xa litgi'ib lá ndap xa. ³⁰ Ná le'a na' mbín le'a bexa judio mbidi'izhlabe xte'e gut bexa xa, ta we'e mtu'ub na' xa ndo' go. No ndáp na' ndo' bexa nsake xa, ya'yab bexa ndo' go ná xta'an mbin xa.”

³¹ Le'a be soldad wa cha mbin lak ndab xa nibe'e wa, ngol gor te'al wa mbi'i bexa Pabl gast gezh Antípatris. ³² Le'a gor ngot xe'a wa, le'a be soldad ncha'be ndats na wa myachbe le'aka Jerusalén sa ndebe bexa wa. Le'a bexa ndi'ib

tso'o way wa ncha'ano Pabl gezh Cesarea. ³³ Le'a gor na ulaya' bexa Cesarea, cha msa'a bexa git wa ndo' Félix, no myun bexa cuent Pabl. ³⁴ We'e cha mbi'il Félix git wa, cha unabdi'izh xa ndo' Pabl ná pa nak lazh Pabl. Ndab Pabl le'a xa xa Cilicia. Le'a gor na mbi'ín Félix ta wa, ³⁵ cha ndab xa ndo' Pabl:

—Le'a na' sonka ta gab lu gor ilen bexa nsake lu wa.

Cha ndab xa ndo' be soldad uke'a bexa Pabl len litgi'ib, sa ngok lid Herodes xa unibe'e mas polta wa.

24

Bexa judio msake Pabl ndo' Félix

¹ Le'a ngol sga'ay wizh ulaya' Ananías ule'ay ndon le'a nsak, no pla bexa gox nsak ten bexa judio, no dub xa nsalea' Tértulo dub xa ntsid ley. Le'a itea bexa ndee wa ulaya' ndo' Félix, usake bexa Pabl. ² Le'a gor ulenno be soldad Pabl, le'a Tértulo usaxan ndadi'izh ndo' Félix, nsake xa Pabl ndab xa:

—Félix, uzhebpa wen nibe'e go sa ndee, ta we'e wen ndebe besa no le'aka nak itea be ta'a. ³ Idub tiemp no itea lad nsa'a besa xno ndo' go Félix idub ncho ladna besa. ⁴ Le'a na' lá nlad koo tiemp ten ga, parea le'a nat ina'ab na' go'ón ga ta gudi'izh besa dub xla'altsa. ⁵ Le'a besa ngwa'izheal le'a Pabl ndee uzhebpa ugap ndun, le'a xa nchealuyo bexa judio idub ndo' gizhliyo. No le'a xa nak dub xa nsak ten partid ten bexa nsalea' nazareno. ⁶ No ndi'izh gun bzhi'ik xa ni'i ten Dios, ta we'e usen besa xa, nlad besa gunno

besa xa lak nibe'e ley ten besa. ⁷ Ná le'a Lisias xa nibe'e be soldad wa cha ulen lat besa, cha lajuers mlat xa Pabl ndo' besa. ⁸ Cha ndab xa usake besa Pabl ndo' go sa ndee. Nat tal inabdi'izh go ndo' xa, ini'í go le'a itea ta nsake besa xa ta ugeaka.

Pabl ntsakndo' ndo' Félix xa nibe'e

⁹ Le'a bexa judio wa dubtsa ndab le'a ta wa ta ugeaka. ¹⁰ Ná le'a Félix cha mbin sein ndo' Pabl ini'í Pabl. Le'a Pabl cha ndab:

—Le'a na' uní le'a go kwenla nak juez ten idub sa ndee, ta we'e nten lad na' utsakndo' na' ndo' ga. ¹¹ Tal le'a go koxnes-a, le'a go szheal le'a pa msa tibtop wizh ngwaa na' Jerusalén ngwankea na' Dios. ¹² Le'a bexa ba' na'anpa ini'í masa ton dub men uteyoto'o besa. No ni lá ngun na' dub ta gun le'a be men gaklono na', ni tale ten ni'i ten Dios, no ni len be ni'i sa nzhealbe bexa judio, no ni len gezh wa. ¹³ No ni dub ta'a li nsake bexa ba' na', lá gun bexa gan uluu le'a-yá ta ugea. ¹⁴ Ta ugeaka le'a na' ndankea Dios xa na ngwankea be usan gox polta ten besa, no ndankea na' nes ten Jesús. Le'a bexa ndee ndab le'a ta wa na'anpa le'a nak, parea le'a na' nxobgek ndo' itea be di'izh ten Dios, ta mke'a Moisés nsea bexa mbidi'izh sakndo' Dios. ¹⁵ No ndangea lad na' lak ndangea ladna bexa ndee, le'a Dios ixiste bexa ngutla, tal bexa wen natal bexa ugap. ¹⁶ Ta we'e uzhebpa ndun na' juers utsin gak na' ndo' Dios no ndo' be men.

¹⁷ 'Le'a na' sian li'in ngwa'ukesea be gezh sit, ná nat nsea na' Jerusalén ndontsa usa na' med ndo' bexa uban nak no usa na' man xnab ndo' Dios sa wa. ¹⁸ Ná ndalen ndun na' be ta wa, gor

na mbinla na' ta msambi'i na' ndo' Dios, we'e le'a pla bexa judio bexa Asia uni'íla na' wats ni'i ten Dios wa. Le'a wats na' wa ni lid kwa'ad men ndebe, no ni na'anpa ndakloo be men. ¹⁹ Le'a bexa wa nsabndo' gidwab-a ndo' ga, tal bexa ndap ta nsake bexa na'. ²⁰ Ná tal gab bexa ndee tal le'a bexa ngwa'izheal le'a na' ndun ta lid le'a nak, gor na uso' na' ndo' bexa wa. ²¹ Nabtsa syo'o gan usake bexa na' ta na uge' uní'i na' ndo' bexa wa, ndáp na' le'a na' nso' ndo' bexa wa geal ta na ndangea lad na' le'a Dios ixiste bexa ngutla.

²² Le'a Félix yá uni'íla cuent ten nes ten Jesús, ta we'e gor na mbi'ín xa ta wa, cha ndab xa:

—Uni ta ndee. Ilentsa Lisias, we'e gun na' regl cuent ten bega.

²³ Cha unibe'e Félix ndo' soldad nibe'e wa ikeanyaw Pabl, para ula'a xa ikesea Pabl len ni'i wa, no ula'a xa tal be ltsa'a xa ya'ina' xa no gakno bexa xa.

Pabl ukeanyaw top li'in Cesarea

²⁴ Le'a ngol stapla wizh wa le'a Félix no Drusila, xa judio xagots ten xa, ulaya'gal sa wa. Le'a Félix cha unibe'e go'o be soldad Pabl sa nsob Félix. We'e cha mbi'ín bexa ta mbidi'izh Pabl ná xte'e ndangea ladna men Jesucristo. ²⁵ Ná le'a gor na mbidi'izh Pabl xte'e nlad Dios gun be men, no xte'e lá nsabndo' gun be men sbe'en ta nladtsa na, no xte'e yoo dub wizh le'a Dios le'a gab ná ton ndap ke, we'e le'a Félix cha mzheb, cha ndab xa ndo' Pabl:

—Nat bya'. Le'a wizh na ulat na' wa, le'a na' sbe'ezhkagal lu.

²⁶ Tso'o wa nlad Félix le'a Pabl usa'a med ndontsa ula'a xa Pabl, ta we'e sian biaj utezh xa Pabl gudi'izhno xa Pabl. ²⁷ Ngok top li'in le'a Félix mto'o sa wa. Cha uyatsob dub xa nsalea' Porcio Festo. Ná le'a Félix nlad wen ya'an ndo' bexa judio wa, ta we'e lá igo'o xa Pabl sa nkeanyaw Pabl.

25

Pabl uso' ndo' Festo

¹ Ngok chon wizh nak Festo xa nibe'e sa wa, cha uto'o xa Cesarea ncha'a xa Jerusalén. ² Le'a sa wa le'a be ule'ay nibe'e no bexa judio mas nsak wa msake Pabl ndo' Festo. No unab bexa ndo' Festo, ³ ndab bexa gun Festo lak nlad bexa, inibe'e xa gi'id Pabl Jerusalén. Ná le'a bexa nlad gut Pabl nes wa. ⁴ Le'a Festo uka'ab ndab ndo' bexa:

—Le'a na' stapla wizh ndee yach Cesarea, sa na nkeanyaw Pabl. ⁵ Le'a bexa nibe'e ten bego ba' syo'o gan no isea sa wa. Cha sa we'e usake bexa Pabl, tal ncho xta'an ta ugap mbin xa.

⁶ Le'a Festo uyo'o Jerusalén pa sxo'on nate sti'i wizh, cha myach xa le'aka Cesarea. Le'a ngol stubtsa wizh le'a xa usob sa ndun xa ti'in, cha unibe'e xa gi'idno bexa Pabl sa wa. ⁷ Le'a gor uyo'o Pabl sa wa le'a bexa judio na uto'o Jerusalén wa myaklo wats Pabl. Cha msake bexa Pabl sian be ta'a uzhebpa ugap. Ná le'a bexa lá ngun gan uluu le'a ta wa ta ugeaka. ⁸ We'e le'a Pabl cha mtsakndo', ndab xa:

—Na' na'an xta'an dub ta ugap ngun, dub ta lá nibe'e ley ten besa xa judio. Ni ndo' ni'i ten Dios

ni ndo' César xa nibe'e Roma na'an xta'an ngun na'.

⁹ Ná le'a Festo nlad wen ya'an ndo' bexa judio, ta we'e cha unabdi'izh xa ndo' Pabl, ndab xa:

—¿Nlad lu ya' lu Jerusalén, ndontsa sa we'e gun na' regl cuent ten lu zha?

¹⁰ Le'a Pabl cha uka'ab ndab:

—Nat nso' na' ndo' go, xa ndun ti'in ten César, sa na nsabndo' gak regl cuent ten na'. Le'a go uni'íka le'a na' na'an xta'an dub ta ugap ngunno bexa judio. ¹¹ Ná tal na' mbin dub ta nsabndo' gat na', na' na'anpa gáp lá gut bega na'. Ná le'a be ta ndab bexa ba' na'anpa ta ugea, ta we'e na'an ton nsabndo' yun cuent na' ndo' ya'a bexa ba'. Nat na'ab na' ndo' ga le'a César gun regl cuent ten na'.

¹² We'e le'a Festo cha mbidi'izhno be xmen na, ná xte'e nsabndo' gun xa. Cha ndab xa ndo' Pabl:

—Le'a lu unab le'a César gun regl cuent ten lu, ta we'e ndo' César ya' lu.

Festo mbidi'izhno Agripa cuent ten Pabl

¹³ Ngok stapla wizh le'a rey Agripa xa nibe'e wa no bsan xa Berenice ulaya' Cesarea, ngwa'ina' Festo. ¹⁴ Le'a zha na nchola bexa sa wa sian wizh, le'a Festo cha mbidi'izh cuent ten Pabl ndo' Agripa, ndab xa:

—Le'a sa ndee naxncho dub xabgi'i mcha'anko Félix litgi'ib. ¹⁵ Le'a zha ngwaa na' Jerusalén le'a be ule'ay nibe'e no bexa gox nsak ten bexa judio unab ndo' na' inibe'e na' gat xa wa. ¹⁶ Le'a na' cha ukab le'a ley ten Roma nibe'e le'a dub xa ndap ke nsabndo' iso' ndo' bexa nsake xa wa, ndontsa utsakndo' xa. Le'a ley na'anpa nibe'e

gat dub men tal lid ned gun bexa ta wa. ¹⁷ We'e le'a wizh na ulen bexa sa ndee, cha uxax bi le'a ngottsá xe'a wa cha uso'ob na' sa ndun na' ti'in, cha unibe'e na' gi'id xabgi'i wa. ¹⁸ Ná le'a ngol gor na ndebe bexa nsake xa wa, le'a bexa na'anpa usake xa lak ndanbe'e na'. ¹⁹ Le'a bexa ndi nsake xa cuent tentsa lak ndankeá bexa Dios, no cuent ten dub xa ngut usalea' Jesús, ná le'a Pabl ndab le'a xa wa nban. ²⁰ Le'a na' lá iní xte'e koxnes na' ta wa, cha unabdi'izh na' ndo' Pabl naga nlad Pabl ya' Jerusalén, ndontsa sa we'e itatso' xte'e nak be ta wa. ²¹ Ná le'a Pabl ndi unab ya' ndo' César Augusto. Ta we'e unibe'e na' litsa nkeanyaw xa gast gal zha utu'ub na' xa ndo' César.

²² We'e le'a Agripa cha ndab ndo' Festo:

—Na' no nlad gon xta'an ndadi'izh xa wa.

Le'a Festo cha uka'ab ndab:

—Ge'a go'ón lu ta gab xa.

²³ Ngok stubtsa wizh, le'a Agripa no Berenice ulaya' sa wa, nak bexa be lad uyap nsak. Cha uyo'o bexa len dub cuart si'il no bexa nibe'e ten soldad no bexa nsak ncho Cesarea wa. We'e le'a Festo cha unibe'e gi'id Pabl. ²⁴ Cha ndab Festo ndo' bexa nde sa wa:

—Go rey Agripa nsea bego mzhealbe beuna sa ndee, le'a ta ndee Pabl. Le'a xa ndee xa na kwa'ad bexa judio nsake ndo' na' gezh Jerusalén no Cesarea ndee, ndab bexa le'a xa nsabndo' gat.

²⁵ Ná le'a na' ndee nsak le'a xa na'an xta'an dub ta nsabndo' gat xa ngun xa. Parea le'a xa ba' le'aka unab gun César Augusto regl cuent ten xa, ta we'e mbinbe na' utu'ub na' xa ndo' César.

²⁶ Ná le'a na' lá ndap xta'an uke'a na' ndo' git

utu'ubno na' xa ndo' César wa. Ta we'e ulatso' na' xa ndo' go rey Agripa no ndo' iteata bego, ndontsa gor na itayadi'izh beuna cuent ten xa ba', le'a na' yá ndap ta uke'a na' ndo' git wa. ²⁷ Nsak na' na'anpa le'a nak utu'ub na' dub xa nkea litgi'ib ndo' César ni lá gáp na' xá ke na nsake bexa xa.

26

Pabl mtsakndo' ndo' Agripa

¹ We'e le'a Agripa cha ndab ndo' Pabl:

—Sak utsakndo' lu nat.

Le'a Pabl uxits ya'a na, cha inde'e ndab xa:

² —Rey Agripa, na' nten ladna gudi'izh na' ndo' go, ndontsa utsakndo' na' ndo' itea be ta na li nsake bexa judio wa na'. ³ Le'a go nchando' itea be costumbr ten besa xa judio wa nsea be ta ndadi'izh besa wa. Ta we'e na'ab na' ndo' ga ula'ach ga xta'an gudi'izh na'.

⁴ 'Le'a itea bexa judio uni'í xte'e uyo'o na' lat bexa lazh na' no Jerusalén idub tuzhta na'. ⁵ Le'a bexa uni'í, no syo'o gan gab bexa le'a na' ndee no ngok xa fariseo, bexa na mas ndankeá ley ten Dios ndo' iteata bexa judio. ⁶ Le'a na' ndangea ladna le'a Dios sunka ta ndab xa ndo' be usan gox polta ten besa, ixiste Dios bexa ngutla. Ke we'e nat nso' na' ndo' go. ⁷ No liga le'a itea bexa isatibtop xkwa'a bexa Israel wa ndangea ladna ta wa, bexa ndankeá Dios te'al tezhea. Rey Agripa, ke we'e nsake bexa judio wa na'. ⁸ ¿Xta'an lá ndangea ladna bega le'a Dios nxiste bexa ngutla zha?

⁹ Le'a na' polta no mbinbe'e le'a na' nsabndo' utsaksi be xmen Jesús xa Nazaret wa. ¹⁰ Le'a ta wa ta mbin na' Jerusalén wa. Nsea permis ten be ule'ay nibe'e mkiko'o na' kwa'ad be xmen Jesús wa litgi'ib. Nsea gor na mbit be men bexa wa, le'a na' no nsak ladna ta wa. ¹¹ Ukesea na' itea be ni'i sa nzhealbe bexa judio, cha mtsaksi na' be xmen Jesús sa wa, ndontsa ula'a bexa ta ndangea ladna bexa Jesús. Tant dub ngokloo na' ndo' bexa wa, le'a na' ukesankea tso'o bexa gast be gezh sit.

*Pabl mbidi'izh xte'e mbingea ladna Jesús
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)*

¹² 'Ti'in we'e ngwalo na' permis ten be ule'ay nibe'e, cha mtu'ub bexa na' gezh Damasco. ¹³ Rey Agripa, le'a nes nda na' pa gawizh uní na' dub xe'a uto'o gibe'a, mas uzhe'eb nsu ndo' xe'a wizh. Le'a ta wa msu gangeak wats na' no wats bexa ndano na' wa. ¹⁴ Cha iteanak besa ulayat ndo' yo. Cha mbín na' dub ti men uní'i di'izh hebreo, ndab xa: "Saulo, Saulo, ¿xta'an lba'ata ugap ndanno lu na' zha? Lu ntsaksi le'aka le'a lu cuent dub ngon nke'a patad ndo' bar ncheb xa ma." ¹⁵ Le'a na' cha ndáp: "¿Ná ton go zha, Señor?" Le'a xa wa cha ndab: "Le'a na' Jesús, xa na lba'a ndaklono lu ba'." ¹⁶ Nat goste, le'a na' mlundo' ndo' lu ndontsa gun lu ti'in ten na', gudi'izh lu be ta uni'í lu nat ndee no be ta ti'i ulu na' ndo' lu. ¹⁷ Le'a na' utu'ub lu ndo' bexa judio no ndo' bexa na'anpa xa judio. Le'a na' lá ula ni dub bexa wa na'anpa ugap gunno lu. ¹⁸ Ndi gudi'izh lu di'izh ten na' ndo' bexa, ndontsa ya'al

ndo' bexa no ito'o bexa sa ukaw, cha ilen bexa ndo' xe'a. Li ndontsa ula'a bexa wa nes ten maxu'u, cha ndi isen bexa nes ten Dios. Le'a bexa ige' ladna na', cha yu'u be ke ten bexa, no gak bexa be xmen Dios."

Pabl mbin ta ndab Jesús

¹⁹ 'Ta we'e, rey Agripa, le'a na' mbinka ta li uní'i Dios ndo' na' wa. ²⁰ Ned lak mbidi'izh na' ndo' bexa ndencho Damasco wa. Ndáp na' ndo' bexa wa ula'a bexa be ta ugap nak bexa, cha ndi yach bexa wats Dios, no gun bexa ta wen, ta uluu le'a bexa mla'aka be ta ugap nak bexa. Tso'o wa mbidi'izhga na' ndo' bexa Jerusalén, no ndo' bexa ndencho idub Judea, no ndo' bexa na'anpa xa judio. ²¹ Ke we'etsa usen bexa judio na' tale ten ni'i ten Dios, cha ndi'izh gut bexa na'. ²² Ná le'a Dios ndakno na', ta we'e nso' na' gast gor nat, ndadi'izh na' di'izh ten Dios ndo' bexa nsak no ndo' bexa na'anpa nsak. Le'a na' ndadi'izh laktsa mke'a be profet no Moisés, polta ndab bexa xte'e nak ta yoo. ²³ Ndab bexa le'a xa utu'ub Dios wa nsabndo' ini'í sian gealkwea' no gat xa. We'e le'a xa ndon ned iban ndo' gealgut, ndontsa uluu xa xe'a ten Dios ndo' bexa judio no ndo' bexa na'anpa xa judio.

Pabl nlad gungea ladna Agripa Jesús

²⁴ Le'a gor na li ndab Pabl, le'a Festo cha uge' ndab:

—¡Le'a lu xa tont, Pabl! Tant mtsid lu gast myak tont lu.

²⁵ Ná le'a Pabl uka'ab ndab ndo' Festo:

—Na' na'anpa xa tont, Festo. Le'a ta na ndadi'izh na' ndee wa ta ugeaka no le'aka nak-a.
²⁶ Le'a rey Agripa ba' nchando' itea be ta ndee, ta we'e lá nyu' lad na' li ndadi'izh na' ndo' xa. Na' uní le'a xa noka uni'í be ta ndáp na' wa, le'a-yá na'anpa ngak dub sa xga'ach.

²⁷ Cha ndab Pabl ndo' Agripa:

—Go rey Agripa, ¿ndangea ladna ga ta mke'a bexa mbidi'izh sakndo' Dios wa zha? Na' uní le'a go ndangeaka ladna-yá.

²⁸ Le'a rey Agripa cha uka'ab ndab ndo' Pabl:

—¿Nsak lu zha le'a tuzhtsa tiemp gun lu gan no na' gak xmen Cristo?

²⁹ Le'a Pabl ndab:

—Tal tuzhtsa tiemp natal kwen-a, le'a na' na'ab ndo' Dios le'a go no itea bexa ndeyo'ón ta ndáp na' ndee nat wa, gak bega xmen Cristo, lakka nak na' ndee. Parea lá nlad na' le'a bega no yaa caden ndee.

³⁰ Le'a gor na mtayadi'izh Pabl ta wa, cha uso' rey Agripa no Festo nsea Berenice no itea bexa nde sa wa. ³¹ Cha utate bexa dub lad mbidi'izh bexa, ndab bexa ndo' ltsa'a xa:

—Le'a xa ba' na'an xta'an ngun dub ta nsabndo' gat xa, ni lá nsabndo' ikea xa litgi'ib.

³² Le'a Agripa ndab ndo' Festo:

—Syo'oka gan ito'o Pabl, taltsa xa lá inab gun César regl cuent ten xa.

27

Pabl ncha'a Roma

¹ Ngol gor le'a bexa wa mbidi'izh ya'be besa Italia len dub barco, cha myak cuent Pabl no

stapla bexa nkea litgi'ib wa ndo' xa nsalea' Julio, dub soldad nibe'e dub gayo'o soldad, bexa ten partid nsalea' Augusta. ² Cha uyo'o besa len dub barco si'il uto'o gezh Adramitio ncha'a-yá be gezh ten Asia. No ncha'ano besa dub xa nsalea' Aristarco, xa gezh Tesalónica ten Macedonia. ³ Ngok stub wizh ulaya' besa gezh Sidón. Le'a sa wa le'a Julio utsin mbin ndo' Pabl, mla'a xa ngwa'ina' Pabl be amig ten Pabl, ndontsa usa'a bexa be ta nki'in Pabl. ⁴ Cha ncha'agal besa len barco, cha utid besa lad sa nde isla Chipre, sa na xe nde mbi, le'a mbi nsa'ab ndo' nits wa ndi lad ndo' besa nlen. ⁵ Cha utid besa gax to'o yo sa nde be región nsalea' Cilicia no Panfilia. Cha ulaya' besa gast Mira, gezh ten Licia.

⁶ Le'a sa wa le'a Julio mzheal stub barco uto'o gezh Alejandría, ncha'a-yá Italia sa nde Roma. Cha uyo'o besa len barco wa, cha ncha'a besa. ⁷ Le'a mbi wa bi lika nlen lad ndo' besa, ta we'e staplata wizh cha'aw usea barco wa ndo' nitsdo'o, no uzhebpa juert mbin bexa gan utid barco gax gezh Gnido. Cha utid besa gax sa nsalea' Salmón, dub lad sa nde isla Creta sa na xe nde mbi. ⁸ Uzhebpa bid mtse'a bexa barco ncha'tid-a gax to'o yo isla Creta, gast ulaya' besa dub sa nsalea' Sa Wen Nbe Barco, gax gezh Lasea.

⁹ Uzhe'eb kwen nso'la besa nes, le'a zha wa mas nsayal gax tiemp mas nxo'on mbi, zha na uzhe'eb rages iseata barco wa ndo' nitsdo'o. Ta we'e le'a Pabl ndab ndo' bexa wa:

¹⁰ —Bla'ach bega, le'a na' nsak le'a tal beuna ika'an sa ndee uzhebpa rages gak perdid barco ndee no be ta no'o-yá no gast beuna rages gat.

¹¹ Ná le'a soldad nibe'e wa na'anpa ula'ach ta ndab Pabl wa, ndi mas mla'ach xa di'izh ten xwan barco no xa ntse'a barco wa. ¹² Le'a sa wa ni lid wen kwe barco wa tiemp nxo'on mbi. We'e le'a kwa'ad bexa wa mbidi'izh itate besa sa wa, gun bexa preb ná lid slaya' barco wa Fenice, stub gezh ten Creta, dub sa mas xe nde mbi. Ndab bexa kweas besa sa wa ndalen itid tiemp li nxo'on mbi wa.

Dub mbi si'il ulen ndo' nitsdo'o

¹³ Tso'o wa le'a mbi wa usaxan ndidoma nlen lad sur, ta we'e mbinbe'e bexa le'a besa syo'o gan ilaya' gezh Fenice lakka mbidi'izh bexa. Cha uto'o besa sa wa, ncha'tid besa gax to'o yo isla Creta wa. ¹⁴ Parea cha ndi ulen dub mbi si'il ndi lad noreste. ¹⁵ Cha usaxan-a ndo'o-yá barco, ta na lá ngun bexa gan isen nsa'ab bexa barco laktsa ncha'a besa wa, cha ndi mla'a bexa mbi'i mbi-yá. ¹⁶ Utid besa gax dub isla tuzh nsalea' Clauda, lad ndidoma nxo'on mbi. Le'a sa wa uzhebpa bid mbin besa gan mxa'ap besa barco tuzh ndo' ná si'il wa. ¹⁷ Tso'o na mxa'ap bexa-yá, cha ulo bexa do'o uta'a las barco si'il ndontsa mas masis gak-a. Le'a bexa nzheb ya'cho'o barco wa ndo' yux len nits wa sa nsalea' Sirte. Ta we'e uxe'e bexa lad ten barco wa, cha mla'a bexa mbi'i mbi-yá. ¹⁸ Ngot xe'a wa le'a mbi wa bi lika uzhebpa nxo'on, cha usaxan bexa ntsa'ab bexa be ta no'o barco wa ndo' nitsdo'o ndontsa ixax-a. ¹⁹ Ngol wizh yon cha usen besa pla be ta'a ndanti'in bexa ntse'a bexa barco wa, cha udabi besa-yá ndo' nitsdo'o. ²⁰ Sian wizh lá ina'ta besa xe'a wizh ni be mbeal ndi'ib gibe'a ba', no lita

uzhe'eb nxo'on mbi si'il wa. Cha mbinbe'e besa le'a besa ga gatka.

²¹ Le'a besa kwen ni lá ngaw, ta we'e ngol gor le'a Pabl cha uso', cha ndab Pabl ndo' itea besa:

—Wenkata ngo'ón bega ta li ndáp na' wa lá ika'an beuna Creta wa, ndontsa lá itid beuna itea be ta ndee. ²² Ná nat lá yu'ta ladna bega, le'a bega ni dub lá gat, parea le'a barco ndee isabgix. ²³ Le'a te'al nat mlundo' dub angel mtu'ub Dios xa nibe'e na' no xa ndun na' ti'in ten na. ²⁴ Le'a angel wa ndab: “Pabl, lá izheb lu, le'a lu nsabndo'ka ya' ndo' César. No lak unab lu ndo' Dios le'a Dios lá ula'a gat ni dub bexa ncha'ano lu len barco ba'.” ²⁵ Ta we'e gáp na' ndo' bego lá yu' ladna bega. Le'a na' nge' ladna Dios le'a ta wa gakka lak ndab xa wa. ²⁶ Parea le'a barco ndee gazha'a gax dub isla.

²⁷ Ngok msa tida' wizh li nxo'on mbi wa, nchasea besa itea lad ndo' nitsdo'o Adriático. Ná gor utol te'al le'a bexa ntse'a barco mgenna le'a besa ndela gax to'o yo bid. ²⁸ Cha mke'a bexa medid plo wat nak ndo' yux sa wa. Le'a ta wa pa galnti'i bxo'op metr wat. Cha stub xla'altsa mke'a medidgal bexa len nits wa. Le'a sa wa ga'al bga'adtsa metr wat-a. ²⁹ Le'a bexa nzheb ikea barco wa be ge', ta we'e mtsa'ab bexa dap ble'a gi'ib kwe'apa lad tso'o barco wa nchii-a las barco ndontsa yaiso'-yá. Cha uzhebpa nyu' ladna bexa ndenkea' bexa gat xan xe'a. ³⁰ Le'a bexa ntse'a barco wa ndanbe'e uxo'on, ta we'e uxe'e bexa barco tuzh wa ndo' nitsdo'o. Mkwii'n bexa ndab bexa ncha'dabi bexa stapla gi'ib kwe'a len nits lad ndo' barco si'il wa. ³¹ Ná

le'a Pabl cha ndab ndo' be soldad no ndo' xa nibe'e bexa wa:

—Tal le'a bexa ba' lá kweas len barco ndee, le'a itea bega satka.

³² We'e le'a be soldad wa cha uxen be do'o nchii barco tuzh wa, cha ncha'a-yá ndo' nits.

³³ Le'a gor nsayat xe'a tempran, le'a Pabl ndab nsabndo' gaw iteanak besa, ndab xa:

—Le'a bega yá dub ti'inla wizh nyu' ladna no ni lá ndaw bega. ³⁴ Nat udaw bega ndontsa yoo juers bega, le'a bega ni dub lá gat.

³⁵ Tso'o na li ndab Pabl ta wa, cha usen Pabl dub pan, cha msa'a xa xno ndo' Dios ndo' ga'al besa. Cha ule'a xa-yá, cha usaxan xa ndaw xa-yá.

³⁶ We'e le'a itea besa mas uxee nyu' ladna, cha no besa udaw. ³⁷ Ndo' itea besa ncho len barco wa pa top gayo'o ncho chon ga'al ncho ti'in bdub besa. ³⁸ Le'a gor mtayaw besa, cha udabi besa itea be ngoch ten trig ndo' nitsdo'o, ndontsa ixax barco wa.

Mbi si'il mtsabgix barco ncho Pabl

³⁹ Ngol gor ngot xe'a, le'a bexa ntse'a barco uni'í dub sa uxee ngi nyo'o mbi, dub sa ndebe yux to'o nits wa, pareá lá igondo' bexa pa ta wa. Cha mbidi'izh bexa go'o bexa barco sa wa, ná lid sun bexa gan we'etsa kwe-yá. ⁴⁰ Cha uxen bexa be do'o nchii gi'ib kwe'a wa. Cha mla'a bexa ta wa len nits tso'o barco. No mxa'ak bexa be do'o nchii be ya ntse'a barco. Cha mxa'ap bexa lad nkea sa nak ndo' barco, cha usaxan-a ncha'a-yá gax to'o yo bid wa. ⁴¹ Ná le'a barco wa ngwatsa'ab dub sa ndepa yux len nits, ngwatsob lad ndo' barco ndo' yux wa, ni lá yoota gan

iwi'in-a. Le'a tant golp ten nits wa le'a xan barco usaxan nsayu. ⁴² Le'a be soldad wa mbidi'izh gut bexa uto'o ikea stubga litgi'ib wa ndontsa ni dub bexa lá kob nits uxo'on. ⁴³ Ná le'a soldad nibe'e wa lá nlad gat Pabl, ta we'e lá ula'a xa li ngun be soldad. Cha ndi unibe'e xa ndab xa:

—Tal ton bega ndák ngob nits, uxax utakea bega sa bid ba'. ⁴⁴ Le'a iteata bego ba' usen be tabl no dub ble'aga las barco ndee.

Litsa ulaya' iteanak besa ndo' yo sa bid wa.

28

Pabl ncho isla Malta

¹ Le'a gor na yá nde besa ndo' yo wa, we'e le'a bexa ndencho sa wa ndab le'a ta wa dub isla nsalea' Malta. ² Le'a bexa wa utsin mbinno besa, mkwa'a bexa gi' ndontsa ubizh besa, le'a sa wa nso' gi no kwal sa wa. ³ Le'a Pabl cha udob pla ble'a xos ya bid, cha mtsa'ab xa-yá ndo' gi' wa. Cha uxax uto'o dub mbe'al ndo' xtii ten gi', cha udawke'a ma ya'a Pabl. ⁴ Le'a gor na uni'í bexa ncho sa wa le'a mbe'al wa nkenga'a ya'a Pabl, cha ndab bexa ndo' ltsa'a xa:

—Le'a xabgi'i ba' ta ugeakapa dub xa ndut men. Mbin xa gan lá ngat xa len nits ba', para le'a dios ten beuna lá ula'a ibanta xa.

⁵ Ná le'a Pabl cha udabi mbe'al wa ndo' gi', ni na'an xte'e isak xa. ⁶ Le'a bexa wa ndenkea' ná xá gor isigi' ya'a Pabl, ná xá gor gat xa. Ná le'a gor na kwenlapa ndenkea' bexa, uni'í bexa le'a Pabl na'an xta'an isak. Cha ndi xa'aga mbinbe'e bexa, ndab bexa le'a Pabl dub dios.

⁷ Le'a gax sa wa nax yo ten xa nibe'e isla wa, xa nsalea' Publio. Le'a xa wa uzhe'eb utsin mbinno

besa, no msa'a xa sa uyo'o besa chon wizh. ⁸ Le'a xus Publio wa kwea' nsak nax ndo' lo'on, ncho xlea xa no uzhe'eb ndakwea' len xa. Le'a Pabl cha ngwa'ina' xa wa. We'e unab Pabl ndo' Dios yunyakna xa. Cha mxo'ob Pabl ya'a na gek xa, cha myakna xa. ⁹ Le'a tso'o wa le'a bexa kwea' nsak ncho isla wa ulen ndo' Pabl, cha myakna bexa. ¹⁰ Le'a bexa uzhebpa utsin ngok ndo' besa, no zha mka'an besa sa wa le'a bexa msa'a be ta'a nki'in besa.

Pabl ulaya' Roma

¹¹ Zha na ngok chon mbe'e ndencho besa Malta wa, cha ncha'a besa len dub barco ute sa wa idub tiemp li mxo'on mbi wa. Le'a ta wa stub barco si'il uto'o gezh Alejandría. Le'a las-a ncho be'e nkea Cástor nsea Pólux, top dios ten bexa. ¹² Cha ulaya' besa gezh Siracusa, sa uyo'o besa chon wizh. ¹³ Cha uto'o barco sa wa, cha ulaya' besa gezh Regio. Le'a stub wizh wa ulen mbi ndi lad sur, cha ulaya' besa wizh itop wa gezh Puteoli. ¹⁴ Le'a sa wa mzhe'al besa pla bexa nak xmen Cristo. Le'a bexa wa cha ndab ndo' besa ya'anno besa bexa. Ngok sga'ad wizh cha ncha'be ndats besa Roma. ¹⁵ Le'a be xmen Cristo ncho Roma mbi'ínla le'a besa ncha'be gaxla sa wa. Cha uto'o pla bexa mbi'idka nes bexa besa gast ndo' xge'e gezh Apio, no stub plaga bexa gast gezh nsalea' Chon Posad. Le'a gor uni'í Pabl bexa wa, cha msa'a Pabl xno ndo' Dios, cha mas mten ladna Pabl. ¹⁶ Le'a gor ulaya' besa Roma, le'a soldad nibe'e wa myun cuent bexa ikea litgi'ib ndo' xa nibe'e be soldad sa wa. Ná le'a bexa mla'a nabtsa

Pabl uyo'o len dub ni'i, no dubtsa soldad nla'ach sa nkea Pabl wa.

Pabl mbidi'izh ndo' bexa Roma

¹⁷ Ngol schon wizh le'a Pabl utezh bexa judio nsak ncho Roma. Le'a gor ulansea bexa, le'a Pabl cha ndab:

—Bego nak beuna xa Israel, na' na'an xta'an ndanno bexa judio ni be costumbr ten be usan gox polta ten beuna wa. Le'a bexa Jerusalén le'a usen na', cha myun bexa cuent na' ndo' ya'a bexa Roma. ¹⁸ Le'a bexa wa uloxnes ta na msake bexa judio na', pareá lá izheal bexa ni dub ke nsabndo' gat na'. Cha nlad bexa ula'a bexa na'. ¹⁹ Ná le'a bexa judio wa lá isak ladna ta wa, cha una'ab na' gal na' ndo' César gun xa regl cuent ten na'. Parea ni dub ta'a lá usake na' bexa judio wa. ²⁰ Ta we'e ute'ezh na' bega, ndontsa iní na' bega no gáp na' ndo' bega le'a na' nchii nsea caden ndee ke na nge' lad na' Cristo, xa ndenkea' beuna xa Israel.

²¹ Le'a bexa wa cha ndab ndo' Pabl:

—Le'a besa golsen dub git utu'ub bexa Judea cuent ten go. No be ltsa'a beuna xa judio uto'o sa wa ulansea sa ndee, na'an xte'e ngab bexa le'a go ugap ta ndun. ²² Parea nlad besa go'ón besa ta ndanbe'e go; le'a besa ndo'ón le'a itea lad ncho bexa nisi ndo' bego na ndangea ladna le'a Jesús wa nak Cristo.

²³ Cha we'e msabe'e bexa dub wizh izhealbe bexa. Le'a ngol wizh wa cha mzhealbe kwa'ad bexa judio sa li naxncho Pabl wa. Idub tempran no gast uzhe le'a Pabl mbidi'izh ná xte'e nibe'e Dios be men. Mbidi'izh Pabl be ta polta mke'a

Moisés no bexa mbidi'izh sakndo' Dios, ndontsa gungea ladna bexa le'a Jesús le'a nak Cristo.

²⁴ Ncho bexa mbingea ladna ta li mbidi'izh Pabl wa, no ncho bexa na'anpa ngungea ladna-yá.

²⁵ Le'a ta na li na'anpa dubtsa ndanbe'e bexa wa, ta we'e le'a gor na nsaka'an bexa sa wa le'a Pabl cha ndab ndo' bexa:

—Wenka mbidi'izh Isaías sakndo' Espíritu ten Dios, ndab Isaías ta ndee ndo' be usan gox polta ten beuna, ndab xa:

²⁶ Wa' gud ndo' be men wa:

Ndo'ón bega-yá, ná lá nyakbe'ena bega-yá.

No nwi'i bega-yá, ná lá ini'í bega xta'an-a.

²⁷ Le'a bega uzhebpa myak ngud lado'o na, no lá nsakyo'ón bega, no nsa'nyaw ndo' bega.

Ta we'e lá ina' bega, no ni lá go'ón bega,

no ni lá yakbe'ena bega,

no ni na'anpa ilen bega wats na' yunyakna na' bego.

²⁸ No ndab Pabl ndo' bexa judio wa:

—Bla'ach bega le'a nat le'a Dios ntu'ub besa ndo' bexa na'anpa xa judio, gudi'izh besa le'a Dios ko'o bexa ndo' be ke ten bexa. Le'a bexa wa so'ónka-yá.

²⁹ Tso'o na li ndab Pabl le'a bexa judio cha nsea'be, uzhe'eb uteyoto'ono bexa be ltsa'a bexa.

³⁰ Le'a idub top li'in le'a Pabl ukeanyaw len ni'i nbe'e wa, utsin ndun xa ndo' itea bexa nda'ina' xa. ³¹ Ndo' ga'al be men ndadi'izh xa ná xte'e nibe'e Dios be men, no mluu xa di'izh

ten Jesucristo Xa Nibe'e. No ni na'an ton uka
gudi'izh Pabl ta wa ndo' be men.

**Be di'izh nsa'a gealnaban
Zapoteco, San Vicente Coatlán: Be di'izh nsa'a
gealnaban New Testament**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, San Vicente Coatlán

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Dec 2022 from source
files dated 29 Jan 2022

21c20591-ea7e-5ff5-b188-539398faf46d